

22654

TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUARLARI'NDA
MUSİKİ EĞİTİMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Günay ÇELİK

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 3.02.1992

Tezin Savunulduğu Tarih : 19.02.1992

Tez Danışmanı : Dr. Eser Ciner ÇOLAKOĞLU

Diğer Jüri Üyeleri : Prof. Ercüment BERKER
Doç. Fikret DEĞERLİ

ŞUBAT 1992

ÖNSÖZ

"Türk Musikisi Devlet Konservatuarlarında Musiki Eğitimi " konulu bu çalışma; İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Ana Sanat Dalı, Türk Sanat Müziği Alanında Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Tezimin hazırlık çalışmalarında; her aşamada yönlendirici kıymetli bilgi ve yardımlarını gördüğüm hocam, Tez danışmanı, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü, Güzel Sanatlar Bölümü Başkan Yardımcısı Sayın Dr.Eser Ciner ÇOLAKOĞLU'na; anlayış ve teşviklerini bizlerden esirgemeyen, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Sayın Prof.Dr.Nilüfer AĞAT'a; ilgi desteğini her zaman hissettiğimiz İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Müdür Sayın Dr.Fikret DEĞERLİ'ye; kaynak bilgiler veren ve kıymetli görüşlerinden yararlandığım öğretim üyesi Sayın hocalarımıza ve sonuca ulaşmamızda önemli uyarıcı bilgileri açık kalplilikle ifade eden, konservatuar öğrencisi kıymetli arkadaşlarıma teşekkürü zevkli bir borç bilirim.

Günay ÇELİK

İÇİNDEKİLER

ÖZET	vi
SUMMARY	vii
BÖLÜM 1. GİRİŞ	1
BÖLÜM 2. TARİHÇE	3
2.A. Batı Müziği Eğitiminin Tarihçesi.....	3
2.B. Türk Müziği Eğitiminin Tarihçesi	7
BÖLÜM 3. KONU İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER.....	13
3.A.Üniversiteler Bünyesinde Yeralan Konservatuvarlar.....	13
3.A.a. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	13
b. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı	17
c. Gaziantep Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı	18
d. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Yarı Zamanlı Türk Sanat Müziği Eğitimi.....	19
BÖLÜM 4. KENDİ ÇALIŞMAMIZ.....	20
4.A.Materyal ve Metod.....	20
4.B.Konservatuvarlarda Türk Müziği Eğitiminin İncelenmesi.	20
B.a.Öğretim Elemanlarına Yöneltilen Anket Sorular.....	21
B.b.Öğretim Elemanlarının Türk Musikisi Eğitimi İle İlgili Sorulara Verdikleri Cevaplar.....	22
B.c.Öğretim Elemanlarının, Türk Musikisi Eğitimi ile İlgili olarak Verdikleri Cevapların Değerlendirilmesi	54
B.d.Türk Musikisi Eğitim- Öğretimi Gören Konservatuar Öğrencilerine Yöneltilen Anket Soruları.....	60
B.e.Konservatuar Öğrencilerine Yöneltilen Sorulara Verilen Cevaplar ve Değerlendirmesi.....	62

4.B.f. Kùltür Derslerini Veren Öğretim Elemanlarının Görüşleri.....	74
B.g. Türk Musikisi Eğitimi - Konservatuvarın Kuruluşu ve Üniversiteye Bağlanması Hakkında Prof.Dr.Ercüment BERKER'le Yapılan Görüşme	79
4.B.h. İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müdürü Doç.Dr.Fikret DEĞERLİ'nin Türk Musikisi Eğitimi Üzerine Görüşleri.....	85
BÖLÜM 5. SONUÇ.....	90
EKLER	1-114
KAYNAKLAR	
ÖZGEÇMİŞ	

ÖZET

"TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUARI'NDA MUSİKİ EĞİTİMİ" konulu tezimiz ile ilgili çalışmalarımızı gerçekleştirdiğimizde musikimizin eğitimi ve öğretiminde en anlamlı ve önem arzeden kuruluş olarak İ.T.İ. Türk Musikisi Devlet Konservatuari karşımıza çıkmaktadır.

1975 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan ve 1976'da öğretime başlayan Türk Musikisi Devlet Konservatuari, daha sonraları bir ara Kültür Bakanlığı bünyesinde yer almış, nihayet 1983 yılında da İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bağlanarak, üniversite bünyesi içinde akademik hüviyet kazanmıştır. 17 yıldır hizmet veren bu anlamlı kuruluşun kurulduğu günden bugüne büyük gelişmeler kaydettiği inkar edilemez bir gerçektir. Daha da ileri gideceği muhakkaktır. Ekonomik koşulların iyileştirilmesi, parasal kaynakların çoğaltılması ve yönetmeliklerde bazı düzenlemeler yapılarak konservatuar statüsüne uygunluğunun sağlanması ile musiki eğitimi arzu edilen daha üst düzeye ulaşacaktır.

Türk musikisi ancak bu çatı altında her tür tehlike ve tahriklerden uzak, geçmişten günümüze, günümüzden geleceğe varlığını nesiller boyu sürdürecektir. Ve bu kuruluş, kendisini takip eden ve musikimize hizmet veren diğer kuruluşlara örnek ve önder olacaktır.

Konservatuar'larımızda musiki eğitimini incelediğimizde, tesbit ettiğimiz olumlu ve olumsuz yönler tezimiz içerisinde yer almıştır. Ancak, musikimiz adına olumlu yönlerin ağır bastığı da bariz bir şekilde gözlenmektedir.

Bu araştırma musikimiz ve onun eğitimi-öğretiminin parlak bir gelecek vadetmekte olduğunu ve Atatürk'ün arzuladığı düzeye ulaşabileceğini müjdelemiştir.

SUMMARY

Having accomplished our studies on the teaching systems of Turkish music in the state conservatory, we happen to come across the "Turkish Music state Conservatory" which is attached to Technical University of Istanbul is the most important foundation in teaching this music. Turkish Music state Conservatory which was firstly established under the authority of the ministry of public Education, has later on been taken over by Ministry of culture with an interministerial agreement and lately been brought under the authority of Istanbul Technical University Rectorate gaining an academic identity. This meaningful institution has served our country for seventeen years and has made a lot of progress near while and will hopefully make more with in the coming years.

Education in the conservatory will be brought to a much better status after some financial sources have been supplied and some changes in the administration regulations have been made.

Turkish music will continue its existence for many more years through generations and will be kept away from any danger or destruction continuing to be a model and also a leader for the following institutions of its kind.

We have tried to study the education system in our conservatory in relation to its positive and negative points and feel happy because we can clearly notice that the positivenesses are more.

This research has also been the bearer of the good news that our music and its teaching systems will soon come to the level which has been desired by our great leader, Atatürk.

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Türk Müziği eğitiminin asırlarca bir plan program statüsüne sokulamadığı üzülmektedir.

1917'de kurulan ilk Müzik Okulu Dârü'l - Elhân'dan bu yana, Devlet Politikasına alınıp kurumlaşması, ancak 1975 yılında İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuarının kurulmasıyla gerçekleşmiştir. Bu konservatuar sayesinde Türk Müziği eğitimi bir okula kavuşmuş ve giderek musikiye hizmette önemli bir yol katedilebilmiştir.

1983 yılından itibaren konservatuarların Üniversitelere bağlanmasıyla da akademik bir hüviyet kazanma yolunda ilk adım atılmıştır.

Musiki eğitiminde bilimsel metodların uygulanması ve bilimsel çalışmaların yaygınlaştırılması giderek anlam ve önem kazanmıştır. Ancak bilimselliğe henüz kapılarını açan bu kuruluşlar'da "musiki eğitim sistemi nasıl olmalıdır?" sorusu gündeme gelmektedir. Bu yoldan hareketle, çalışmalarımızda öncelikle üniversite statüsü ile konservatuar statüsünün ne olduklarının incelenmesi, birbirleriyle bağlantılarının ele alınması ve musiki eğitiminde yaratacağı yarar ve zararların neler olabileceğinin mütala edilmesi gerekmektedir.

Çalışmalarımız, musiki eğitimini verimli ve akılcı bir sisteme oturtmak, bunu yaparkende bugüne kadar uygulama alanı bulmuş olumlu ve olumsuz bütün noktaları da ıceleyerek sebep - sonuç ilişkisi içinde değerlendirmek, sistemin işlerliğini engelleyici noktaları tesbit ederek, nasıl bir sistem geliştirmek gerektiğini ortaya koymak çabasına yönelik olmaktadır.

Ayrıca araştırmacı ve musikiye hizmet anlayışı içinde, branşında ihtisaslaşmış, pedagojik formasyonu kazanmış kıymetli elemanlar yetişmesini sağlayacak unsurları tesbit etmek, bilimsel bir metod çerçevesinde, anlayış içinde musiki çalışmalarını yoğunlaştırmak ve bu

eğitimi yalnız Türkiye hudutları içinde değil, bttn dünya ülkelerine ulaşabilmemizi sağlayacak düzeye çıkaracak verileri ortaya koymak ise, varmak istediğimiz hedefimizdir.

Yaptığımız çok yönlü araştırmaların bize, amacımıza ulaşmamazda önemli bilgiler kazandıracağı muhakkaktır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda müzik eğitimi sistemi üzerindeki önerilerimizin dikkate alınacağı inancı içindeyiz. Yararlı olabilmek arzusu ile...

BÖLÜM II. TARİHÇE

A. BATI MÜZİĞİ EĞİTİMİNİN TARİHÇESİ

İlk çağın müziğine ait ne kadar araştırma yapılır ise yapılsın, elimizde somut deliller bulunmamaktadır.

Eski Mısırlılarda ilk, orta ve yüksek öğretimin bulunduğu bu okullarda okuma yazmanın yanında müziğe de yer verildiği görülmektedir. (1)

İbraniler'de Tevrat'ta, Davut Peygamberin müziğe büyük önem verdiğini ve müzik törenlerin yapılacağı bir tapınak yapılmasını emrettiğinin yazıldığı kaynaklarda yer almaktadır. (2)

Persler'de gençliğin terbiyesinde musikin büyük rol oynadığı söylenmektedir.

Çin'de; Konfüçyus, dersleri arasında müziğe önemli bir yer ayırmıştır. "Büyük Bilgi" adlı kitabının müzik hakkında notlar kısmında; neş'e ve memnuniyet, müziğin temelleridir. "Erdem, insan yaradılışının temelidir, müzik ise erdemin süsüdür" diyerek, müzik eğitiminin önemini vurgulamıştır.

İsrailliler'de de, dersler arasında müzik yer almıştır ve kız çocuklarına türkü ve dans öğretilmiştir. (3)

Yunanistan'da genel olarak hem kuramsal, hem de pratik dersler okutulmuş, en çok önem de müzik ve beden eğitimi derslerine verilmiştir.

(1) Cavit BİNBAŞIOĞLU; Eğitim Düşüncesi Tarihi, S.10-11, 28, 37.

(2) Genel Musiki Tarihi Ders Notları, İ.T.Ü. Dev.Kons. İstanbul, 1976

(3) Mahmut R. GAZİMİHAL; Musiki Sözlüğü, S.132, 163.

Yunanlılar, müziği bir devlet ve eğitim sorunu olarak ele almışlar ve her yurttaşı bu eğitime mecbur tutmuşlardır. Koro şarkıları, enstrüman çalmak okullarda zorunlu kılınmıştır. (1)

Romalılar'da, Miladın birinci yüzyılında açılmaya başlayan Retorik Okullarında (Yüksek Dereceli Okullar) Hürlerin 7 Sanatı adı verilen 7 ders okutulmakta olup, bu derslerin arasında müzik de yer almaktadır.

Ortaçağda müziğin kökeni, ilkçağdan gelmekte ve etkinlikleri yeni çağa kadar uzanmaktadır. Ortaçağda müzik güzel sanatların en önemlisi sayılmış, matematik, geometri, astronomi dersleriyle birlikte üniversitelerde okutulmuş. Ancak, o zamanki anlayışa göre müzik duygudan çok sayı meselesi olarak ele alınmıştır. (2)

Ortaçağda kilise musikisi için kantor ve organist yetiştiren okullar veya sınıfların Avrupa merkezlerinde bulunduğu belirtilmektedir. (3)

X. yüzyıldan itibaren musiki artık kilise içinde gelişen, fakat evrimini dini kaygılar yerine, din ile bağlantısı olmayan kişisel davranışların yönettiği bir sanat dalı haline gelmiştir. (4)

XIII. yüzyılda halk çalgıcıları Fransa, İngiltere, Almanya'da dernekler kurarak, her üç ülkede çalışan kent ve kasaba çalgıcılarını korumayı amaçlamışlardır. "İnnungen" adını taşıyan bu derneklerin ilki 1228 yılında Viyana'da kurulmuş, sarayın da kendileriyle ilgilenmesini sağlamıştır. Böylece halk müzisyenleri diğer ülkelerde de sarayca korunmaya başlamışlardır. Kilise dışı musikiyi canlandıran etkenlerden biri de Haçlı Seferleri olmuştur. Dindışı musiki şair-şarkıcılar tarafından yayılmıştır. Şarkılarını daima şiirler üzerine besteledikleri için musikinin usullü, ritmli olarak okunmasını sağlamışlardır. (5)

(1) Cavit BİNBASIOĞLU; Eğitim Düşüncesi Tarihi, S.10-11, 28, 37.

(2) Genel Musiki Tarihi Ders Notları, İ.T.Ü. Dev.Kons. İstanbul, 1976

(3) Mahmut R.GAZİMİHAL; Musiki Sözlüğü, S. 132, 163

(4) Feyha TALAY; Musiki Tarihi, S.16

(5) Vural SÖZER; Müzik ve Müzik Yıllığı Ans. C.M-Z, S.522

İlk konservatuvarların İtalya'da kurulduğunu görmekteyiz. Bunların en eskisi 1537'de Napoli'de kurulan Santra Maria di Loretto Konservatuvarı olmuştur. "Conservatorio" kelimesi İtalyancada "Yetimevi" anlamında kullanılmıştır. (4)

İlk konservatuvarları, operanın doğmasından oluşan ihtiyaçlarla önce İtalya'da genişletilmiştir. İtalya'da ilk olarak yetim çocuklar için açılıp onların himayesine yaradığı gibi, musiki ilminin tam gelenekleri ile musiki sanatının kazandığı gelişmelerinde korunmasını sağlamıştır. (3)

İtalya Konservatuvarları, solistlere aynı zamanda bestecilik dersleri de verdikleri için, mezunlar kendi sazlarının repertuarlarını kısa zamanda yoktan var edebilmişlerdir.

XIX. yüzyıl başlarında bile Venedik Konservatuvarları, Sırf kızlara diğer İtalyan şehirlerindekiiler yalnız erkeklere mahsus olup, karma tahsil sonradan başlatılmıştır. (3)

1537'de İtalya'da kurulan ilk konservatuvarın 1708'de yenileştirildiği görülmektedir. Bu konservatuvarı takiben, 1685'de Venedik, 1784'de Paris Konservatuvarları açılmıştır. Paris Konservatuvarı'nın dalları halinde Fransa'da başka okulların da açıldığı görülmektedir. Paris Milli Konservatuvarı'nda herkese açık bir musiki kütüphanesi ile bir saz müzesi de oluşturulmuştur. (3)

Daha sonraları 1811'de Prag, 1822'de Viyana, 1843'de Leipzig, 1846'da Münih, 1861'de Londra, 1862'de Petersbourg, 1866'da Moskova Konservatuvarları'nın kurulduğu görülmektedir. (3)

Almanya'da Konservatuvarlar 19. yüzyılda kurulmaya başlamış olmakla birlikte, kiliseler musiki eğitimini yüklenmiş başlıca kurumlar olmuşlardır. Bunların arasında Leibzig "st Thomas Kilisesi Musiki Okulu" Almanya'daki kilise çevresi içinde musiki eğitiminin başlıca örneklerinden biridir. Aynı şehirde 1843 yılında Mendelssohn, Almanya'nın ünlü konservatuvarlarından birini kurmuştur.

(3) Mahmut R. GAZİMİHAL; Musiki sözlüğü, S.163

(4) İlhan K.MİMAROĞLU; Musiki tarihi, 31 - 35

Yurdumuzda ise batı anlamında öğretim yapan ilk musiki okulu, 1831 yılında kurulmuştur. (3) Bu okul şark'ın ve Balkan'ların en kıdemli musiki mektebi olan Mızıkâ-ı Hümayun'dur. İstanbul Mektebinden sonra da açılan okullar olmuştur.

Amerika'da ülkenin her köşesinde birçok konservatuarlar olduğu görülmektedir. Ve bu konservatuarlarda Avrupa'dan gelmiş, birçok ünlü eğitimci öğretimde görevlidir. Amerikan musiki okulları daha çok üniversitelerin birer bölümü olmakla birlikte bağımsız konservatuarlara da rastlanabilir. Bu konservatuarların arasında en ünlüleri, Philedelphia'nın "Curtis Musiki Okulu" kurulduğu zamana kıyasla, bugün artık musiki eğitim yöntemlerinin en ileri düzeyde uygulandığı bir konservatuardır.

20. yüzyılda dünyada musiki eğitimi ile ilgili olarak birçok çalışmalar çağdaş eğitim yöntemleriyle halen sürdürülmektedir.

(3) Mahmut R. GAZİMİHAL; Musiki sözlüğü, S.163

B - TÜRK MÜZİĞİ EĞİTİMİNİN TARİHÇESİ

M.Ö. 4-5 bin yıllarında Orta Asya'da yaşayan eski Türkler'de bugünkü anlamında düzenli bilgiler veren okullar, yani belli bir eğitim örgütü yoktu. Türkler büyük aile anlamına gelen "Klanlar" şeklinde yaşıyorlardı. Her klanın yaşlıları da ayrıca klanın dinini, dilini, törenlerini, şarkı ve masallarını çocuklara öğretirlerdi. (1)

Ortaçağda İslam dünyasında dine yorum getiren bir çok eğitimci ve düşünür yetişmiştir. Musikiye bilimsel olarak yaklaşan eğitimci ve bilim adamı Farabi (870-950) olmuştur. Farabi'nin "kitabı Al-Musiki" eserinde müzik bilimine ayrılmış bölüm yer almaktadır. (1), (7)

Razi, Farabi ve İbn-i Sina; duygusal nedenlerden kaynaklanan hastalıkların tedavisinde müziğin kullanımını bilimsel temellere oturtan ilk bilginler olmuştur. (7)

XIII. yüzyılda Orta Asya'dan göç ederek Anadolu'ya gelen halk, Türk kültürünü; Mevlana (1207-1273) ve Hacı Bektaş-ı Veli gibi düşünürlerin önderliğinde Bizans ve İran etkilerinden bağımsız olarak geliştirmişlerdir. (8)

Mevlana, Musikiyi dinimize sokmuş ve böylece Mevlevi Tekkeleri'nde dini musiki eğitimi yer almıştır. Mevlevihaneler birer konservatuar vazifesi görmüşlerdir. (9)

Ortaçağ'da Batı Musikisi çok sesli unsurlara destek ihtiyacını duyduğu halde, Türk Musikisi tek sesliliğini muhafaza etmiştir. Ne yazık ki her devirde Türk Musikisi himaye ve teşvik görmemesinden ötürü gerekli ilerlemeyi arzu edilen anlamda gösterememiştir.

İslam dünyası tek sesli müziğin ritm ve ezgi olan iki ögesinin, kendi anlayışı açısından dini ve dindışı sanat müziği olarak en iyi şekilde kullanmıştır.

(1) Cavit BİNBASIOĞLU, Eğitim Düşüncesi tarihi. S.2, 44.

(7) Prof.Dr.Günsel KOPTAGEL; Prof.Dr.Aykut KAZANCIGİL; Bildiriler I.Uluslararası Türk-İslam Bil.ve Tek. Tarih Kong. C.II, S.82-83.

(8) Yılmaz ÖZTUNA; Türk Mus. Ans. C.II. S.337-338.

(9) Dr.Bekir GREBENE; Müzikle Tedavi,

S.26-28.

Klasik Türk Musikisi'nin varlığını kanıtlayan ilk yazılı belgeler XI. ve XIII. yüzyıllar arasında Urmiyeli Safiyuddin ve Sultan Veled'in kaleme aldıkları yapıtlardır. (11)

Doğunun yetiştirdiği büyük bilginlerden olan Abdülkadir Meragi (1360-1435), Bağdat Sarayı'nda hanendelik yapmış, ses ve musiki nazariyeleri üzerinde yaptığı tahlillerle batıda kendisini değerli bir müzisyen olarak tanıtmıştır. (11)

Türk şair ve din adamı olan Süleyman Çelebi (? - 1422)'ye ait Türk Dini Müziği'nin en eski yapıtlarından olan Mevlid, kendisine edebiyat ve musiki tarihinde seçkin bir yer kazandırmıştır. (6)

Padişah Sultan II. Murad'ın (1421-1451) bilim, sanat ve kültür alanlarında ülkeye büyük bir canlılık getiren ince ruhlu bir şair olduğu görülmektedir.

Fatih, babası Sultan Murad'ın izinden giderek onun büyük önem verdiği Musiki sanatının Osmanlı ülkesinde gelişmesi ve büyümesi için elinden geleni esirgememiş; alimleri ve sanatkarları davet ederek, İstanbul'u bir ilim ve sanat merkezi haline getirmeye çalışmış, oğlu Sultan II. Beyazıt'ın gayretleriyle de bu üç padişahın devrinde musiki sanatı en parlak devrini yaşamıştır. (10)

Saray ve devlet hizmetlerine üstün vasıflı elemanlar yetiştirmek maksadıyla kurulan Enderun-ı Hümayun'un musiki kısmında; sanat eğitim ve öğrenimine önem verilmiş, musikiye büyük alaka ve itina gösterilmiştir. (10)

En iyi, en ünlü musikişinasların sarayda toplanması ve bunların çoğunun Enderun'da hocalık etmesi, gelenek haline gelmiştir. Tanınmış kişilerin konakları ve ünlü müzisyen evleri, musikinin yayılıp gelişmesinde önemli bir okul niteliğinde olmuştur.

(6) Vural SÖZER; Müzik ve Müzik Yıllığı Ansiklopedisi, C.M-Z, S.5522

(10) Yalçın TURA; Türk Musikisi Meseleleri, S.13, 32

(11) Sadık YİĞİTBAS; Musikiyle Tedavi, S.55-56, 40

Türk Musikisi'nin gelişmesinde ve yayılmasında büyük önem taşıyan başka bir müessese de Mehterhane-i Hümayun'dur. (4)

Lale Devri'nde (1718-1730) ve I. Mahmut zamanında (1730-1754) musiki-mizde yenilik hareketleri göze çarpar.

XVIII. Yüzyılda III.Selim klasik kaideleri zorlayan bir musiki akımını teşvik etmiştir.

II.Mahmut devrinde (1808-1839) klasik kaideler dışında eser vermek moda olmuştur.

XIX. Yüzyılın ilk çeyreğinde meydana gelen Vak-a-i Hayriye hadisesi, Türk Musikisinde son derece önem arz etmektedir. Zira, 1826'da Mehterhane'nin ilga edilmesi ve Muzıka-yi Hümayun'un kurulması, Türk Musikisi'nin en mühim müesseselerinden birinin ortadan kalkmasına ve ilk büyük yıkımın meydana gelmesine sebep olmuştur. Ancak ilk batı müziği tedrisatı da ülkemizde bu müessesede başlamıştır. (10)

1908'de II.Meşrutiyet zamanında Mızıkay-ı Hümayun, saray orkestrası durumuna gelmiştir.

II.Meşrutiyet döneminde ayrıca Satı Bey'in okullara müzik dersi koyduğu ifade edilmektedir. (1)

1914 yılında Maarif Nezareti, Darülelhan-ı (Nağmelerevi) adı ile bir devlet konservatuvarı açmıştır.

Darülelhan'ın dört yıllık öğretim programında doğu ve batı musikilerinin çeşitli konuları karma olarak bir araya toplanmış, bu arada, Türk Musikisi'ne büyük önem verilmiştir. Darülelhan'da nota, solfej, ilahiyet ve Ayin-i Şerif, Musiki evzami öğretilerek ayrıca ney, tambur, keman, sine kemani ve kemençe, ud, kanun, lavta, kudüm ve tef ile gına (şarkı söyleme) eğitimi yapıldığı ifade edilmektedir.

(1) Cavit BİNBAŞIOĞLU; Eğitim Düşüncesi Tarihi.

(4) İlhan K.MİMAROĞLU; Musiki Tarihi.

(10)Yalçın TURA; Türk Musikisi Meseleleri,

Yönetmelikte bu sazlarla birlikte harp, viyolonsel, alto ve piyanonun da sayılmış bulunması, genel musiki tarihi, bestekarlık ve armoni derslerinin müfredat programlarında yer alması da yarım yüzyıl önceki o yıllar için gerçekten dikkat çekicidir. (12)

1923 yılında Musiki Encümeni kaldırılmış, Darülelhan adlı konservatuar artık bir belediye sanat ve öğretim kurumu olmuştur. Bu kurumda 9 Aralık 1926 günkü emirle alaturka musiki kaldırılmış, yalnız tasnif ve tesnif heyetinin devam edeceği ve Darülelhan Kurumunun konservatuar niteliklerini kazanıncaya kadar İstanbul Sehremaneti'ne bağlı olarak ve bakanlıkça onaylanacak kuruluş ve programları uygulayacağı belirtilmiş ve böylece bu tarihten itibaren Darülelhan'da Türk Musikisi öğretimi son bulmuştur. (12)

1927-1944 yılları İstanbul Belediye Konservatuarı'nın müzik öğretim ve eğitiminde yalnız batı müziği ile meşgul olduğu dönemdir. 1944 yılından sonra saz öğretiminin kabul edilmemesine rağmen Türk Musikisi nazariyatı öğrenimine yer verilmiştir.

1955'den sonra Belediye Konservatuarı üç bölümde öğretim ve eğitim yapmaya başlamıştır:

1- Yatılı kısım: İstanbul Belediyesi'nin müzik ile ilgili teşekküllerine artist müzisyen yetiştiren bir meslek okuludur.

2- Gündüzlü kısım: Batı müziği ve sahne bölümleriyle ilkokuldan üniversiteye kadar dışarıda öğrenimine devam etmekte olan çocuklara ve gençlere, hatta bu çeşit öğrenim yapmayanlara da musiki, tiyatro, bale ve opera bilgileri verir ve onları bu alanlarda yetiştirir.

3- Türk Musikisi Bölümü: Monodik Türk Musikisi teorilerini inceleyen, bu incelemeleri değerlendirecek yönde uygulamalara da yer veren ayrı bir okul, enstitü özelliği taşır. (12)

Gerek Darülelhan, gerek İstanbul Belediye Konservatuarı adını alan, bu okuldan başka musikiye pek çok hizmet veren özel Türk Musikisi Okulu açılmış ve o dönemin ünlü musikîşinasları bu okullarda öğretim yapmıştır. (13)

(12) Hikmet TONGUR; İst.Bel.Konservatuarı, S.9.

(13) Türk Musikisi Tarihi, Derleme. C.I, S.87, 90, 91.

Arada geçen zaman içinde İstanbul Belediyesi'nin himayesine sığınmış olan Türk musikisi'nin öğretim ve eğitimi yapan başka bir resmi kuruluş yoktu. Bu nedenle bu ihtiyaç, özellikle üniversite gençliği arasında öteden beri hissedilmiştir. İstanbul Üniversitesi'nde kurulan koro çalışmaları oldukça verimli olmuş ve bugünün çok sanatkarı bu çatı altında toplanmıştır. Ercüment Berker, Nevzad ATLIĞ, Alaeddin Yavaşca'nın bu yoldaki hizmeti takdirle anılmaya değer görülmektedir. (13)

Ankara'da Türk Musikisi öğreten kuruluşlar vardır. Bunlardan Cevdet Çağla, Fehmi Tokay, Faruk Kayacıklı, Eczacı Tevfik Kaynak, Eczası Aziz Tunç'un kurmuş olduğu "Ankara Musikisi Cemiyet"dir. 1950 yılında kurulan Ankara Üniversitesi Korosu da çalışmalarını sürdürmüş ve burada Ankara Radyosu'nun değerli sanatkarları ders vermiştir.

Evinde özel dersler verenlerden Fahri Kopuz, Vedia Tunççekiç, Faruk Kayacıklı'yı sayabiliriz. Özellikle İsmail Baha Süreلسan'ın hiçbir maddi çıkar gözetmeden evinde düzenlediği ve uzun yıllar süren haftalık toplantıları, musiki sanatımıza pek çok sanatkarı hediye etmiştir.

Atatürk "Türk Musikisi"nin, ulusal ince duyguları, düşünceleri anlatan yüksek deyişleri, sözleri toplanarak, onları bir gün önce musiki kurallarına göre işlemekle ancak bu düzeyde Türk Ulusal Musikisinin yükselebileceğini söylemiştir. Bu düşünce ve yol göstericiliğin ışığında 25 Haziran 1934 tarih, 2541 sayılı yasa ile "Ankara Devlet Konservatuvarı" kurulmuş ancak "Milli Musiki" kavramına yer verilmemiştir. Bu nedenle, bu kuruluşun "Ulusal Musikimiz"e hiçbir yararı olmamıştır.

1938 yılında hizmete açılan Ankara Radyosu, gerek sanatkar kadrosu, gerek disiplin, gerekse öğretim ve eğitim sistemiyle yıllarca bir konservatuar gibi çalışmış, çok sayıda sanatkar yetiştirmiş, bu hizmetini bir ölçüde günümüze kadar sürdürmüştür.

Son yılların en önemli musiki hareketlerinden biri de 1976 yılında hizmete açılan bugün İstanbul Teknik Üniversitesine bağlanmış olan Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı ile Kültür Bakanlığına bağlı olarak kurulan Kültür Bakanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korosu'dur. İstanbul Belediyesi bünyesinde çalışmasını sürdüren "Belediye Konservatuvarı" ise yakın bir geçmişte İstanbul Üniversitesi'ne bağlanmıştır.

1986 yılından itibaren de musiki eğitirimiz akademik nitelik kazanmış olup, bu alanda Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlilik imkanları sağlanmıştır.

Bugün pek çok gencimiz, musiki eğitimi üzerine Türkiye Üniversitelerinde akademik çalışmalarını sürdürmektedir.

BÖLÜM III. KONU İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

3. A. ÜNİVERSİTELER BÜNYESİNDE YERALAN KONSERVATUARLAR:

3. A. a- İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı:

Konservatuvar bünyesinde 7 bölüm bulunmaktadır. Bu bölümlerin isimleri şöyledir:

1 - Temel Bilimler Bölümü

A - Türk Sanat Müziği Ana Sanat Dalı

B - Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı

2 - Ses Eğitimi Bölümü

A - Türk Sanat Müziği Ana Sanat Dalı

B - Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı

3 - Çalgı Yapımı Bölümü

A - Yaylı Çalgılar Ana Sanat Dalı

B - Mızraplı Çalgılar Ana Sanat Dalı

C - Nefesli Çalgılar Ana Sanat Dalı

4 - Kompozisyon Bölümü

A - Kompozisyon Ana Sanat Dalı

5 - Müzikoloji Bölümü

A - Müzikoloji Anabilim Dalı

B - Etnomüzikoloji Anabilim Dalı

6 - Türk Halk Oyunları Bölümü

A - Halk Oyunları Öğreticiliği

7 - Çalgı Eğitimi Bölümü

- A - Yaylı Sazlar Ana Sanat Dalı
- B - Mızraplı Çalgılar Ana Sanat Dalı
- C - Nefesli Çalgılar Ana Sanat Dalı

Bu bölümlerin öğrenim süreleri (1 + 4) 5 yıldır. Bu bölümlere girecek öğrencilerin 25 yaşını doldurmuş olmaları gerekir.

Sadece Çalgı Bölümü'nün öğrenim süresi, 10 yıldır ve bu bölüme girecek öğrencilerin 14 yaşından büyük olmaları gerekmektedir.

KONSERVATUARIN KURULUŞ AMACI

İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuarı kuruluş amacı Milli Kùltürümüzün soylu ve güçlü değeri olan Türk Musikisi alanında;

- 1- Milli Eğitim Temel Yasası, Yüksek Öğretim Yasası ve Besinci Beş Yıllık Kalkınma Planındaki ana ilkeler doğrultusunda teorik ve uygulamalı Türk Musikisi eğitimi yaparak genel çağdas musiki kùltürü ile Türk Musikisi kùltürünü sindirmis, yetenekli, yaratıcı, yorumcu, öğretici, araştırmacı, yapımcı sanatçılar ve musikiçiler yetiştirmek.
- 2- Bilimsel inceleme, araştırma ve uygulama çalışmaları yaparak kùltür varlığımızı teşkil eden bu musikimizi korumak, işlemek, geliştirmek, yüceltmek, yaymak, özünü çağdas anlayışa göre değerlendirmek, böylece Milli öze, kaynağa ve ses sistemine dayalı çağdas Türk Musikisinin oluşmasını ve gelişmesini sağlamaktır.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Bölümlerinde okutulan dersler ise aşağıda yer almaktadır:

1- TEMEL BİLİMLER BÖLÜMÜ'NDE;

Hazırlık Sınıfı: Ses Eğitimi, Esas Meslek Çalgısı, Akustik, Nota Yazım, Ritm Uygulama.

1, 2, 3, 4. Sınıflarda Okutulan Dersler: Türk Müziği Solfeji, Repertuar (Türk Sanat Müziği - Türk Halk Müziği), Esas Meslek Çalgısı, Batı Müziği Solfeji, Ritm Uygulaması, Atatürk İlkeleri, Müzik Tarihi, Türk Dili, Armoni, Gelişim Psikolojisi, Türk Halk Müziği Bilgileri, Müzik Edebiyatı, Koro, Eğitime Giriş, Form Bilgisi, Türk Kültür Medeniyet Tarihi, Sanat Tarihi, Yabancı Dil.

2- SES EĞİTİMİ BÖLÜMÜ'NDE;

Hazırlık Sınıfı: Ritm Uygulaması, Ses Eğitimi, Meslek Çalgısı (Tanbur-Bağlama), Nota Yazım, Türk Müziği Solfeji, Batı Müziği Solfeji.

1, 2, 3, 4. Sınıflarda Okutulan Dersler: Atatürk İlkeleri, Yabancı Dil, Meslek Çalgısı, Ses Eğitimi, Türk Müziği Solfeji, Repertuar (Türk Halk Müziği - Türk Sanat Müziği), Müzik Edebiyatı, Türk Dili, Ritm Uygulaması, Türk Halk Müziği Bilgileri, Müzik Tarihi, Gelişim Psikolojisi, Eğitime Giriş, Türk Kültür Medeniyet Tarihi, Koro, Türk Halk Müziği Solfeji, Armoni, Üslup ve Tavır, Makam Analizi.

3- ÇALGI YAPIM BÖLÜMÜ'NDE;

Hazırlık Sınıfı: Türk Halk Müziği Solfeji, Atölye (Mızraplı-Yaylı), Batı Müziği Solfeji, Teknik Resim, Müzik Edebiyatı, Mesleki Teknoloji, Yabancı Dil.

1, 2, 3, 4. Sınıflarda Okutulan Dersler: Mesleki Resim, Türk Müziği Solfeji, Yabancı Dil, Çalgı Bilgisi ve Tarihi, Atölye, Esas Meslek Çalgısı, Atatürk İlkeleri, Batı Müziği Solfeji, Türk Dili, Mesleki Teknoloji, Çalgı Akustiği, Gelişim Psikolojisi, Türk Kültür Medeniyeti Tarihi, Türk Eğitim Tarihi, Eğitim Psikolojisi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Eğitimde Programlama ve Yönlendirme Yöntemleri.

4) KOMPOZİSYON BÖLÜMÜ'NDE;

Hazırlık ve 1, 2, 3, 4. Sınıflarda Okutulan Dersler: Yüksek Solfej, Türk Sanat Müziği Bilgileri, Piano, akustik, Türk Halk Müziği Bilgileri ve Solfeji, Müzik Tarihi, Ölçü ve Vuruş, Türk Müziği Usullerinin Ölçü ve Vuruş Tekniğine Uygunluğu, Batı Müziği Enstrimanasyonu, Batı Müziği Orkestrasyonu, Türk Müziği Enstrimanasyonu, Esas Meslek Çalgısı, Türk Müziği Analizi, Armoni, Batı Müziği Analizi, Kontrpuan -füg, Prozodi, Türk Müziği Kompozisyon Denemeleri, Gelişim Psikolojisi, Eğitimi Giriş, Türk Dili, Türk Müziği Edebiyatı, Yabancı Dil, Türk Kültür Medeniyet Tarihi, Türk Eğitim Tarihi, Atatürk İlkeleri, Repertuar, Türk Sanat Müziği Form Bilgisi.

5) MÜZİKOLOJİ BÖLÜMÜ'NDE;

Hazırlık Sınıfı: Müzikolojiye Giriş, Müzik Nazariyatı, Organoloji, Müzik Tarihi, Meslek Çalgısı, Osmanlıca, Paleoğrafya.

1. Sınıf: Atatürk İlkeleri, Meslek Çalgısı, Türk Dili,

Müzikoloji Bölümü'nde diğer sınıflar olmadığı için, şu anda iki sınıftan ibarettir.

6) TÜRK HALK OYUNLARI BÖLÜMÜ'NDE;

Hazırlık Sınıfı: Batı Müziği Solfeji, Ritm Saz, T.Müziği Solfeji, Oyun Tekniği, İngilizce, Bale, Türk Müziği Edebiyatı, Anatomi.

1, 2, 3, 4. Sınıflarda Okutulan Dersler: İngilizce, Ritm Saz, Diyarbakır, Erzurum, Silivri, Türk Dili, Batı Solfeji, Solfej (Halk Müziği), Bale, Karadeniz, Toplu Çalışma, Repertuar, Kostüm Makyaj, Atatürk İlkeleri, Bağlama - Mey - Kemane - Tar, Türk Kültür Medeniyet Tarihi, Van, Folklor, Sahne Tekniği, Tokat, Gelişim Psikolojisi, Bolu, Üskü, Kemane.

7- ÇALGI EĞİTİM BÖLÜMÜ'NDE

1, 2, 3, 4, 5, 6. Sınıflarda Okutulan (Ortaokul-Lise) Dersler : Coğrafya, Matematik, Türkçe, Milli Oyunlar, Esas Oyunlar, Esas Meslek, İngilizce, Türk Müziği Solfeji, Fen Bilgisi, Tarih, Din ve Ahlak, Batı Müziği Solfeji, Ritm Uygulaması, Türk Halk Müziği Bilgileri, Türk Dili Edebiyatı, Müzik Tarihi.

ÇALGI EĞİTİM YÜKSEK BÖLÜMÜNDE OKUTULAN DERSLER

Türk Müziği Solfeji, Armoni, Yabancı Dil, Meslek Çalgısı, Türk Halk Müziği Solfeji, Türk Halk Müziği Bilgileri, Repertuar (Türk Sanat Müziği - Türk Halk Müziği), Mey - Kemane, Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Organoloji, Türk Müziği Edebiyatı, Form Bilgisi, Gelişim Psikolojisi, Armoni, Eğitime Giriş, Türk Kültür Medeniyet Tarihi, Sanat Tarihi, Folklor.

3.A.b. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı

Konservatuar, 1984-1985 eğitim-öğretim yılında öğrenime başlamış olup, hazırlık sınıfı ve 4 yıllık lisans eğitim ile toplam 5 yıl eğitim vermektedir.

Konservatuvarında Temel Bilimler, Ses Eğitimi, Türk Halk Oyunları ve Çalgı Yapım Bölümleri olmak üzere, 4 bölüm bulunmaktadır. Bu bölümlere girmek için aday öğrencinin, Ö.S.Y.M. birinci basamak sınavını kazanmış olması gerekir. Daha sonra iki aşamalı yetenek sınavına alınır. 1.Aşama sınavında müzik kabiliyetine dayalı, kulak, ritm ve ses becerilerine bakılır. II.Aşama sınavında ise, birinci aşama sınavında belirtilen şartların daha ileri seviyede kontrolü yapılır.

Konservatuvarında halen öğretim kadrosunda 61 kişi görevlidir. Bunlardan 13 tanesi İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı mezunudur.

Bölümlerin içeriği şöyledir :

Temel Bilimler ve Ses Eğitimi Bölümleri, Türk Sanat ve Türk Halk müzikleri ağırlıklıdır.

Türk Halk Oyunları Bölümü; Halk Oyunları ağırlıklı olup, müzik komularında da eğitimi içermektedir.

Çalgı Yapım Bölümü; Çalgı yapımı ağırlıklı olup, müzik konularında da eğitimi içermektedir.

Konservatuvar bugüne kadar Temel Bilimler Bölümünden 3 dönem mezun vermiştir. Diğer bölümlerde henüz mezun bulunmamaktadır. Tüm bölümlerde toplam 382 öğrenci vardır. (Temel bilimler bölümü : 260 öğrenci; Ses Eğitimi Bölümü : 44 öğrenci; Türk Halk Oyunları Bölümü : 68 öğrenci; Çalgı Yapım Bölümü : 10 öğrenci)

Konservatuvarda Okutulan Dersler :

Türk Müz.sol.naz, Batı müz.sol.naz, Armoni form bilgisi, Ses eğitimi, Türk san.müz. rep; Türk Halk müz.rep., Türk san.müz.koro eğt, Türk halk müz. koro eğt, Türk san. müz. ritm, Türk Halk müz. ritm, Türk san. müz. toplu uygulama, Türk Halk müz. toplu uygulama, Çalgı bilgisi, müz. fiziksel Temelleri, folklor, Musiki Tarihi, Türk kül. Med.tarihi, Noto yazım bil., Ses sağlığı, meslek çalgısı dersleri Türk Halk oyunları eğt. Bale egzersizleri, Ritmik cimnastik spor fizyolojisi, Antreman bilgisi, Hareket notasyonu, ifade cimnastiği, Kostüm bilgisi, Araştırmak yöntemleri tek, Atatürk ilkeleri inkılap tarihi, Türk dili, Yabancı dili, Yabancı dil, oyun eşlik müziği, Nota yazım bilgisi, Meslek teknolojisi, Mesleki resim çalgı bilgisi tarihi, Atölye, Tamamlayıcı Atölye.

3.A.c. Gaziantep Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı

Konservatuvar, 1987-1988 eğitim-öğretim yılında öğrenime başlamış olup, hazırlık sınıfı ve 4 yıllık lisans eğitimi ile toplam 5 yıl eğitim vermektedir.

Konservatuvarda Temel Bilimler, Ses Eğitimi ve Türk Halk Oyunları bölümleri olmak üzere 3 bölüm bulunmaktadır. Bu bölümlere girmek için aday öğrencinin, Ö.S.Y.M. birinci basamak sınavını kazanmış olması gerekir. Daha sonra iki aşamalı yetenek sınavına alınır. I.Aşama sınavında müzik kabiliyetine dayalı, kulak, ritm ve ses becerilerine bakılır. II.Aşama sınavında ise, birinci aşama sınavında belirtilen şartların daha ileri seviyede kontrolü yapılır.

Konservatuvarda halen öğretim kadrosunda 18 kişi görevlidir. Bunlardan 5 tanesi İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı mezunudur.

Konservatuvar henüz mezun vermemiştir. Bina yetersizliğinden dolayı Çalgı Eğitimi ve Çalgı Yapımı Bölümleri açılmamaktadır. Konservatuvar binası olarak yapılan binanın 1993 senesinde öğretime açılmasıyla bu bölümlerde de eğitime başlanacaktır. Okulda hale hazırda 4.sınıf bulunmaktadır. 1992-1993 öğretim yılında ilk mezunlarını verecektir. Tüm bölümlerde toplam 107 öğrenci vardır. (Temel Bilimler Bölümü : 37 öğrenci; Ses Eğitim Bölümü : 37 öğrenci; Türk Halk Oyunları Bölümü : 33 öğrenci)

Konservatuvarda Okutulan Dersler :

Batı müz. sol., Halk müz.sol., Türk müz.sol. ve naz., Esas meslek, Müzik Edebiyatı, Halk Edebiyatı, Armoni, Ses Eğitimi Foplu uygulama, Ritm kondisyon, Ses fiziği, inkılap tarihi, Kültür med. tarihi, Araştırma teknikleri, Pedagojik formasyon dersleri, yabancı dil, Piano.

Not ; Yabancı dil eğitimi sadece İngilizce olarak yapılmaktadır.

Not ; Piano dersi Hazırlıktan başlayarak 4.sınıfa kadar mecburi olarak verilmektedir.

Not ; Branşlaşma 2.sınıftan sonra yapılmaktadır.

3.A.d. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Yarı Zamanlı Türk Sanat Müziği Eğitimi

En az ortaokul mezunu olan, 16-24 yaş arasında bulunan öğrenciler müzik eğitimi görmektedir.

Öğrenim süresi, Hazırlık sınıfı dahil olmak üzere toplam altı yıldır. Öğretim haftada iki gün yapılmaktadır. Mezuniyet sonrasında sertifika verilmektedir.

Öğrenim süresince, Türk Müziği solfeji, Türk Müziği Nazariyatı, Batı Müziği Solfeji, Türk Müziği Edebiyatı, Usul ve Velvele, Halk Müziği Repertuarı dersleri okutulmaktadır.

BÖLÜM 4. KENDİ ÇALIŞMAMIZ

4.A. MATERYAL VE METOD

Araştırmamızın materyalini, üniversitemiz bünyesinde yer alan ve Türk Müziği eğitimi veren konservatuarlarda görevli öğretim elemanları ile yine aynı kuruluşlarda eğitim-öğretim gören öğrencilere yöneltilmek üzere farklı şekilde hazırlanan soru skalaları oluşturmaktadır. Ayrıca, bu kuruluşlardan edinilen bilgi ve dokümanlar da kaynak materyal olarak kullanılmıştır.

Çalışmamızda; araştırma, anket ve mülakat metodları kullanılmış olup, elde edilen verilerle istatiki bazı değerlere ve buradan hareketle önemli noktalara ulaşmak istenmiştir.

4.B. KONSERVATUARLARDA TÜRK MÜZİĞİ EĞİTİMİNİN İNCELENMESİ

Bu inceleme iki yönden geliştirilmiştir. Birinci aşamada; bugüne kadar ve bugün de hala konservatuvarlarımızda Türk Müziği eğitim ve öğretimini veren sayın öğretim elemanlarımıza konu ile ilgili hazırlanan sorular yöneltilmiş, vermiş oldukları cevaplar tezimizde aynen yer almıştır. Ayrıca tablo halinde de genel bir değerlendirmeye gidilerek ortak ve farklı görüşleri tesbit edilmeye çalışılmıştır.

İkinci aşamada ise; Konservatuvarlarımızda Türk Müziği eğitim ve öğrenimi gören öğrencilere konu ile ilgili hazırlanan sorular yöneltilmiş, vermiş oldukları cevaplar tezimizin ekler bölümünde yer almıştır.

Ayrıca verilen cevaplar genel tablolar haline getirilerek, değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Yine bu kuruluşlarda kültür derslerinin gerekliliği konusunda kültür dersleri öğretim elemanlarının da görüşlerine yer verilmesi önemli görülmüştür.

4.B.a. ÖĞRETİM ELEMANLARINA YÖNELTİLEN ANKET SORULARI:

- 1) Geçmişten günümüze müzik sistemi hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 2) Geçmişten günümüze müzik eğitiminde gözlenen olumlu ve olumsuz yönleri belirtiniz.
- 3) Konservatuarlarda Türk Müziği eğitimi veren öğretim elemanlarının taşımaları gereken mesleki özellikler neler olmalıdır?
- 4) Branşında üst düzeyde ses ve saz sanatçısının yetişmesinde gerekli gördüğünüz şartlar nelerdir?
- 5) Konservatuarlardaki eğitim sistemi öğrencinin mezuniyeti sonrasında kendi kendine yeterli ve doyurucu imkanı sağlayacak nitelikte midir?
- 6) Sizce konservatuarlarda en ideal eğitim sistemi nasıl olmalıdır?

4.B.b. ÖĞRETİM ELEMANLARININ TÜRK MUSİKİSİ EĞİTİMİ İLE İLGİLİ
SORULARA VERDİKLERİ CEVAPLAR:

- İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı

Prof.Dr.Selahattin İÇLİ
Prof.Dr.Alaeddin YAVAŞÇA
Doç.M.Cahid ATASOY
Doç.Mutlu TORUN
Doç.Yalçın TURA
Bekir Sıdkı SEZGİN
Gönül TÜRETKEN
İhsan ÖZER
Nevzat SÜMER
Sadun AKSÜT
Tülin YAKARÇELİK
Yücel PAŞMAKÇI

- İ.Ü.Devlet Konservatuvarı Yarı Zamanlı Türk Musikisi Bölümü

Yrd.Doç.Ruhi AYANGİL
İsmail Hakkı ÖZKAN
Fatih SALGAR

PROF.DR. SELAHATTİN İÇLİ

- 1) Türk Müziği eğitim ve öğretimi geçmişte genellikle hoca-öğrenci veya usta-çırak ilişkisi şeklinde olduğu görülmektedir. Ancak Enderun bir devlet okulu olarak Türk Müziği eğitimi ve öğretiminde önemli bir yer almıştır. Cumhuriyetten sonra Konservatuarlar açılmışsa da buralarda milli müziğe hiç yer verilmemiştir. Türk Müziğinin günümüze taşınmasında önemli kuruluşlar olarak İstanbul Belediyesi Konservatuarı, Ankara ve İstanbul Radyoları ve Üsküdar Musiki Cemiyeti gibi ciddi çalışan dernekleri sayabiliriz. 1976 yılında devlet katında ilk önemli kuruluş İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'dır. Sonra bu kuruluşun üniversite içerisinde yer alması meselesi bir ilim ortamında çözüm ve gelişme getirilmesini sağlamıştır.
- 2) Çok tabiidir ki eğitim ve öğretimde düzenin getirilmemiş olması yani okullaşma olmaması problemleri de beraberinde getirmiştir. Müesseselerin yakın zamana kadar kurulamamış olmasına rağmen bu sanatın günümüze kadar ulaşmasına engel olamamıştır. Bu bakımdan olumlu sonuç sanatın gücünden ve milletin sahip çıkmasından da kaynaklanmıştır.
- 3) Konservatuarlarda müzik eğitimi veren bütün elemanların sanat ve bilimi beraber düşünmeleri, yerleri ne olursa olsun hocalık vasfına sahip olmaları gerekir.
- 4) a. Çekirdek bilgi,
b. Para, müzikal kültür,
c. Genel kültür dikkate alınmalıdır. Çekirdek bilgi ve yetenek ne kadar diğer kültür halkaları ile de zenginleştirilirse amaca o kadar ulaşılmış olur.
- 5) Bir meslekte mezuniyet sonrası yeterli ve doyurucu imkan sağlanması, büyük ölçüde kişiye bağlıdır. Her meslekte, düzenli ve programlı bir eğitim sistemi, o meslek için lüzumlu ve yeterli

bilgiler ile araştırma geliştirme ve yeni ufuklara bakma ihtiyacı,
nı vermeye çalışır.

6) ---

PROF.DR.ALAEDDİN YAVASÇA

- 1) Türk Musikisinde eğitim, tarih boyunca usta-çırak düzeni içinde yapıla gelmiştir. Osmanlı İmparatorluğu devri II.Mahmut zamanına kadar musiki eğitimi düzenli bir okul görünümünde olan Enderun'da mekanını bulmuştur. Enderunun tarihi fonksiyonu bittikten sonra, eski büyük musiki hocalarının yetiştirildiği kabiliyetler, Saray dışında evlerinde, tekkelerinde ve değişik mekanlarda meşk yoluyla yeni yeni değerleri Türk Musikisi alemine kazandırdılar. Buna müteakip, musiki severle ve musiki erbabı tarafından çeşitli cemiyetler kurulmaya, cemiyetlerde musiki eğitimi yapılmaya başlandı. Şark Musiki Cemiyeti Darüttalim-i Musiki, Gülşen-i Musiki, musiki veyzi veren cemiyetlerden birkaçıdır. Daha hala faaliyette bulunan Üsküdar Musiki Cemiyeti bu eski cemiyetlerin zamanımıza bir uzantısıdır.

1940'lı yıllardan itibaren İstanbul Üniversitesinde başlamak üzere, çeşitli üniversitelerce kurulan Üniversite Koroları da musikimizde birer eğitim yuvası görevini yapmışlardır.

Darülelhan daha sonra İstanbul Belediye Konservatuvarı adını alarak Tasnifi Hey'eti, İcra Hey'eti organlarıyla, Türk Musikisi Nazariyatı eğitimi hizmetini vermiştir. Rauf YEKTA, Dr.Suphi EZGİ, Zekai Dede'nin oğlu Hafız, Ahmet IRSOY, Ali Rifat Bey, Mustafa Süreyya Bey, Hüseyin Sadettin AREL bu kuruluşun içinde görev yapan en yaygın sahalarda faydalı eserler veren değerlerimizdir. Ancak, bu konservatuvarın enstruman dersi verme yetkisi yoktu.

Daha yakın tarihlerde Hüseyin Sadettin AREL'in himayesinde Laika KARABEY tarafından İleri Türk Musikisi kuruldu. Cumhuriyet devrinde cereyan eden bu kuruluşlardan başka, devreye Türkiye Radyoları girdi. 1930'lu yıllarda kurulmuş olan Ankara Radyosu tam bir musiki okulu niteliğindeydi. Bu kurumda birçok kıymetli Türk Musikisi Sanatkarı yetişmiştir.

Bu kurumların dışında birçok usta musikicilerimiz usta-çırak usulünü devam ettirerek genç istidatları yetiştirmişlerdir.

1960'lı yıllara kadar evlerde musiki faaliyetleri sürmüştür.

Nihayet 1975'te Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, İstanbul'da kurulup, 1976'da eğitime başlamıştır. Devlete bağlı Türk Musikisi Konservatuvarı, kendi konusunda ilk kuruluş olması örnek olabilecek başka bir müessese bulunmaması dolayısıyla güçlüklerle karşılandı. İdare ve eğitim yönetmeliği müfredat programı yapılması eğitim yürütecek öğretmen kadrolarının teşkili ve kadrolara hoca seçimi dağ gibi problemlerdi. Konservatuvarın kuruluşunda yıllar yılı ihmale uğramış musikimizin tesbiti en iyi şekilde öğretimi gelişmesi yönünden geleceğe dönük çalışmalar araştırmalar yapılabilecek şartların hazırlanması esas alınmış olup, bu düşüncelerin ışığında öğretim kadrosuna Türk Musikisi hocalarının dışında Batı Musikisi hocaları da alındı. Saz Eğitimi, ses Eğitimi, Temel Bilimler, Çalgı Yapım Bölümü'nü içeren Konservatuvar, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan sonra Kültür Bakanlığına bağlandı. 1983 yılında da Yüksek Öğretim Kurumu Yasası gereği İstanbul Teknik Üniversitesi bünyesine alındı.

2) Geçmişten günümüze Müzik Eğitiminde gözlenen olumlu ve olumsuz Yönleri:

Tarihi devlet düzeni, monarşik bir vasıf taşırdı. Tek hakim, hakan veya padişahı. Padişahları, gençlik devrelerinde son derece titiz bir eğitime tabi tutulurdu, askerliğin inceliklerini devlet idaresinin özelliklerini, edebiyatı, musikiyi, hat sanatını , din bilgilerini ülkenin önde gelen hocalarından öğrenirlerdi. Bu yüzden devletin başına geçtiklerinde, devlet idaresinde, harp sanatında üst düzeyde tecrübeli ve bilgili, edebiyatta en azından divançe sahibi bir şair, musikide hatırı sayılır bir bestekar düzeyine gelmiş olurlardı.

Bu seviyedeki bir devlet adamının müzisyenleri, edipleri, şairleri himaye etmesi son derece doğaldır.

Türk musikisindeki büyük bestekarlar, bu müsait şartlar içinde yetişmişlerdir. Bu olumlu devre Farabi'nin ve İbn-i Sina'nın

yetiştirdiği IX. ve X. Yüzyıllardan XIX. yüzyılın ortalarına kadar uzanır. Bu devre içinde eserlerin tesbiti için belirli aralarla değişik nota tarzları (daha çok alfabetik) bulunmuşsa da daha çok kabiliyet, muhakeme ve hafıza unsurlarına dayanan, meşk düzeniyle eserler öğretilirdi. Ustalar, çıraklarına makam şed ve usulleri anlatarak tatbikat sureti ile eğitim yaparlardı. Notaya fazla itibar edilmezdi. Bir eser bestelendiği tarihten itibaren ağızdan ağıza ve devirden devire aktarılırken bir çok değişikliklere uğrardı. Bir süre sonra eserlerin hangi tarzının aslına uygun olduğu ayırd edilemezdi. Çeşitli nota tarzları içinde Meragi, Ali Ufki, Kantemiroğlu, Kutbırmagi, Osman Dede ve Hamparsumun nota sistemleri, bir çok eserin zamanımıza gelmesini sağlamakta yararlı olmuşlardır. Yaşadığımız yüzyılda Rauf Yekta, Abdülkadir Töre, Hüseyin Sadettin Arel, Dr. Suphi Ezgi, Prof. Sahil Murat aralıklar ve perdeler hususunda detayda birbirinden farklı tesbitler yaparak nota düzenleri ortaya koydular. Halen, son üç bilginimizin tesbitleri, Türk musikisi redaksiyonunda kullanılmaktadır. Her ne kadar Türkiyemizde yaygın olarak kullanılabilen bu nota düzeni bir çok perde ve aralıklarda icracılar için yetersiz olmakta ve icracılar bazı perdeleri, gördüğü işarete göre almaktan çok, tecrübelerinin ve musiki estetiğinin ışığında, kulak ve ruhlardaki birikimlerin sağladığı imkanlarla basmak zorunluluğunda sık sık kalmaktadırlar.

Bu konunun aydınlığa kavuşması konservatuarımızın gelecekteki bilimsel çalışmalarını beklemektedir.

3) Konservatuarlarda Türk Müziği Eğitim veren öğretim üyelerinin;

- a. Türk Musikisini çok iyi bilmeleri,
- b. Bildiklerini öğretebilme yeteneklerinin olması,
- c. Öğrenci psikolojisini bilmeleri,
- d. Öğretmenliğin genelde gerektirdiği özelliklere sahip olması,
- e. Sabırlı olması,
- f. Öğrencileri sevmesi,
- g. Sanatçıysa, sanatının iyi icracısı olması gerekir.

4) Üst düzeyde bir ses ve sanatçı olmasının yolu;

- a. Türk Musikisini sanatına yetecek derecede olmasından,
 - b. Ses sanatçısı olacaksa hocasından öğrendiğinin dışında, sanatla doruğa çıkma eski sanatçılara ait kayıtları elde ederek bilinçli şekilde dinlemek saz sanatçısı olacaksa, çaldığı sazın ustalarının kayıtlarını edinerek onların uslubunu incelemekten ve pozisyonlarını tesbit etmekten geçer.
5. Konservatuar, öğrencilere yetişecekleri sahada musikinın anahtarlarını verir. Bu anahtarları yerli yerinde kullanmak, açabildiği kapıların ardında gördüklerini kendi kabiliyetlerinin ölçüsünde değerlendirebilmek mezun öğrencinin gayret azmine kalmaktadır. Bu konuda disiplin içinde çalışma çok önemlidir.
- 6) Konservatuarlarda ideal eğitim sistemi, her tür müzikte öğrenciyi belli bir çizginin üzerinde bilgi sahibi etmek, nazari bilgilerin yanında tatbikatlara geniş yer vermek, toplu solo icraya öğrenciyi alıştırmak, mezun olduğu zaman kendi kanatları ile uçabilmesini temin etmek. Temel Bilimlerden yetişirken öğrenen öğrenciyi mezun olurken öğretici niteliğine kavuşturabilmek.

(*) İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuarı
Ses Eğitimi Bölümü Başkanı.

Doç.M.Cahid ATASOY

- 1) Müzik, dünyanın kuruluşuyla başlamıştır. Burada, müziği meydana getiren sesler bahis mevzudur. Bu sesler, tabiattaki bütün canlı-cansız varlıkların titreşimlerinden doğmaktadır. Bunlar arasında karışık olmayan, düzgün titreşimlerden meydana gelenler ve insanın kulaklarıyla işitilebilenler içinden alınanların düzenlenmesiyle müzik ve müzik eserleri ortaya çıkmış olmaktadır.

Bu olay, insanın kendini bildiği, duygularını ifade etmeye koyulduğu ilk anlardan buyana yaptığı bir iş olmuştur. Burada elbetteki insanın müziği elde ederken taklit etme, tekrar etme yollarıyla müziği öğrenmeye baktığını görüyoruz. Müzikten önce ise konuşmayı, onun konuşma musikisini yaparken de aynı şekilde hareket ettiğine şahit oluyoruz.

Bu işte öncülüğü öğreten, taklit ve tekrar ettiren olarak küçük toplumlarda ilk aile fertleri halinde ana, baba, kardeş gibi kimselerin yerine getirdikleri görülmektedir. Biraz daha geniş çevrelerde ise saz şairleri gibi toplumun önde gelen değerleri üstlenmiş olmaktadır.

Günümüze kadar karşılaştığımız manzarada çoğunlukla aile, cami, tekke, asker ocağı, loncalar ve okullar, cemiyetler, müzikte eğitimi, öğretimi sağlayagelmişlerdir.

Diyecek şu ki, bütün bu zeminlerde önce işitme, sonra görme ve dokunma duygusuna hitap edilmiş, bir kişinin bir kişiye veya bir topluluğa bir takım şeylerin taklit, tekrar ettirilmesi suretiyle netice de müziğin ortaya konulması gerçekleştirilmiştir.

- 2) Eskiden, nasıl ki her evde bir saz vardı; insanlarımızı okulların açılışında, mevlid törenlerinde, günün beş vakit ezan saatlerinde, ramazan eğelenceleri gibi tezahürlerde (gösterilerde) musikimiz nasıl takip ederdi ise işte bugün de aile ortamından tutun öylesine bir hava yaratılması gerekir.

Bugün Türkiye'de müzik ortamını rağbet edilir, canlı, hareketli kılabilmenin yolu, bu san'atı herşeyden önce başta Türk Musikisi olarak ele almakla mümkün olabilir. Maalesef Cumhuriyet döneminde 60-70 yıllık

bir ilgisizlik dönemini Türk Musikisinin yaşaması kaderde varmış. Ama bu aziz san'at, kösteklenmek istemelere rağmen, artık ciddi bir şekilde ele alınmış bulunmaktadır. Musiki, Türk Musikisi üzerinde esaslı bir şekilde düşünölmek yoluna girilmiştir.

- 3) Türkiye'nin değişik bölgelerinde, nüfusun belli bir miktara vardığı her yerde Konservatuarlar, müzik okulları açılmalıdır. Buralarda Türk ve Batı Musikileri her ikisi bir arada bütün incelikleriyle öğretilmelidir. Bu tip düzenleme içinde hedef ise batı müziğinin ve diğör kültür ve san'at dallarının Türk Musikisinin dünö, bugünö vee yarını için ele alınmak şeklinde olmalarıdır. Burada vakit kaybetmeden öyle bir noktaya gelinmelidir ki, her Türk Müzisyeni onlardan alacağını almalı ve artık başka müziklerin, kültürlerin kapital olarak alınacak taraflarına baş vurmaktan kurtulmalıdır. Kendi san'atının ve bilhassa bu yabancı, diğör san'atların üstüne çıkabilmeli, onları kus bakısı görebilmeli, büyük bir gece erebilmelidir.
- 4) üst düzeyde müziğı anlayan, bilen, yapan insanların yetişmesi için bir defa musiki san'atıyla adeta beşikden mezara kadar kesintisiz ilgilenmesi gerekir.

Bir bestekarın, ses ve saz san'atkarının üst düzeyde olabilmesi bu özelliğini devam ettirebilmesi ve kendisini geliştirebilmesi herhalde devamlı müzik üzre olmasına bağılıdır. Ancak burada çok iyi müzik öğrenimi görmesi ve müzik bilgisine sahip olması gerekir. Herşeyden önce de bir Türk Musikisi mensubunun kendi musikisinin yanı sıra bugün dünyada mevcut bir büyük musiki olan batı musikisini çok iyi bilmesi lazımdır. Sonra güzel san'atların diğör kollarını, onları takip edecek ve zevk alacak kadar bir bilgi ve alışkanlık içinde olması gereklidir. San'atkar muhayyilesinin ona sağlayacağı bilgi, duygu ve heyecan gibi hususlar için tarih bilmelidir, seyahat etmelidir v.s. Bu arada mümkün olduğı nisbette iyi bir ortamda yaşamalıdır.

- 5) Çocuklarımız küçük yaştan müzikle ilgilendirilmelidir. Onlara devamlı müzik dinletilmelidir. Ana okullarından itibaren geliştirilecek repertuarlarla onlara müzik aşılmalıdır. Bütün ilk ve orta okullarımıza, liselerimize bir meslek öğretmeni olarak musikiciler yerleştirilmelidir. Yüksek tahsil gençliğine ciddi musikiler verilmelidir. Büyükler için musiki kursları açılmalıdır. Amatör müzik toplulukları kurulmalıdır. Her semtte iş saatleri dışında, belli zamanlarda devam edilecek ve müzik

yaparak zevk alınacak alışkanlıkları içine alan bir araya gelişler sağlanmalıdır. İşte çevrenin insanlarını müzikle donatmak ve bütün bu kabil oluşlarda san'atı bilen insanlara öncülük yaptırmak çok yerinde olsa gerektir. Eskiden bir okul niteliği taşıyan esnaf loncalarında, asker ocaklarında ve tekkelerde bir çok insan san'atla bu şeklide yoğrulurdu.

Şimde düşünülecek ve yapılacak iş bir taraftan okuyup yetişenlerin müzikle ilgilerini sürekli kılmalarıdır, müziğin ardını bırakmamalarıdır. Görüldüğü gibi Konservatuarlar, okullar müziğin daha çok temel ilkelerini verebilmektedir. Asıl olan uygulamaları musikiciler hayat boyunca yapıp gelişmek, daha ileri gitmek imkanını bulacaklardır. Bundan dolayı musikiyi kesintisiz devam ettirmek gerekmektedir.

Konservatuarların açılması ve koroların kurulması milletimizin nasibi olmuştur. Bilhassa Türk Musikisi Konservatuarlarından yetişenler diğer okullara müzik öğretmeni olarak gitmekte, başka topluluklarda yöneticilik yapmakta ve korolarda vazife almaktadırlar. Bilgi dolu bu insanların bu şekilde müzik ortamlarında yer alması, bu san'atın eğitim ve öğretimine seviyenin, kalitenin girmesi açısından çok büyük ilerleme demektir. Yine müziği yayan T.R.T. gibi en önde gelen kuruluşlarda aynı gelişme yaşanmakta ve yavaş yavaş buralarda aydın musikiciler alaylı prodüktörlerin, yayıncıların yerine geçmektedir.

- 6) Türk Musikisi elbette yarının büyük musikisi olmaya namzettir. Bunu böyle düşünmek, onu öğrenmek için şarttır. Çünkü yukarıda da söylediğimiz gibi milletimizin bugün her katında ona ilgi artmışsa, biraz da bundan dolayıdır.

Onu bilmek, öğrenmek istemenin her geçen gün artmasının meyvelerini de görmeye başladık bile. O kadar ki bugün üniversitelerin yüksek düzeylerinde Türk Musikisinde lisans üstü çalışmalar çığ gibi büyümektedir. Türk Musikisinin nazariyatına, tarihine, biyografi ve bibliyografya tarafları gibi konularda öylesine ilmi ve güzellikler arzeden tezler kaleme alınıyor ki, musiki san'atımızın daha iyi öğrenilmesinde, gelişmesinde her biri bir meş'ale niteliği taşımaktadır. Öyle zannediyorum ki milli musikimiz asırlarca kendi milletinin içindeki itibarını, değerini; bu defa dünyanın önüne bu şekilde kazanmaya başladığı eğitim ve öğretim imkanlarıyla da götürmüş olacaktır.

* İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Öğretim üyesi.

DOÇ. MUTLU TORUN

1) Bizim müzik geçmişimizdeki eğitim sistemi çağdaşlaşma Avrupalılaşma amaçlarıyla terketmiş olduğumuz bugünlerde, daha modern eğitim sistemi olarak kabul edilen önce uygulama yoludur. Ustadan taklit yoluyla yaşayan eser geçilirken eğitim başlamıştır. Eserler yani sanatın mahsulleri gündemdedir. Bunun tersi olan sistemde kurallar öğretilir, ezberletilir, daha sonra uygulama gelir. Bunu bir dil öğrenimine benzetebiliriz. (Bazen müzikte bir dildir.) Düşünün ki bir çocuğa önce gramer öğretiyorsunuz sonra kelimeleri....

2) Yukarıda bahsi geçen, uygulamanın önce olması sistemi eserlerin insan hafızasında yayılıp, bunlardan çıkan duygu ve şüursuz bilgi yumağının üzerine kuralların verilmesi imkanını verir. Böylece tabii bir şekilde öğrenim yapılmış olur. Bu meşk sisteminin olumlu taraflarından biri. Diğer olumlu tarafı ise eser öğrenilirken bir yandanda telaffuz, nüans, perdeler, süslemeler... her türlü üslub ile ilgili elemanın direkt olarak ustadan alınmasıdır. Bu sebeptendir ki eserlerin "fem-i muhsun"den geçilmesi kavramı ortaya çıkmıştır.

Buna mukabil, papağan gibi ezberlemiş hocalar, öğrencilerine toparlayıcı bilgileri verememek durumunda olabilirler. Birde eserlerin nota kullanılmama sebebiyle değişikliğe uğraması (iyi ve kötü taraflarıyla) bahis mevzuu olabilir. Hele bugün batıya özenerek "tek tip nota" merakı pek çok müzisyende olduğundan baskın olan versiyon (doğru veya yanlış / güzel veya çirkin) dışındakiler yaşamaz hale geliyor.

Aslında bazen yetişmiş elemanlar için önce kural verilmesi daha uygun bir yol olabilir. Herhalde müzik eğitimi zor ve pahalı iştir. zaman zaman bir öğrenciye bir hoca bile düşebilir.

3) Müzik, Türk Müziği pedagoji gibi ana konuların dışında vereceği derse görede bazı yönlerden iyi yetişmiş olması gerekir.

- 4) Önce küçük yaşlardan müzik zevkinin alınmış olması, mümkün olduğu kadar erken uygulamanın başlaması, bu arada dünya görüşü genel kültür... gibi yönlerin de geliştirilmesi lazım. Gerçi bizim klasik eserlerimizde çok ileri teknikler yok gibidir. Ama uslubun tam ortaya konması için gereken teknik (mesela Tanburi Cemil Bey, gibi çalabilmek/ pek kolay değildir, hem de ilerideki Türk Müziği eserleri mutlaka solfejleri kolay olan sözlü eserler veya şarkı gibi yazılmış saz eserleri olacak değil. Enstrümanlara uygun ve özel olarak o enstrümanı bütün kabiliyetlerini kullanabilen eserler yazıldıkça zorluk artacaktır. Gelecekte icracı olacak sanatçının hem geçmişteki uslubları hazmetmiş olmaları için gereken teknik; (Münir Nurettin gibi söyleyebilmek; Tanburi Cemil Bey gibi Yorgo Bacanos gibi çalabilmek) hem de enstrümana özel yazılmış eserleri çalabilecek teknik sahibi olmaları gerekir.
- 5) Hangi konservatuvarlar? Bizimki soruluyorsa genel olarak dışardaki müzik çevresinin daha üstünde bir teknik seviye kazanıyorlar, ancak repertuar açısından aynı şeyi söylemek güç. Sayılı seneler içerisinde üst üste bilinen teorik bilgilerin uygulamalı yapıyor, fakat bu arada meselâ Hüzzam, meselâ Kürdilihicazkâr makamların da kaç eser okulda icra edilebiliyor ki öğrencinin repertuarı teknik bilgisine yardımcı olsun. Bir de çalgı eğitim bölümünde mezunlar dahi diğer sazlarla beraber çalabilme imkanını buluyor. (Ders içinde.) Toplu çalışma fikri gösterişli büyük sayıda öğrenciyle konser çalışması değil, oda müziği anlamında 2, 3,4,5.... kişilik değişik enstrüman gruplarıyla çalma haline gelmeli ve eğitimin ayrılmaz parçası olmalı. Toplu çalışma ihtiyacı çalgı öğrencisi için daha fazla.
- 6) Yukarıda söylemeye çalıştıklarım ideal yaklaşma için birkaç değişik noktada.

(*) İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Kompozisyon Bölümü Başkanı.

DOÇ. YALÇIN TURA

- 1) Geçmişten günümüze sistemli bir müzik eğitiminin söz etmek son derece zordur. Ciddi manada bir müzik eğitimi ancak yüzyılımızın başında gündeme gelmiş fakat çeşitli sebeplerle sürüp gitmemiş kesintili bir çizgi izlemiştir. Günümüzde de bütünlük gösteren tutarlı bir müzik eğitiminin uygulandığından söz edilemez.
- 2) Geçmişten günümüze musiki eğitiminde olumlu bir sistem olmadığı için bu yüzden olumlu veya olumsuz bir şey söylenemez.
- 3) Müzik eğitimi veren ciddi öğretim kurumundaki elemanların sade mesleklerinde başarılı olmaları yeterli değildir. Bunların aynı zamanda iyi birer pedagog da olmaları gerekir.
- 4) a. Disiplinli eğitim veren ve günümüzün bütün imkanlarıyla donatılmış bir müessese,
b. Usta ve pedagog yöneticiler
c. Ehliyetli anlayışlı yöneticiler, tam anlamı ile özgür, akademik ve sanatsal atmosfer.
- 5) Maddi bakımdan günümüzde müzikle uğraşan gençlerin büyük çoğunluğu daha mezun olmadan yüksek ücret ile iş bulabiliyorlar. Fakat içinde bulunduğumuz şartlar da bu öğrencilerin mezuniyetlerine yeterli bilgilerle donanmaları pek az, aslında pek az öğretim kurumu bütün öğrencilerine bir takım garantiler sağlar, genelde eğitim ve öğretim asla bitmeyen bir süreçtir.
- 6) Bu sorunun cevabı 3. ve 4. soruların cevapları arasında gizli ona ilaveten öğrencilerin kişiliklerinin geliştirilmesine de büyük önem verilmesi gerekir.

(*) İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji Bölümü Başkanı.

BEKİR SITKI SEZGİN

- 1) Geçmişte müzik eğitimi yapan bir okula sahip değildik. Ancak, Osmanlı'nın usta-çırak ilişkisi ile yürüttüğü ama, sağlıklı bulduğumuz bir sistem mevcuttu. Yakın tarihimizde eğitim ve öğretime başlayan "İstanbul Belediye Konservatuvarı"nda nazari ve ameli olarak bu sistem daha ilmi bir şekilde sürdürülmeye başlanmış ve bu müesseseden de çok değerli sanatçılar çıkmıştır.

Bu defa; 16 yıl önce kurulan ve resmi hüviyet kazanarak Devlet himayesine alınan Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı eğitim ve öğretim sistemini daha akademik bir anlayış içerisinde sürdürmektedir.

- 2) Bu sorunun cevabı birinci sorunun cevabında mevcuttur.
- 3) Kendi mevzularında uzmanlaşmış olmaları gerekir.
- 4) Uzmanlaşmış bir öğretim kadrosu eğitimle ilgili (laboratuvar, diskotek, arşiv, kütüphane gibi) maddi imkanların sağlanması, müzik eğitimine elverişli (tecrid edilmiş) binalara sahip olmak lazım.
- 5) Bugünkü imkanlar nisbetinde elimizden geleni yapmaya gayret etmekteyiz. Ancak, bizi aşan meselelere, gücümüz yetmemektedir. Fakat, daima iyiye, güzele ve doğruya gidebilmek hedeflenmektedir. Tabii hali hazırdaki duruma da tam yeterli denemez.
- 6) a. Kuruluş gayesi itibariyle önce Türk Musikisi ağırlıklı eğitim hakim olmalıdır.
- b. Bu mevzuun zirvede olan uzman hocaların kadrolaşmayı oluşturması lazım.
- c. Konservatuara alınacak öğrencilerin titizlikle ve isabetli bir seçimle tesbit edilmesi lazım.

(*) İst.Tek.Üniv.Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Öğretim Görevlisi

GÖNÜL TÜRETKEN

- 1) Henüz tartışılmakta olan bu konuların tam bir açıklığa kavuşmamış olduğunu düşünüyorum. "AREL" sistemi, "la"ya "la" denilip denilmemesi gibi temel konuların tümü üzerinde tam bir anlaşmaya varılmalı. Bu gibi konularda tartışılırken ve prensipler henüz çözüme kavuşmamışken, kalıcı sistemin oluşturulabileceğine şüphe ile bakıyorum.
- 2) Olumlu husus AREL gibi bir kişinin çıkıp bir sistem getirmek için gösterdiği gayretler. Olumsuzluk ise bundan itibaren bu müziğin mensuplarının sürekli kritik edip ne düzeltmeye gitmeleri ne de, kabul edip mutabakat sağlamamaları.
- 3) İlkın bir enstrümanı layıkı ile çalabilmeleri ve solfej artı nazariyat konusunda aralarında tam bir mutabakata varmış ve bilgi yetersizliği olan kişiler olmaması gerektiğine inanıyorum. Ayrıca okuyan kendini yetiştiren ve araştıran kişilik yapısında olmalı.
- 4) Mutlaka piyano, tanbur gibi bir sazı çok iyi çalabilmeli. Eğer mümkünse ek bir saz çalabilen, lisansı olan, okuyan yalnızca mesleki konuda değil, genel kültür açısından kendini zenginleştirebilen gençler olmalıdır.
- 5) Üzülerek hayır diyorum. Gençler kendilerini yetiştirmek için özel bir çaba göstetseler bu özellikle temel bilimler bölümü öğrencilerimiz için yeterli olamaz. Çünkü öğretmenlik için mutlaka piyano çalabilmeleri gerek bunu bilen ise çok nadir. Ayrıca öğretmenlik formasyonu, metodoloji, pratik gibi eksiklikleri çok fazla. Diğer iş imkanları ise, kendi sunuş ve becerilerine kalıyor. İş sahalarının giderek daralmakta oluşunun onların şansının olumsuz etkilediğini düşünüyorum.
- 6) Benim inancıma göre konservatuarın geleceği bu günün çalgı eğitimi bölümü öğrencilerindir. Onları gerek mesleki, gerek musiki açısından yeterli gençler olarak yetiştirmeliyiz. Hazırlık

sınıfı bu yeteneklerinin olup olmadığının belirleyici baraj niteliğinde olmalıdır. Bu, öğrenciler kendi sazlarının yanısıra onları çok sesli düşünmeye ve çağdaşlığa yöneltecek bir saz olarak piyano eğitimi almalıdırlar. Solfej artı nazariyat dersleri ilk sınıflarda ağırlıklı olmalı, mesleki bilgilerin sağlamlığı temin edilmelidir. Bugünün müzisyeninin dış dünya ile bağlantısının lisan olduğunu varsayarsak lisan ve solfej artı nazariyat ve matematik dengesi ağırlıklı eğitimle oranlı çağdaş düzene hazırlayabileceğimiz inancındayım.

(*) İst.Tek.Üniv. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Öğr. Görevlisi.

İHSAN ÖZER

- 1) Bildiğimiz kadarıyla düzenli bir müzik eğitimi Enderun'la birlikte gelmiştir. Hem Enderun'da hemde daha önce mevcut olan en yaygın sistem meşk sistemidir. Meşk sisteminin ortaya çıkmasında en önemli nedenlerden biride notasyon meselesi yani o devirlerde nota sisteminin Türk Müziğine girerek, belli düzeye gelmiştir. Aslında meşk sisteminin faydalı yönleri olduğuna inanıyorum ama bugün sadece meşk'e dayalı bir eğitimin, büyük eksikliklerle dolu olacağı inancındayım.
- 2) Bence geçmişten günümüze Türk Müziği eğitiminde gözlenebilen en olumsuz yön, Türk Müziğinin uzunca bir müddet radyolardan yasaklanmasıdır. Tabi ki bunun sonucu hem Türk Müziği eğitimine hem de müziğin gelişmesine, sistemleşmesine büyük olumsuz katkıları olmuştur. Öncelikle müzik eğitimi yapabilmek için sağlam ve sağlıklı bir sisteme ihtiyaç vardır. Türk Müziği eğitimi yapan konservatuarlarda önce müziğin ayakta durmasını, yaygın olmasını sağlamak olmuştur. Türk müziğinin daha bilinçli sistemleşmesi, ileriye götürülmesi amacıyla 1975 yılında kurulan Türk Müziği Devlet Konservatuvarı en önemli olumlu yönlerden birisidir.
- 3) Kısaca maddelersek en başında temeli sağlam olan Türk Müziği bilgisi. Bunun yanında aynı düzeyde batı müziği bilgisi. Enstrüman hocalarının haricindekilerin mutlaka en az bir enstrüman çalması. Klasik Türk Müziği ile ilgilenenlerin klasik repertuarını ve halk müziği ile ilgilenenlerin de halk müziği repertuarını iyi şekilde hazmetmesi. Öğretmenliğin en önemli gereği olan öğrenciyle sağlıklı bir iletişim kurma yani pedagojik formasyon. Tabii ki bunların en önemlisi bu kişilerin mantıklı ve her açıdan bilgili yane genel kültüre sahip, bağınaz olmayan, köküne bağlı ve araştıran bir çağdaş kafaya sahip olması gerekir.

- 4) Öncelikle okuyabilme ve çalabilme kabiliyeti, bir önceki maddede saydığımız niteliklere sahip öğretmen, sistemli eğitim, ses ve saz sanatçısının çalışabileceği sağlıklı ve rahat bir ortam ve önemlilerinden biri de çalışmak. (Mantıklı, düzenli, planlı)
- 5) Maddi olarak yerine göre imkan sağlayacak bir niteliktedir. Eğitim sistemi olarak bugüne kadar pek bir doyurucu olduğunu zannetmiyorum.
- 6) Bana göre en önemli şart mekan ve kadro. Mekan konservatuar eğitimi yapılabilecek özelliklere sahip bir yer olması gerekir. Mümkün olabildiğinde her kişiye özel sınıf. Kadroyu; idari ve eğitim kadrosu olmak üzere ikiye ayırabiliriz. İdari kadro görevini - sorumluluğunu iyi bilen, becerikli, işini seven, akıllı, mantıklı, aydın görüşlü ve çağdaş bir kafaya sahip olması, eğitim kadrosunun ise üçüncü maddede saydığımız özellikleri taşıması gerekir. Birde konservatuarda öğrenim gören kişilerin miktarı eğitimin sağlıklı olmasıyla doğru orantılıdır. Genel müzik eğitimi yapan sınıfların en fazla 10 enstrüman sınıflarının ise en fazla 3 kişi olması gerekir. Yani çok kalabalık olan konservatuarda bu kalabalıkla orantılı olarak eğitimde ciddi problemler çıkması doğaldır.

(*) İst.Tek.Üniv.Türk Musikisi Dev. Kons. Öğretim Görevlisi.

NEVZAT-SÜMER

- 1) Müziğimizde eğitim geçmişten günümüze genelde usta usta-çırak esasına dayalı olarak süre gelmiştir. Okulda müzik eğitimi söz konusu olduğunda özgün eğitimin gereklerine uygun bir eğitim sisteminin yerleştirilmesine ihtiyaç vardır.
- 2) Müzik eğitiminin usta-çırak ilişkisi şeklinde sürdürüldüğü dönemlerde nitelikli hocalar elinde büyük besteci, icracılarımız yetismıştır. Bununla beraber aynı dönemlerde yetersizlikleri ile eğitime olumsuz katkılarda bulunan hocaların bu yoldaki faaliyetleri de süre gelmiş ve engellenememiştir. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı kurulması ile birlikte müziğimiz, kurulacak yeni okul ve diğer müzik kurumlarının örnek alabileceği ve her geçen gün gelişmekte olan bir eğitim programına kavuşmuştur.
- 3) Yeterli mesleki bilgi yada bilgi ve beceriye sahip olmak ve bunlardan eğitim programına uygun olarak gerektiği kadarını en kolay ve en rahat edinmeyi sağlayan metod yöntemle öğrenciye aktarabilmek.
- 4) Temelde; müzik yeteneği (ses sanatçısı için ayrıca uygun ses) büyük bir müzik ilgi ve sevgisi, bunlar ile birlikte uygun bir çevrede sistemli ve disiplin ile yoğun bir çalışmayı ısrarla sürdürmek.
- 5) Bu husus öğrencinin yeteneğine konservatuvarın kendisine sağladığı yetiştirme imkanlarından yararlanma derecesine bağlıdır. bu konuda dört numaralı cevabımız geçerlidir.
- 6) Konservatuar eğitim ve öğretim programlarının bilimsel esaslara ve modern eğitim sistemlerine dayalı olarak hazırlanması ve geliştirilmesi yoluna gidilebilir.

Program geliştirme; bilimsel dayanakları olan ve sağlıklı ve etkin bir şekilde "hiyerarşik sınıflama" için tesbit edilen "amaçları" bu amaçların gerçekleşmesi için gereken "muhteva ve

faaliyetleri", uygulamada kullanılan "yöntem, metod ve süreleri" (öğretim süreçleri) "sonuçlar değerlendirmeyi", amaçları destekleyen dersdışı faaliyeti bir bütünlük içinde ve operasyonel anlamda ele alan ve bütün ilgililerin katılacağı devamlı ve kapsamlı bir çaba isteyen dinamik bir program anlayışıdır.

Konservatuarlarda, yukarıdaki anlatıma uygun bir eğitim sisteminin çağımıza uygun çok daha verimli olacağı muhakkaktır.

SADUN AKSÜT

- 1) Bugün okullu oluşumuz sebebiyle müzik eğitim sistemimiz gittikçe mükemmel ulaşacaktır. Biraz daha tecrübe...
- 2) Birinci sorunun cevabı bu soruyu da açıklar sanırım.
- 3) Mesleğin mutfağından yetişmiş olmak geniş bir repertuarı olmak, saz çalışırsa sazın üst düzeydeki bir icracısı olmak, psikolojik yönden öğrencileri bir motive edebilecek niteliklere sahip olmak v.b.
- 4) İyi bir kulak, kusursuz bir ritm anlaşılır ve devamlı çalışmak ve de illa ki zeka!
- 5) Sahsi çalışmalar, eğitim ile birlikte artarsa istenilen amaca erişilir sanırım.
- 6) Uzun yıllar gerektiren tecrübelerle ideal bir eğitime ulaşılabilir.

TÜLİN YAKARÇELİK

- 1) Geçmişten günümüze bütün insanların, temel eğitim programı içinde birmüzik eğitiminin olduğuna hiç inanmıyorum. İnsanların kişisel beğenileri ile yapılan özel eğitimler vardır. Her ne kadar orta öğretimde müzik eğitimi var gibi cevapla karşılaşılsa da bunların programının geçerli bir eğitime sahip olduğuna ben inanmıyorum. Geçmişten günümüze müzik eğitimi plansız, programsız, temelsiz bir şekilde uygulanmış. Konservatuarlarda yapılan eğitim müziğe tek yönlü bir bakış açısı getirmiş. Her konuda olduğu gibi insanın değerini, sesini, tarzını anlayamamış, yöneticilerin elinde oluşturulmuş müzik eğitimi gözüktüyor. Devlet katındaki müesseseler yine aynı etkide kaldıklarından sağlıklı müzik eğitiminin ciddiyetini farkedememişler. Son dönemlerdeki nesiller kendi kişiliklerini bulmak arzusunda olduklarından yalnız kendilerine ait konuları incelemeye başladılar. İşte bu yüzden müesseseler de kendi seslerini dinlemek zorunda kaldılar. Fakat geçmişten gelen temel birikim olmadığı için hala yeterli bir eğitimin verilip verilmediği gibi tartışılır.
- 2) Bizde şimdiye kadar musiki eğitimi yoktu ve aktarımı vardı. Geçmişte bir ustalık günümüzde ise bir metodize sistem yavaş yavaş oturmaktadır.
- 3) a. Objektif bakışa sahip olmalı.
b. Her türlü ekolü imkanları sonunda öğrenmiş ve kafaşında bir sentez yapmış, iyi aktarımcı oto kontrol mükemmel bir insan düşünüyorum.
- 4) Branşında bir üst düzeye çıkmak bir şanstır. Bunun içinde en başta doğuştan bir kabiliyet yani barut olacak. bu yeteneği geliştirici imkanları bulacak, nasıl teknik gerekiyorsa yapacağı iş onun en gelişmişini takip edecek ve bu çalışmasını da sergileyecek imkanı olacaktır.
- 5) Her musikinin objektif bir bakışla incelendiği bütün o elemanları kendi musikisine neler katabileceğini düşünerek yapılacak eğitim metodu.

6)---

(*) İst.Tek.Üniv.Türk Musikisi Dev.Konservatuvarı Öğretim Görevlisi.

YÜCEL PAŞMAKÇI

- 1) İlk ve orta öğretimde müzik eğitimi öğrenciye dersi sevdirecek mahiyette bir sisteme oturtulmamıştır. Bunun için çocukların ve gençlerin kulaklarının yatkın olduğu kendi müziğimiz karakterinde yeni ezgileri de bestelenerek öğretilmelidir.
- 1) Geçmişten günümüze müzik eğitiminde gözlenen olumsuzluklar birinci maddede değinilen husustur. (Bizim ilk ve ortaokul dönemimizde İsveç şarkıları olduğu söylenen üzerine Türkçe sözler yazılmış ezgiler öğretilir idi.) Ayrıca mandolin yada blok flüt eğitimi ile sınırlı kalınmamalı, başka çalgılar eğitim planı içerisinde daima alınmalıdır.
- 3) Türk Müziği eğitimi veren öğretim elemanları tatbikatın içerisinde gelmiş olmaları yani sanatçı köklü olmaları Türk Müziği solfej yada nazariyat öğretmenin dahi bir çalgıyı asgari orta seviyede çalabilmesi gerekir.
- 4) a. Nota bilgisi
b. Güzel ses
c. Çok çalışma
d. Üslup
e. Çok geniş repertuar
f. Bölge tavırları konusunda pek çok örnek incelemek
g. Çok iyi dikte yapabilme
h. Nazariyat bilgisi
- 5) Öğrencinin kendine bağlıdır.
- 6) Mevcut müfredatın daha genişletilmesi gerekir. Üslub yada tavır açısından geçmişte yaşamış veya yaşayan usta sanatçıların icraları dinletilmelidir. Batı müziği solfeji son sınıfa kadar devam etmelidir. Piyano dersi mecburi olmalı. Armoni dersleri kağıt üzerinden ziyade uygulamalı da görülmelidir.

(*) İst.Tek.Üniv. Türk Musikisi Dev.Kons. Öğretim Görevlisi.

YRD. DOÇ. RUHİ AYANGİL

Selçuklu Devlet'nde Taşıthane ve Gulamhane, Osmanlı devleti'nde ise Enderun-u Hümayun Kurumlarının devletin sivil ve askeri erkanının eğitilmesi yolunda kurulmuş olduğunu bilmekle beraber Enderun dışında Selçuklu Devrinde müzik eğitiminin olup, olmadığını bilebilecek durumda değiliz. Bir taraftan aşık geleneği ile Halk Musikisi kuşaktan kuşağa aktarılırken Tekke ve Tasavvuf kanalıyla da Mevlevi ve Bektaşî müzik geleneklerinin sürdüğüne dikkat çekebiliriz. Devletin Hükümlerlik sembolü olan Mehterhane'nin mevcudiyetine bakarak da Orta Asya'dan bu yana Türk Musikisinin bir meşk'e dayanan icra geleneği pragmatik (güncel, pratik) bir eğitim sisteminin varlığına hükmedebiliriz. Abdülkadir Meragi'nin otobiyografisinden yola çıkarak (Meragi Abdülkadir/M.Bardakçı) Musikişinaslar yetişmesinde özel derslerin meşk silsilesini oluşturacak biçimde musikişinaslar arasında yeygın olduğunu söyleriz.

Enderun-u Hümayun'un kapanma ve Tanzimat'tan bu yana batı müziği eğitim kurumlarının (Mızıka-i Hümayun) kurulana kadar bu yöntem süregelmiş. Ancak Türk Musikisi korkusunun (bütün külliyyatın) kuşaktan kuşağa değişerek ve orjininden uzaklaşarak gelmesine yol açan bilinçsiz bir eğitim sisteminin olduğunu söyleyebiliriz. Buradaki dayanaklarımız 17. yüzyılda da buluyoruz. Ali Ufki Seray-i Enderun adlı kitabında verdiği bilgiler ışığında meşk'lerde kendisinin notaya zaptettiği eserlerin ertesi çalınışında diğer sazandeler tarafından unutulduğunu ve yardım istediğini söylemiştir. Diğer dayanak Kantemiroğlu'dur. Kantemiroğlu, yaşadığı çağda Türk Musikisi'nin hali hazırı için "Osmanlı Ülkesinden Musiki İlmi İle Mühmel Ameli ile müştazeldir".

Bu düşünce ve örnekleri gözönünde bulundurursak sonuç olarak eğitimin kural koyma, kuralları geliştirme, bilim ve sanatın iç disiplinini sağlama ve toplumların gelişebileceği temel dinamiği sağlama yolunda gerekli kimliği gösterememiştir. Sağlıklı bir eğitimin yazılı kültüre dayanması gerçeğinin çağlarca da ihmal edildiğini görüyoruz. İhmalin tepkiyle bütünleştiğini düşünebiliriz.

- 2) Hacı Emin Efendi ile başlatılan Hamparsum ve Batı notası yöntemi ile Türk Müziğinin korkusu notaya alınması mevcut bu olumsuz notayı kısmen önleyemeyen bir gelişmedir. Matbaa yöntemine geçilmiş olmasıyla birlikte nota metinlerinin basılır ve yalılır hale gelmesi artı gramofon, fenograf, ses kayıt tekniklerinin yurda gelmesi kullanılmaya başlaması, Tanburi Cemil Bey devrine kadar uzanan musiki üstadlarının bugün bile örneği görülmeyen eserlerinin seslerinin tesbiti suretiyle kalıcı kılınması müzik kültürümüzün ve eğitimimizin somut dayanaklarını oluşturmuştur. Bu devre Türk Musikisinin mevcudunun ve kaynaklarının bilimsel alanda da nota külliyyatı alanında son derece yoğun yaşandığı Rönesans devri yaşanmıştır. Bu devrede özellikle büyük musiki-cimiz Rauf Yekta Bey'in Darülelhan'da başlattığı Türk Musikisi tesbit ve tasnif çalışmaları önemli yer tutmaktadır. Darülelhan külliyyatı musikimizin eğitime yön veren temel çalışmadır. Daha sonra Suphi Ezgi, H. Sadettin Arel, Mahalli Kazım Bey, Abdülkadir Töre ve Ekrem Karadeniz bireysel, bilimsel çalışma örneklerini ve ürünlerini vererek bugünkü müzik eğitimimizin temellendirilmesini sağlamıştır. Yine bu dönemde özel teşebbüs eliyle bastırılan perakende nota, fasıllı mecmua basımları İst. Belediye Konservatuvarı'nda Refik Fersan'a kadar olan sürede devam ettirilen konservatuar külliyyatı, 1950'li yıllardan günümüze kadar gelen yaşamını sürdüren Hüseyin Sadettin Arel'in kurduğu Musiki Mecmuası Külliyyatı Türk Musikimizin sürdürülmesine olanak tanıyan önemli hareketlerdir. 1976 yılında kurulan Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'na kadar Türkiye Radyoları ve Türkiye'deki musiki dernekleri bünyesindeki eğitimlerini bu kaynaklara dayandırarak sürdürmüşlerdir. Türk Musikisinin devletin resmi siyasında kurumlaştığı 1976 yılından bu yana 15 yılı aşkın bir zaman geçmesine rağmen 19. yüzyıl'da görülen bu yoğun çalışmaların yavaşladığına bazı bireysel çalışmaların dışında mevcudun dışında tekrarına yöneldiğine tanık olmaktadır.

Günümüzde Türk Müziği eğitiminin şu yada bu yolla başlatılmasını olumlu görmekle beraber eğitim faaliyetin dayandırıldığı pedago-jik ve teknik yöntemlerin iyice etüd edilmeden müphem bir zeminde pragmatik bir usule bağlı kılınmış olmasının, amacı belirmemiş

eğitimin olumsuz bir boyutu olarak gördüğümüzü söyleyebiliriz. Eğitimde esas amaçtır ve amaca göre bütün eğitim programı yapılması ve bu yolda kontrol sürekli tutulmalıdır.

- 3) a. Sağlam teknik bilgi ve beceri
b. Pedagojik formasyon
c. Bunu sağlayacak genel kültür zenginliği
- 4) a. Yetenek
b. Küçük yaşlardan itibaren kazandırılmış çalışma disiplini
c. Yeteneğe uygun, amaca giden eğitim sistemi içinde bulunmak
d. Sosyo-kültürel çevre
e. Genel kültürle mücehher (donanımlı) olma
f. Yetismiş elemanın sanat kurumları, devlet, emprososyolarla takdim edilmesi.
g. Bütün bunları değerlendirebilecek toplum jürisinin oluşması.
- 5) Bunu öğrencilere sorun.
- 6) Benim bu soruya cevabım; Türk Müziği Devlet Konservatuvarı için değildir. Cevabım Türkiye'deki müzik eğitiminin olması gerektiğini açıklayan niteliktedir.

İSMAİL HAKKI ÖZKAN

- 1) Tarihi olaylar, oluşturdıkları devrin bütün çevre şartlarına göre değerlendirilmedikleri takdirde, varılan hükümler istisnasız yanlış olur. Öte yandan oturduğu temel ve takip ettiği yol çerçevesi içinde , tamamen bir makamı ve melodi musikisi olan Türk musikisinde, üslup ve tavır icranın ana unsurlarıdır. Bu sebep dolayısıyla ki uzun yüzyıllar içinde Türk Musikisi eğitimin daha çok "Meşk" sistemine göre yapılması ve yine o devirlerde, üslup ve tavır özelliklerini ifadeye pek yatkın olmayan "ebced" notasyonuna iltifat edilmemesi, eğitim sistemi bakımından çok fazla tenkide layık değildir. Bu husus, müzikolojik açıdan tenkid edilebilir. Nota kullanılmamasının sebep olduğu binlerce eser kaybı da şüphesiz üzüntü verici bir mahiyettedir. Ancak, üslup ve tavrın merkez durumunda olduğu melodik bir musikin eğitimi için, özellikle de o devrin anlayışı içinde, bir başka yol vardır da denilemez.

Usta-çırak ilişkisi içinde yürütülen geçmiş zamanda musiki eğitiminin sanıldığı gibi yalnızca eser meşk etmekten ibaret olduğunu düşünmek büyük bir hatadır. Eğitimin içine makam, usul, kompozisyon, edebiyat vs. gibi pekçok konunun bütün ağırlığı, girdiği klasik bestekarlarımızın meydana getirdikleri sayısız şaheserlerle sabittir. Bugün imkan, usul ve şartların dışında olması, geleneksel fakat sistemli ve ciddi bir eğitimle bu bilgiler onlara verilmemiş olsaydı, o şaheserler yeni imkanlar, yeni usuller hiç şüphesiz meydana getirilemezdi.

Bu sebeplerle, müziğimizin kendi özel şartları içinde, geçmişteki musiki eğitiminin bugünkü ölçülerimize göre pek fazla hatalı olduğunu söylemek de doğru bir yaklaşım olmaz. Türk musikisinin fiziko-Matematik esasları da gerçeği açıkça ortaya koymaktadır.

Bu hususta tenkid edilebilecek tek nokta zaman içinde bu eğitimin okullastırılmaması ve daha sonraki devirlerde de doğru mifredatı ile, ses-saz metodlarının yazılamaması olmasıdır.

Tamamiyle kendine has özelliklere, kurallara sahip musikimizi, batı musikisi ölçüleriyle ölçülüp, çok farklı özellikleri dikkate alınmadan, sanki batı musikisi gibi metodlaştırılmaya ve o yolda öğretilmeye çalışılması ise bugünkü eğitimin handikabıdır.

Bu konuda yapılması gereken ise pedagojik yönden batıyı örnek almak, fakat tamamen Türk Musikisinin kendi özel şartlarının gerektirdiği biçimde özellikleri kaybettirmeyecek biçimde müfredatlar, programlar ve metod hazırlamaktır.

- 2) Geçmişten günümüze müzik eğitiminde gözlenen, olumlu olumsuz yön-
lere, 1. maddede bir ölçüde değinilmiş. Burada onlara ilave
olarak şunlar söylenebilir:

Geçmişte, kaynağa ve öze bağlılığın oluşturduğu yabancı tesir ve iktibaslara kapalı, tamamen orjinal ve ciddi bir müzik anlayışının hakim olduğu Türk Musikisinin en önemli tarafı olan üslup ve tavır asla kaybedilmediği, kültür müziğine ve sanat haysiyetine itina edildiği çok bariz bir şekilde göze çarpmaktadır. Bunlar, geçmişte musiki eğitiminin yalnız müzikal değil aynı zamanda moral yönünden de ele alınıp uygulandığını açıkça göstermektedir.

Geçmişin tenkid edilebilecek bir ölçüde olumsuz kabul edilebilecek yönü ise, 1. maddede ifade edildiği gibi musiki eğitiminin pedagojik yönden ele alınarak zaman içinde bu yönünün de geliştirilmemiş olmasıdır.

Günümüz müzik eğitiminin olumlu tarafı, yetersiz ve hatalı da olsa, pedagojik yönden üzerine eğilinmiş olması ve bu konuda bazı ilerlemeler kaydedilmesidir. Ancak bu musikin özellikleri dikkate alınmadan, yahut değerlendirmelerle yapılan batı musikisini taklit hevesi getirdiği, sentezi doğru yapılamamış eğitim uygulamaları kaynağa, öze bağlı olarak yapılması gereken inkılapların yerine, acemi bir batı musikisi taklitçiliği üslup, tavır fikrinin tamamen silinmesini sanat haysiyeti, ciddiyetinin ortadan kalkmasını, musikin bir eğlence ve bol kazanç yolu

olduğu fikrini getirmiştir. Nitekim musiki bilgi ve yetenekleri tamamen meçhul bir takım kişilerin bu amaçla sayısız müzik dershaneleri açtığı gözlerimizin önündedir.

3) Öğretebilme yeteneği, bilgi, tecrübe, dikkat, pedagojik psikolojik yaklaşım, disiplin, sanat haysiyeti ciddiyet, kültür, öze ve kaynağa vukuf, vatan ve millet sevgisi, maddi ve manevi her türlü para ve şöhret ihtiraslarından uzak, sadece öğretme ve yetiştirme aşkı.

4) Bu madde iki şıkkı ihtiva etmektedir;

a. Branşında üst düzeyde ses ve saz sanatçısının yetisebilmesi için herşeyden evvel yetiştirecek Eğitici ve öğreticilerin bu kalitede bir sanatçıyı yetiştirecek kapasitede olabilmesi, Türk Musikisinin özellikleri ve incelikleri çerçevesinde, öğrencinin branşına, sazına ve kişiliğine uygun bir sistemi, belli bir disiplin, plan ve program, metod dahilinde uygulaması gerekir. Onun da, yetisebilmesi için gerekli bütün bilgi ve beceri ortamını sağlaması lüzumludur. Bu konuda, Türk Musikisinin teorik teknik, estetik bütün özellikleri Türk Musikisi tarihinin devreleri de bütün olarak öğretilmelidir.

b. Aday sanatçıya düşen görevler, sanatta yetenek en önce aranacak ve yokluğu telafi edilemeyecek bir husus. Ancak, tek başına yetenek yeterli değildir. Bunun yanında en az bunun kadar güçlü bir sanat aşkı ve sanatçı olma isteği yoksa yetenek ne kadar güçlü olursa olsun sahibini bir yere ulaştıramaz. Hele "üst düzeyde bir ses veya saz sanatçısı" olabilmesi mümkün değildir. Bu sebeple gerekli yeterli yeteneğe sahip olan kişinin "üst düzeyde bir sanatçı" olabilmesi için, herşeyden evvel bu isteğe ve azme sahip olması gereklidir.

Bunun ardından her türlü maddi kaygıların dışında en doğruyu bilme, iyiyi yapabilme amacına yönelik olarak mümkün olan her şeyi öğrenme, kaynaklara inebilme estetik değerlerini geliştirmek, disipline ve yorulmak bilmeyen bir çalışma sistemi takip etmek, aşama kaydettikçe grura kapılmak yerine daha iyiyi yapabilmekten başka düşünceye saplanmamak gerekir. Bu arada bilgisiz

sanatın ve sanatkarın değerinin de becerisinin de fazla bir değer taşımayacağı unutulmamalıdır.

- 5) Musiki, biribirine tercih edilemeyecek, nazari ve ameli iki vechesi olan bir sanat dır. Bilgi ve tecrübe özellikle Türk musikisinde başarının temel taşlarıdır. Bilgisiz icra ve icrasız bilgi, sonuca götüremeyen iki çıkmaz yoldur. Bu sebeple musiki, tarih veya coğrafya dersi gibi sadece okuyarak veya sadece icra edilerek öğrenilebilecek bir sanat değildir. Aynı şekilde musiki düzensiz olarak parça parça da öğrenilemez. En temelden başlanılarak, çok sistemli ve disiplinli bir çalışmayı gerektiren ve mutlaka bilgi-uygulama, ilk sırası takip edilerek öğrenilmesi gereken bir sanattır. Bu ise dört, beş senede sona erebilecek bir husus değildir. Uzun yıllar çalışmayı gerektirmektedir.

Bu nedenle konservatuarların birkaç sene ile sınırlı öğretim süreleri içinde, herşeyi ile mükemmel ulaşmış, komple sanatçılar yetiştirebilmesi elbette söz konusu olamaz. Mümkün olan bütün bilgiler verilebilse bile, uzun yıllar içinde ancak elde edilebilecek tecrübe eksik kalacaktır. Tecrübe ise musikimizde pek büyük bir önem taşımaktadır. Bu bakımdan konservatuarlar, mümkün olan bilgi ve beceriyi vermenin yanında bir taraftan da ilerleyeceklerle takip edecekleri yolları göstermek, hedefleri belirlemek durumundadırlar. Mezuniyet sonrası bu yolu takip etmek, yorulmaz gayretle bilgi ve becerisini her an artırarak maksada ulaşmak ise mezuna düşmektedir.

- 6) Her türlü ifrat ve tefridlerden uzak, Türk Musikisinin bütün özelliklerine uygun, doğru müfredatı, programı, metodları yapılmış, özü ve kaynağı kaybetmemiş, iktibaslara kapılmamış branşı ilgilendirmeyen fazlalıklardan arınmış, pedagojik ve moral yönünden de eksiksiz, aynı zamanda sanat haysiyetini de aşılayabilen, ciddi müzik eğitimcilerinin görev aldığı konservatuar eğitim sisteminin ciddi ve ideal bir sistem olduğu kanaatindeyim.

FATİH SALGAR

- 1) Kısaca özetlemek gerekirse, Orta Asya'dan başlayan usta-çırak ağırlıklı ve hafızaya dayalı bir sistemin 20.yüzyıl başlarına değin ağırlıklı bir şekilde süregeldiğini söyleyebiliriz. Gerek Halk Musikisinde, gerekse Klasik Musikimizde temel olan üslup-tavır ve aralık (veya perde) unsurlarını yansıtabilmenin en geçerli yolu da bu idi. Buradaki önemli bir hususta musikimizde insan sesinin başka bir deyişle sözlü musikinin hakimiyeti de yukarıda belirttiğimiz unsurların temel sebebini teşkil eder (öyleki saz musikimizin repertuarı da azımsanmayacak ölçüdedir. Fakat icra şekli yine sözlü musiki icrasına yakın olan özellikler taşır.) dolayısıyla tek sesli musikimizdeki bu çok önemli incelikleri aktarabilecek en etkin eğitim sistemi, yüzlerce yıl kendi bünyesindeki ekol ve evrimleşmeyle etkili bir yöntemle günümüze kadar gelmiştir. Bu sistemin sayabileceğimiz tek yönü ise yaygınlaşma konusu içindeki şartların getirdiği kısırlıktır diyebiliriz.
- 2) Sorunun cevabı kısmen birinci soruda verilmiştir. Yinede bunlara ilave edebileceğimiz maddeleri şöyle sıralayabiliriz;
 - Kıskançlık veya sırf kendisinin bildiği şeyleri kendine saklayıp üstünlük sağlama duygusundan ileri gelen tutumlar,
 - Arz-talep meselesinden ileri gelen ve belge niteliğine bürünemediğinden dolayı kaybolan eserler,
 - Bir ölçüde folklorik zenginlik olarak değerlendirilecek eserlerin çeşitli varyasyonları (ayrı ayrı musiki gruplarının nesilden nesile nakli sırasında oluşan).
- 3) Musikimizde Tanzimat'tan bu yana 150 yıllık, önemli devlet desteğinden yoksun olmanın getirdiği boşluk mevcuttur. Bu süre zarfında başta belediye konservatuvarı (Darüelhan) ve dernekler vasıtasıyla musikimiz nazari ve ameli olarak günümüze gelmiştir. Onun için özellikle metod ve branşlaşmalardaki temel aksaklıkların giderilmesi de gereklidir. Dolayısıyla eğitim-öğretim elemanlarının temel konularda birlik ve beraberlik içinde hareket etmeleri ve eğitimci vasfını da taşımaları lazımdır.

Günümüzün teknik imkanları, bu tür problemlerin giderilmesinde büyük kolaylık sağlayacağı da malumdur.

- 4) Yetiştirilecek kişiye lazım olan kaynakların ve çalışma imkanlarının kişinin istediği an kullanabileceği konumda olması gereklidir. Bu kişilerin etkin uygulama, sanatlarını icra edebilme imkanlarına sahip olmaları da gereklidir.
- 5) Bu devletle okullar arasında yapılacak çalışma ve bir iş alanı problemidir. Ve tabii'dir ki bunda okul kontenjanlarının, mezun edilen öğrencinin kalitesinin de büyük fonksiyonu vardır. Bu da devlet-okul işbirliğinin sonucunda planlı çalışma belirli bir çevreye çıkabilir.
- 6) Yukarıdaki cevaplarda değinildiği plan, metod, program, istihdam ve kalitenin ön planda olduğu bir sistem olmalıdır. Bunun için elbetteki sanat ve sanat değeri taşıyan eserlerin, temel hedef alınması şarttır. Çünkü bu konularda belirgin bir kaos yaşanmaktadır.

4.B.c. ÖĞRETİM ELEMANLARININ, TÜRK MUSİKİSİ EĞİTİMİ İLE İLGİLİ OLARAK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ:

SORU 1 : Geçmişten günümüze musiki eğitim sistemi hakkında ne düşünüyorsunuz ?.

Bu soruya bütün öğretim elemanlarının genel olarak verdikleri cevapları şöyle özetleyebiliriz:

"Geçmişten günümüze sistemli bir musiki eğitiminden söz etmek son derece zordur. Yazılı kültür ihmal edilmiştir. Usta Çırak ağırlıklı hafızaya dayalı olarak, ustadan taklit yoluyla meşke dayanan bir icra geleneği hakim olmuştur.

İlk ve Orta öğretimde musiki eğitimi , öğrenciye dersi sevdirecek bir sisteme oturtulmamıştır. Artık bugün okullu oluşumuz sebebiyle musiki eğitim sistemimiz gittikçe mükemmele ulaşacaktır.

SORU 2 : Geçmişten günümüze musiki eğitiminde gözlenen olumlu ve olumsuz yönleri belirtiniz ?

1.Olumlu:Ancak sanatın gücü ve milletin sahip çıkması.

Olumsuz:Okullaşma olmaması.

2.Olumlu:Padişahların müzisyenleri himaye etmesi nota yazımının başlamasıyla , birçok eserin zamanımıza gelmesinin sağlanması konservatuarların gelecekteki bilimsel çalışmaları.

Olumsuz :Notaya fazla itibar edilmemesi , ağızdan ağıza değişikliğe uğraması.

3.Olumlu:Eskiden her evde biz saz vardı. İnsanlarımız çeşitli vesilelerle musikimizi takip ederlerdi.

Olumsuz:Cumhuriyet döneminde 60-70 yıllık bir ilgisizlik döneminin yaşanmış olması.

4. Olumlu:Meşk sistemi ile ustadan tabii bir şekilde öğrenmek.

Olumsuz :Ezberlemiş hocalar , eserlerin nota kullanılmama nedeniyle değişikliğe uğraması.

5. Geçmişten günümüze musiki eğitiminde olumlu bir sistem olmadığı için olumlu veya olumsuz bir şey söylenemez.

6. Olumlu:Usta- çırak -ilişkisi , konservatuarlara kavuşulması ve akademik anlayışın yerleşmesi.

Olumsuz:Geçmişte musiki eğitimi yapan bir okula sahip değildik.

7. Olumlu :H.S.Arel'in bir sistem getirmek için gösterdiği gayretler.

Olumsuz:Arel'den itibaren bu müziğin mensuplarının sürekli kritik edip ne düzeltmeye gitmeleri, ne de kabul edip mutabakat sağlamamaları.

8. Olumlu:Türk Musikisi Devlet Konservatuarının kurulması .

Olumsuz:Türk musikisinin uzun süre radyolardan yasaklanması.

9. Olumlu:Usta-çırak ilişkisi ile nitelikli hocalar elinde büyük besteci ve icracıların yetişmesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuarının kurulması.

Olumsuz : Yetersizlikleri ile eğitime olumsuz katkılarda bulunan hocaların faaliyetlerinin süre gelmesi ve engellenememesi.

10.Olumlu:Okullu oluşumuzun müzik eğitim sistemine mükemmel ulaştıracağı.

11.Olumlu:Geçmişte ustalık şimdi ise metodize sistemin oluşu.

Olumsuz:Şimdiye kadar musiki eğitiminin olmayışı .

12.Olumsuz:ilk ve Orta öğretimde kendi musikimizin öğretilmemesi, mandolin veya blok flüt ile sınırlı kalması.

13.Olumlu: Türk musikisi eğitiminin başlatılması.

Olumsuz Pedagojik ve teknik yöntemlerin iyice etüt edilmeden müphem bir zeminde progmatik bir usule bölümlü kalınmış olması.

14.Olumlu : Geçmişte üslup ve tavır asla kaybedilmemiş kültür müziğine ve sanat haysiyetine itina edilmiş olması, günümüzde yetersiz ve hatalı da olsa pedagojik yönden üzerine eğilinilmiş olması.

Olumsuz : Geçmişte musiki eğitiminin pedagojik yönden ele alınıp bu yönde geliştirilmemiş olması, acemi bir batı musikisi taklitçiliği ile üslup tavır fikrinin tamamen silinmesi.

15.Olumsuz: Kıskançlık ve bencilce üstünlük sağlama duygusundan ileri gelen tutumlar, belke niteliğine bürünemediğinden dolayı saybolan eserler.

SORU 3 : Konservatuar'larda Türk Musikisi eğitimi veren öğretim elemanlarının taşımaları gereken mesleki özellikler neler olmalıdır. ?

bu soruya bütün öğretim elemanlarının genel olarak verdikleri ortak cevaplar şöyledir :

- Sanat ve bilimi beraber düşünmeli.
- Öğretmenlik vasfına sahip olmak.
- Bildiklerini öğretebilme yeteneği olmalı.
- Türk musikisini çok iyi bilmeli.
- Kendi konularında uzmanlaşmış olmaları.
- Bir enstrumani layıkıyla çalabilmeleri.
- Batı müziğini de iyi bilmeleri.
- Repertuarı iyi hazmetmiş olmaları.
- Mantıklı bilgili, köküne bağlı, araştırmacı ve çağdaş olmaları.
- Objektif bakışa sahip olmaları.
- Tatbikatın içerisinden gelmiş olmaları.
- Sağlam teknik bilgi ve beceriye sahip olmaları.
- Genel kültür zenginliğine sahip olmaları.
- Maddi ve manevi her türlü para ve şöhret ihtiraslarından uzak olmaları.
- Sadece öğretmek ve yetiştirmek aşkı ile dolu olmaları.
- Türk ve Batı Musikilerini , her ikisini birarada bütün incelikleriyle bilmeli.
- Kendi sanatının üstüne çıkabilmeli ve diğer sanatları kuş bakışı görebilmeli.

SORU 4 : Branşında üst düzeyde ses ve saz sanatçısının yetişmesinde gerekli gördüğünüz şartlar nelerdir ?.

Bu soruya bütün öğretim elemanlarının genel olarak verdikleri ortak cevaplar şöyledir ;

- Küçük yaşlarda müzik zevkinin alınmış olması.
- Disiplinli eğitim veren ve günümüzün bütün imkanlarıyla donatılmış bir müessese.
- Tam anlamıyla özgür , akademik ve sanatsal atmosfer.
- Uzmanlaşmış bir öğretim kadrosu.
- Müzik eğitimine elverişli binalar.
- Sistemli eğitim.
- Müzik yeteneği ve uygun ses ve kulak.
- Kusursuz bir ritm anlayışı.
- İyi derecede zeka seviyesine sahip olmak.
- Sosyo kültürel çevre.
- Kaynakların kullanılabilir konumda olması.
- Üst düzeyde bir sanatçı olabilmek için istek ve azim sahibi olmak.
- Eski sanatçılara ait kayıtları bilinçli bir şekilde dinlemek.
- Lisan sahibi , çok okuyan , genel kültürü zengin.
- Çok iyi bir müzik öğrenimi ve müzik bilgisi .
- Mümkün olduğunca iyi bir ortamda yaşamak.

SORU 5 :Konservatuar'lardaki eğitim sistemi öğrencinin mezuniyeti sonrasında kendi kendine yeterli ve doyurucu imkanı sağlayacak nitelikte mi dir ?.

Bu soruya bütün öğretim elemanlarının genel olarak verdikleri ortak cevaplar şöyledir :

- Büyük ölçüde öğrencinin kendisine bağlıdır.
- Öğrencinin gayret ve azmine bağlıdır.
- Aslında pek az öğretim kurumu bütün öğrencilerine bir takım garantiler sağlayabilmektedir.
- Öğrencinin sunuş ve becerilerine bağlıdır.

- Eğitim sistemi olarak pek doyurucu değildir.
- Konservatuar'ın öğrenciye sağladığı yetiştirme imkanlarından yararlanma derecesine bağlıdır.
- Eğitim ile birlikte şahsi çalışmalar gerekir.
- Mezuniyet sonrası tecrübe kazanmak gerekir.
- Müzik eğitimi dört beş sene ile sınırlandırılmayacağı için bilgi ve becerisini geliştirmek öğrenciye düşmektedir.
- Konservatuarlar , okullar müziğin daha çok temel ilkelerini verebilmektedirler. Okuyup yetişenler müzikle ilgilerini sürekli kılmalıdır.

SORU 6 : Sizce konservatuar'larda en ideal bir eğitim sistemi nasıl olmalıdır.

Bu soruya bütün öğretim elemanlarının genel olarak verdikleri ortak cevaplar şöyledir:

- Öğrenciye her tür müzikte belli bir çizgi üzerinde bilgilendirmek.
- Tatbikatlara geniş yer vermek.
- Öğrencilerin kişiliklerinin geliştirilmesine önem vermek.
- Öğretim elemanlarının mesleklerinde başarılı kişilerden olmalarını sağlamak.
- Günümüzde bütün imkanlarıyla donatılmış disiplinli bir müesseseye sahip olmak.
- Piano eğitimi vermek.
- Solfej , nazariyet derslerini ilk sınıflarda ağırlıklı olarak okutmak.
- Lisan solfej , nazariyet + matematik dengesi ağırlıklı eğitimle orantı çağdaş düzene hazırlayıcı.
- Az sayıda öğrenci ile.
- Amaçları destekleyen ders dışı faaliyetler.
- Bilimsel esaslara ve modern eğitim sistemlerine dayalı olarak hazırlanan konservatuar eğitim ve öğretim programları.
- Batı müziği solfeji son sınıfa kadar devam etmeli.
- Usta sanatçıların icracıları dinletilmeli.

- Pedagojik ve moral yönden eksiksiz , sanat haysiyetini aşılayabilen ciddi bir eğitim.
- Plan , metod , program, istihdam , ve kalitenin ön planda tutulduğu bir sistem.
- Müziğin temel ilkeleri verebilmeli.

Öğretim Elemanlarına yöneltilen 6 soruya verilen cevaplar , genel bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda; pek çok noktada ortak görüşlere sahip oldukları tesbit edilmiştir.

Öğretim Elemanları ile öğrencilerin verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında ise, her iki grubunda ortak değerlerde buluştukları gözlenmiştir. İstekler ve ihtiyaçlar aynı doğrultuda olmaktadır.

Bu bölümde , daha pek çok sayıda Öğretim Elemanımıza bu sorular yöneltilmek istenmiş , ancak kendilerinden belirgin bir cevap alınamamıştır. Bu nedenle Öğretim Elemanlarımızın sayıları istediğimiz düzeyde olmamıştır.

4.B.d. TÜRK MUSİKİSİ EĞİTİMİ-ÖĞRETİMİ GÖREN KONSERVATUAR ÖĞRENCİLERİNE
YÖNELTİLEN ANKET SORULARI

1) Bugün konservatuardaki müzik eğitim sisteminde olumsuz bulduğunuz
üç noktayı belirtiniz.

a.

b.

c.

2) Bugün konservatuardaki müzik eğitim sisteminde olumlu bulduğunuz
üç noktayı belirtiniz.

a.

b.

c.

3) Konservatuardaki müzik eğitimi sizce amacına yönelik bir şekilde-
midir?

a. EVET

b. HAYIR

4) Konservatuardaki Türk Müziği eğitimi veren öğretim elemanlarının
taşımaları gereken mesleki üç özelliği belirtiniz?

a.

b.

c.

- 5) Bransında üst düzeyde bir sanatçının yetişmesi için gerekli gör-
düğiniz üç şartı belirtiniz?
- a)
b)
c)
- 6) Konservatuarlardaki müzik eğitim sistemi öğrencinin mezuniyeti son-
rasında kendisine yeterli imkânı sağlayabilecek nitelikte midir?
- a)
b)
c)
- 7) Konservatuardaki müzik eğitimi sizce nasıl olmalıdır?

**4.B.e. KONSERVATUAR ÖĞRENCİLERİNE YÖNELTİLEN SORULARA
VERİLEN CEVAPLAR VE DEĞERLENDİRMESİ**

SORU 1'e verilen cevapların genel değerlendirmesi:

<u>Sıra No:</u>	<u>Olumsuz Etkenler :</u>	<u>1. Derece:</u>	<u>2. Derece:</u>	<u>3. Derece:</u>
1	Müzik Eğitim Sistemi	119	94	70
2	Ortam	52	45	37
3	Disiplin Durumu	15	16	9
4	Giriş Sınavları-Öğrenci Kabul Yöntemi-Sayı Fazlalığı	14	11	19
5	Kaliteli Öğretim Elemanı azlığı	13	26	20
6	Öğretmen-öğrenci ilişkileri	8	1	6

Konservatuar'da müzik eğitim sisteminde olumsuz bulunan noktalarda genelleme yapıldığında, yoğunluk kazanan aksaklıklar belli isimler altında ifade edilmeye çalışılmıştır.

1. sırada yer alan olumsuz etken; "Müzik Eğitim Sistemi" olarak adlandırılmıştır. Müzik Eğitim Sisteminde; tüm ilke, amaç, içerik, müfredat, program ve yöntemler üzerindeki görüşler ele alınmış ve bu konularda mevcut tüm olumsuzluklar bu başlık altında toplanmıştır. Müzik Eğitim Sistemi içinde ele alınan ve eğitimi olumsuz yönde etkileyen hususlar; müzikle ilgili derslerin azlığı, piyano eğitiminin olmaması, müzik ders saatlerinin azlığı, branşlaşmanın zamanında olmayışı veya hiç olmaması, kültür derslerinin fazlalığı, ders programlarının değişken ve düzensiz oluşu, müfredatın sağlıklı ve amaca yönelik olmayışı, derslerin metotsuz ve bilimsellikten uzak işlenmesi, müzik ağırlıklı derslerde uygulamaya yer verilmeyişi ve uygulamalı çalışmalara gerektiği düzende eğilinmemesi gibi olumsuzlukları içermektedir.

Konservatuarda, çarpıcı bir şekilde ortaya çıkan bu olumsuzluk 1. derece olumsuzluğun en üst basamağında yerini almaktadır. Ve olumsuz etken, 2. ve 3. derece olumsuzlukların da en üst basamaklarında yine karşımıza çıkmaktadır.

2. sırada yer alan olumsuz etken "ortam" olarak adlandırılmıştır. Bu başlık, genel manada, mekan, malzeme, kaynak eksikliğini ve uygunsuz şartları içermektedir. Yani, bina eksikliği, müzik eğitimine uygun sınıfların bulunmaması, yetenekli sayıda sınıfların bulunmaması, sağlıklı bir arşiv-kütüphane oluşturulmaması, müzik laboratuvarlarının olmaması, yeter sayıda enstrüman bulunmaması, sanatsal ve sosyal faaliyet alanlarının olmayışı, çalışma imkanlarının azlığı, modern-çağdaş eğitimin amaçlarına hizmet edecek koşullardan uzak olması gibi etkenler, musiki eğitimini olumsuz etkileyen etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Ortam" adı altında genelleştirdiğimiz bu olumsuz etkenin, 2. ve 3. olumsuzluk derecesine de 2. sırada yer aldığı görülmektedir.

3. sırada yer alan olumsuz etken "disiplin durumu" olarak genelleştirilmiştir. Burada, ilgisizlik, ciddiyetsizlik, sorunlara eğilmede gösterilen lakaydı, öğrenci ve öğretim elemanlarının derse devamları ve bakış açıları ve genel nizam konu edilmektedir. 3. sırada 1. derece olumsuz etken olarak 2. derecede 4. sırada, 3. derecede ise, 5. sırada yer almaktadır.

4. sırada yer alan olumsuz etken "giriş sınavlarında öğrenci kabul yöntemi" olarak tesbit edilmiştir. Burada, en çok duyulan rahatsızlık, belli bir düzeye ulaşamamış, bilgi ve yetenekte öğrenci alınması ile çok sayıda öğrenci alınması olmaktadır. Sınıfların kalabalıklığı, musiki eğitimini olumsuz yönde etkilmektedir.

Yine, bu olumsuz etkenin; 2. derecede 5.sırada, 3. derecede ise 4. sırada yer aldığını görüyoruz.

5. sıradaki olumsuz etken, "kaliteli öğretim elemanı azlığı" olarak isimlendirilmiştir. Burada branşında üst düzeyde, bilgili, ilgili,

dersine bağlı ve devam eden  ğretim elemanlarına duyulan ihtiyaç ifade edilmediir. Ayrıca, müzik bilgisine ve yerli tecrübeye ulaşmadan göreve getirilen  ğretim elemanları da olumsuzluk olarak değerlendirilmektedir.

Bu olumsuz etkenin; 2. derece olumsuz etken olarak 2. sırada, 3. derece etken olarak yine 3. sırada yer aldığını görmekteyiz.

6. sırada " ğretmen- ğrenci ilişkileri" olumsuz etken olarak görülmektedir. Bu başlık altında ifade edilmek istenen olumsuzluklar; iletişim kopukluğu, adil davranmama, hoşgörüsüz olma,  ğrenci kayırma gibi olumsuzluklardır. Fakat bu olumsuz etkenin her üç derecede de 6. sırada yer aldığı görülmektedir.

Diğer olumsuz etkenler ise belli oranlarda;  ğretmen değişikliği, kolay mezuniyet, not sistemi, eğitim döneminin az, tatillerin uzun olması, bölümler arası iletişim eksikliği, yabancı dil ağırlıklı olmaması, başka müziklere itibar edilmemesi,  niversiteye bağlı olması, devam zorunluluğunun bulunması, gelecek endişesi, y nlendirilmeme gibi başlıklar altında dağılım göstermektedir.

Soru 2.'ye veriln cevapların genel değeriendirilmesi:'

<u>Sıra No:</u>	<u>Olumlu Etkenler:</u>	<u>1.Derece:</u>	<u>2.Derece:</u>	<u>3.Derece:</u>
1	Kaliteli öğretim elemanı	50	16	4
2	Müzik Eğitim Sistemi	38	22	7
3	Öğretmen-öğrenci ilişkileri	20	7	5
4	Üç tür müziğin birarada okutulması	17	13	-
5	Türk Müziğinin yaşatılması	12	9	
6	Toplu çalışma ve faaliyet	9	5	2

Konservatuarda müzik eğitim sisteminde olumlu blunan maktalarda genelleme yapıldığında, yoğunluk kazanan artılar belli isimler altında ifade edilmeye çalışılmıştır.

1. sırada yer alan olumlu etken; "kaliteli öğretim elemanı" başlığı altında değeriendirilmiştir. Burada, deneyimli, branşında üst düzeyde öğretim elemanları kastedilmektedir. Kaliteli öğretim elemanlarının fazlalığı olumlu etken olarak 2. derecede, 2. sırada 3. derecede, 3. sırada yer almıştır. 2. derecede 1. sırada, 3. derecede 1. sırada yer almıştır.

2. sırada yer alan olumlu etken, "müzik eğitim sistemi" olarak genelleştirilmiştir. Bu başlık altında; çok yönlülük, bilgi çeşitliliği, müzik eğitiminin bir okulda verilmesi, müzik öğretmenliği hakkının tanınması, ses ve saz sanatçısı yetiştirilmesi, branş derslerine eğilinmesi ve müzik eğitim sisteminin giderek daha iyiye yönelmesi gibi olumlu durumlar konu edilmektedir.

Bu olumlu etken;

3. sırada yer alan "öğretmen-öğrenci ilişkileri" olarak değeriendirilir. 3. olumlu etken; hoşgörü, iyi niyet, yardım sevelik, anlayış, sevgi, saygı birliği ve adil yaklaşımı ifade etmektedir.

4. sırada bulunan olumlu etken; "üç tür müziğin bir arada okutulması" olmuştur. 2 . derece olumlu etken olarak 3 . sırada, 3 . derece olumlu etken olarak ise bir sıralama mümkün olmamıştır.

5. sırada, "Türk Müziğinin yaşatılması" şeklinde ifade edilen, olumlu etken yer almaktadır. Bu başlık altında, okulumuzun Türk Müziğinin yeniden yapılaşmasını sağlamak, sistemli ve güven verici bir şekilde musikimize hizmet etmek şeklinde olumlu hizmetlerinden bahsedilmektedir.

6. sırada "Toplu çalışmalar" olumlu etken olarak görülmektedir. Bu çalışmalara daha fazla yer verilmesi istenmektedir.

Diğer olumlu etkenler ise, belli oranlarda; saz mecburiyeti, üniversite statüsü içinde yer alması, ilkokuldan sonra öğrenci alması, kültür derslerinin olması, samimi ve verimli bir ortamın olması, hazırlık sınıflarının bulunması, imar çalışmalarının düzene girmesi gibi başlıklar altında dağılım göstermektedir.

Soru 3.'e verilen cevapların genel değerlendirmesi

<u>Evet</u>	<u>Hayır</u>	<u>Bazen</u>	<u>Çekinser</u>	<u>Cevap yok</u>
66	177	1	2	5

Konservatuarlarda musiki eğitiminin tam anlamıyla amaca yönelik olmadığı ifade edilmektedir.

Bu durumda bazı hususları, daha derinlmesine ve objektif olarak gözden geçirmek fayda sağlayacaktır.

Soru 4'e verilen cevapların genel değerlendirilmesi

<u>Sıra No:</u>	<u>Gerekli şartlar:</u>	<u>1. Derece:</u>	<u>2.Derece:</u>	<u>3.Derece:</u>
1	Branşında bilgi düzeyi yüksek	116	68	38
2	Pedagojik formasyon	60	79	74
3	Öğreticilik	37	40	23
4	Çağdaş ve bilimsel	10	15	15
5	Disiplin	9	7	7
6	Kültürlü	6	7	7

1. sırada yer alan gerekli şart; "Branşında bilgi düzeyi yüksek olan öğretim görevlileri". Bu başlık altında iyi bir eğitim, sadece branş değil branş dışı müzikler hakkında genel bilgi, en az bir sazı çalabilmek ve iyi bir musiki repertuarına sahip olmak gibi mesleki özellikler ifade edilmektedir.

Öğretim elemanlarının taşımaları gereken 1. şart, 2. derecede 2. ve 3. derece de en üst basamakta karşımıza çıkmıştır.

2. sırada yer alan gerekli şart; "Pedagojik formasyon"dur. 2. sıradaki bu şart listede 1. derecede 2. sırayı, 2. derecede 1. sırayı ve 3. derecede 2. sırayı almıştır.

3. sırada yer alan gerekli şart; "Öğreticilik" tir. Bu başlık altında metodlu, uygulamalı, ders içindeki anlayış , öğrenciye dersi sevdirmek, ders dışı yardımlarda bulunmak, gibi özellikler toplanmıştır.

3. sıradaki bu şart; 2. ve 3. derecelerde 3. sırada yer almıştır.

4. sırada yer alan gerekli şart; "çağdaş ve bilimsel" olmaktadır. Bu başlık altında, yaratıcı olmak, araştırmacı olmak, yeniliklere açık olmak, bağnaz fikirli olmamak, objektif olmak, gözlem ve deneye yer vermek, günün gelişmelerini takip etmek gibi özellikler konu edilmektedir.

4. sıradaki bu şart, 1. derecede 4. sırayı, 2. derecede 4. sırayı ve 3. derecede 4. sırayı almıştır.

5. sırada yer alan şart "Disiplin"dir. Bu başlık altında derslere olan devam, ders içindeki öğrenci-öğretmen diyalogu, gibi özellikler toplanmıştır.

5. sıradaki bu şart 1. derecede, 5. sırayı, 2. derecede 5. sırayı ve 3. derecede 5. sırayı almıştır.

6. sırada yer alan şart; "Kültürlü Olmak"tır. Bu başlık altında; kendi bransının dışında diğer müzikler hakkında da genel bilgi sahibi olmak, genel kültüre sahip bulunmak, milli ve humanist değerlere vakıf olmak gibi özellikler konu edilmiştir.

6. sıradaki bu şart 1. derecede 6. sırayı, 2. derecede 6. sırayı ve 3. derecede 6. sırayı almıştır.

Soru 5'e verilen cevapların genel değerlendirmesi

	<u>1.Derece:</u>	<u>2.Derece:</u>	<u>3.Derece:</u>
1. Disiplin içinde metodlu çalışmak	59	38	27
2. İyi bir eğitim görmek	46	29	23
3 Yetenekli ve zeki olmak	42	22	12
4. Cesur, kararlı ve hızlı olmak	35	29	26
5. Başarılı bir öğretim elemanı kadrosu	13	11	18
6. Araştırmacı ve yaratıcı olmak	8	16	13
7. Elverişli bir çalışma ortamı	7	18	11
8. Sanatçı kişiliğine sahip olmak	7	5	11
9. Kendini aşmaya çalışmak	6	4	11
10. Çağdaş olmak	4	6	13
11. Müsbet bir sosyal yaşantı	3	3	2
12 Geniş zaman ayırmak	3	2	3
13. İyi bir diskotek, raksotek ve arşive sahip olmak	2	5	3
14. Maddi gücünün yeterli olması	2	3	8
15. Teşvik görmeli	1	1	-
16. Sağlam bir fiziki yapıya sahip olmak	1	1	1
17. Uygulamalı çalışma ve bunu sergileme imkânı olmak	-	6	9
18. Kültürlü olmak	-	6	5
19. Her tür müzik hakkında bilgisi olmak	-	6	1
20. Eleştirilere açık olmalı	-	-	2

5. soruda üst düzeyde bir sanatçının yetişmesinde gerekli olan şartların en üstünde Disiplin içinde Metodlu Çalışmak geliyor. Bu 1. derecede birinci sırayı, 2. derecede 1. sırayı ve 3. derecede ise 1. sırayı alıyor. 2. sırada ise İyi bir eğitim görmek, 1. derecede 2. sırayı, 2. derecede 2. sırayı, 3. derecede ise 3. sırayı alıyor. 3. sırada yetenekli ve zeki olmak, 1. derecede 3. sırayı, 2. derecede 4. sırayı ve 3. derecede 5. sırayı alıyor. 4. sırada cesur, kararlı ve hızlı olmak 1. derecede 4. sırayı, 2. derecede 3. sırayı, 3. derecede 2. sırayı alıyor. 5. sırada başarılı bir öğretim elemanı kadrosu 1. derecede 5. sırayı, 2. derecede 7. sırayı, 3. derecede 4. sırayı alıyor. 6. sırada Araştırmacı ve yaratıcı olmak 1. derecede 6. sırayı, 2. derecede 6. sırayı, 3. derecede ise 5. sırayı alıyor. 7. sırada Elverişli bir ortam 1. derecede 7. sırayı, 2. derecede 5. sırayı 3. derecede ise 7. sırayı alıyor. 8. sırada Sanatçı kişiliğine sahip olmak 1. derecede 8. sırayı, 2. derecede 12. sırayı, 3. derecede ise 8. sırayı alıyor. 9. sırada kendini aşmaya çalışmak 1. derecede 9. sırayı, 2. derecede ise 13. sırayı alıyor. 10. sırada Çağdaş olmak 1. derecede 10. sırayı, 2. derecede 8. sırayı, 3. derecede ise 6. sırayı alıyor. 11. sırada mişbet bir sosyal yaşantı 1. derecede 11. sırada, 2. derecede 15. sırayı, 3. derecede ise 16. sırayı alıyor. 12. Sırada geniş zaman ayırmak 1. derecede 12. sırayı, 2. derecede 17. sırayı, 3. derecede ise 14. sırayı alıyor. 13. sırada İyi bir diskotek, rakso-tek ve arşive sahip olmak 1. derecede 13. sırayı, 2. derecede 13. sırayı ve 3. derecede ise 15. sırayı alıyor. 14. sırada Maddi gücünün yeterli olması 1. derecede 14. sırayı, 2. derecede 16. sırayı ve 3. derecede ise 12. sırayı alıyor. 15. teşvik görmeli 1. derecede 15. sırayı, 2. derecede 18. sırayı, 3. derecede ise 20. sırayı alıyor. 16. sağlam bir fiziki yapıya sahip olmak 1. derecede 16. sırayı, 2. derecede 19. sırayı, 3. derecede ise 18. sırayı alıyor. 17. sırada uygulamalı çalışma ve bunu sergileme imkanı olmalı 1. derecede 17. sırayı, 2. derecede 9. sırayı, 3. derecede ise 11. sırayı alıyor. 18. sırada Kültürlü olmak 1. derecede 18. sırayı, 2. derecede 10. sırayı, 3. derecede ise 13. sırayı alıyor. 19. sırada her tür müzik hakkında bilgisi olmak 1. derecede 19. sırayı, 2. derecede 11. sırayı, 3. derecede ise 19. sırayı alıyor. 20. sırada Eleştiriye açık olmak 1. derecede 20. sırayı, 2. derecede 20. sırayı ve 3. derecede ise 17. sırayı alıyor.

Soru 6'ya verilen cevapların genel değeriendirilmesi;

<u>Evet</u>	<u>Hayır</u>	<u>Cevap Yok</u>
80	160	5

Konservatuardaki müzik eğitim sistemi öğrencinin mezuniyeti sonrasında kendisine yeterli imkanı gereğince sağlayamamaktadır.

Bu durumda bazı hususları daha derinlemesine ve objektif olarak gözden geçirmek fayda sağlayacaktır. Ancak burada her meslekte olduğu gibi, aranan imkanlar, öğrencinin kendi bilgi ve gayreti doğrultusunda da gelişeceğinden, öğrenciye de bu konuda fazlası ile iş düşmektedir.

Öğrenci de, bilinçli ve amacına yönelik eğitim almak gayreti içinde olmalıdır.

Soru 7'ye verilen cevapların genel değerlendirmesi

	<u>Değerlendirme sonuçları</u>
1 - Uygulama ve araştırmaya yönelik bir şekilde	47
2 - Dersler müzik ağırlıklı olmalı ve iyi seçilmeli	46
3 - Elverişli ortam sağlanmalı	33
4 - Giriş sınavları, ğrenci kabul yöntemi ve ğrenci fazlalığı	32
5 - Yönlendirici, gelecek vaad edici olmalı	29
6 - Düzenli, disiplinli, ciddi olmalı	24
7 - Çağdaş, bilimsel ve evrensel olmalı	21
8 - Öğretim kadrosu titizlikle seçilmeli	21
9 - Sistemli müfredat programı yapılmalı	11
10 - Enstriman sayısı ve brans derslerinin sayısı artırılmalı	11
11 - Her tür müzik öğretilmeli, piyano dersi konulmalı	11
12 - Bağımsız bir eğitim kurumu olmalı	8
13 - Sınav sistemi düzenlenmeli	7
14 - Laboratuvar ve iyi bir arşiv kurulmalı	5
15 - İlk okuldan sonra başlanmalı, branslaşma olmalı	5
16 - Yabancı dil ağırlıklı olmalı	2
17 - Metodlar yazılmalı	2
18 - Devlet destekli ve ekonomik koşulları iyi olmalı	2

Nbt: 7.soruya verilen cevaplarda değerlendirme sonuçları toplam 317 dir. Bir ğrencinin birden fazla alternatif göstermesi nedeniyle bu sayı 250'yi aşmıştır.

4.B.f.) KÜLTÜR DERSLERİNİ VEREN ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜSLERİ

ALİ YAYLA

Mesleki Eğitim başlı başına birşey değildir. Mesleki eğitim veren okullarda mesleki eğitimin yanında düşünmeyi, davranmayı, ölçülü olmayı sağlayacak bilgilerin de verilmesi gerekmektedir. Bu da ancak kültür dersleri dediğimiz derslerle mümkün olacaktır.

Mesleki erbabının komple insan olması gerekir. Çünkü her mesleğin yardımcı bilim yolları vardır. Onlar olmadan, onları kavramadan mesleğimizi icra edemezsiniz. Bu bütün sanatlar hatta bilim dalları için bu şekildedir. Mesela edebiyatı yok sayıp, sözlü beste yapılan ve yaşananları örnek alamazsınız. Psikolojiyi yok sayıp hüznü, sevinci yaşayamazsınız.

Her insan eline ybir gazete aldığında sadece müzikle ilgili haberleri mi veya sadece sporla ilgili olanları mı okur? Gelişen dünyamızda insanları da geliştirmek zorundayız. Aksi halde tek taraflı, tek konulu eğitimle beyin yıkama operasyonununundan başka birşey yapmamış oluruz eğitim adına.

Ayrıca, öyle güzel örnekler var ik günümüzde, hiç dernek mezunu müzisyen ile konservatuar mezunu müzisyen bir midir?

Ben, bütün eğitimlerin mümkün olabildiğince mükemmel verilmesinden yanayım. Hiç değilse mükemmel eğitim için çaba harcanmasından yanayım. Sadece müzik eğitimi vermekle iyi müzisyen yetiştiremeyiz. Eğer bu mümkün olsaydı, dernek mezunları varken, konservatuar mezunlarına gerek kalmazdı. Hem sayıca daha bol ve hem de eğitimleri daha ucuz.

Kısacası, kültür derslerinin yokluğundan kaynaklanan ufak bir yanlışımız yüzünden sanatın, sanatçının yargılanmasını istemiyorsak, kültürlü olmalıyız. Evrensel anlamda kültürlü olmalıyız.

(*) İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Kültür - Medeniyet ve İnkılâp Tarihi Öğretim Görevlisi.

GÖNÜL TÜRETKEN

Müzik eğitiminde kültür ve lisan derslerinin ağırlıklı olması gereği ve nedenleri:

Müzik bir kültür sentezidir, iyi bir sanatçı ise, müziğin ve kültürün kırıışımını en güzel şekilde yapabilmiş kişidir. Kültür kelimesinde "lisan" ağırlığı çoktur. Yani kültür mutlaka lisanla bütünleşen bir kavramdır. O halde, lisan derslerinin ağırlıklı olma gereği zaten yeterince açık oluyor.

Bugün dünyada Türk Müziği'ne duyulan ilgi giderek artarken, dünyaya açılan pencerenin "dil" olacağı mutlakadır. Tüm dünyada maddi doyuma varmış ülkeler yeni arayışlar peşinde koşuyorlar. Bu durumda ise gerek folklorumuz, gerek değişik aralıkları ihtiva eden müzik kalıplarımız ve onların icrasında kullanılan sazlarımız batı dünyasının ilgi odağı olmayı sürdürüyor. İşte bu kültürel alış-verişi mümkün kılabilecek ve folklorumuzun ya yda müziğimizin aktarımında batı dünyasıyla ilişki kurmamızı sağlayabilecek tek yol onlarla olan "lisan" birliği ve beraberliğidir. Bunların ötesinde, yıllardır müziğimiz ya da kültürel değerlerimiz üzerinde çalışma yapmış ve bunu basarak neşretmiş olan batı dünyası, bu neşriyatın dilini doğal olarak kendi dilleri olan İngilizce, Fransızca'ya da Almanca dillerinden birinde yapmıştır. Bugün kariyer yapmak arzusunda olan bir kişinin bulabileceği pekçok kaynakça yine bu dillerden birinde yazılmıştır. Araştırmacı, adından da düşünülmesi gerektiği üzere çeşitli dallarda mesleki ve kültürel arama taramalar yapacak olan kişidir. İşte kültür bu nedenlerle, meslek olarak müziği seçmiş olan ve bu konuda kariyer yapma düşüncesinde olanlarımız için dil-kültür bütünlüğünün vazgeçilmezliği inanıyoruz ki yaşamları boyunca sürecek bir olgudur.

(*) İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, İngilizce Öğretim Görevlisi.

MUSTAFA ERKAN (Osmanlıca)

Araştırma yapacakların arşivlerinden gerektiği şekilde faydalanması amacıyla konulmuş bir derstir.

- 1928'de yapılan harf inkilabından önce bütün kayıtlar Osmanlıca olduğu için bizim musikimizin ana kayıtları Osmanlıcadır.

İçeriği

- İlk önce harfler öğretiliyor
- Ses karşılıkları
- En sonunda Metinler üzerinde uygulamalara geçiliyor.

MUSTAFA ERKAN (Müzik Edebiyatı)

Konservatuar repertuar derslerinin güftelerini açıklayarak anlamamıza yönelik olarak verilen bir derstir.

İçeriği

- Şiirin tahlil yöntemleri öğretiliyor
- Şiirlerin yorumları yaptırılıyor
- Şiirlerin düz yazıya çevrilmeleri
- Eski kültürümüz (Osmanlıca)'ın kelime hazinesi öğretiliyor.
- Bunun yanında Teknik bilgiler (Aruz Vezni, özellikle beste yapımında çok kullanılmıştır) Hece Vezni.
- Türk Halk Müziği bilgileri olarak şiir türleri "Mani, Koşma, Semai, Varsaşı ve bunların özellikleri hakkında bilgiler verildikten sonra örneklerle uygulamalar yapılmakta.
- Tasavvufta kullanılan özel terimlerde ders içinde gösteriliyor.

(*) İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Öğretim Görevlisi

NİL AYKON

Geleceğin hazırlayıcısı da gençlerin; yaşadıkları ülke "Anadolu"nun kronolojik olarak tarihini devirlerini ve önemli merkezleriyle, anıtlarını; özellikle öğrenimleri süresince bulunacakları İstanbul'da, iki büyük imparatorluğu (ortaçağ boyunca Bizans İmparatorluğu ve 1953'-den sonra 20.yüzyıl) yaklaşık 500 yıl Osmanlı İmparatorluğu) başkenti olmuş İstanbul'un tarihini ve önemli anıtlarını yine kronolojik ve panoramik bir şekilde öğrenmelerini sağlayan eğitim ve öğretime dayalı bir derstir.

Bu konuların müzikle ilgisini de belirtirsek , örnek; Ortaçağ Müziği, Rönesans Müziği, Barok Çağı'ndan sonra Avrupa Müziği, bestekar isimleri.

Daha sonra Osmanlı'da da devirleri incelerken müzikle ilgisini belirtirsek, örneğin, 3.Selim Aynalı Kavak Kasrı'nda olduğu gibi. Ayasofya'da Kazasker Mustafa İzzet Efendi (Hattat + Bestekar) Sultan Ahmet Camii: Mehmet Ağa (Mimar + Sedefkâr + Bestekâr).

SABAHAT EMİR (*)

Toplamları var eden en büyük unsur, dil'dir. Çünkü dil insanların anlaşmasını sağlayan ve onların her türlü ihtiyacına cevap veren bir unsurdur. Konservatuar eğitiminin amacını Türk Musikisi öğretmek, dolayısıyla musikimiz içinde büyük bir yer teşkil eden sözlü musikimizi doğru olarak kullanmak olduğunu düşündüğümüzde Türk dili ve edebiyatı dersinin ne denli önemli olduğu karşımıza çıkar.

Bu dersin bütün inceliklerini öğrenen bir öğrenci en başta Türkçeyi çok iyi kullanmasını öğrenecek dolayısıyla da diksiyon ve vurgular konuşma esnasında yerinde olacaktır. Türk Musikisi eğitimiyle birlikte gelen beraberlik sonucunda konservatuardaki amaç sonuçlanmaktadır.

İçeriği:

- Vezinlerin incelenmesi,
- Edebi sanatların öğretimi,
- Nesre çevirme (Gramer yapımı)
- Metin tahlilleri
- Edebiyatın tarihçesi

(*) İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Edebiyat Öğretim Görevlisi.

4.B.g.) TÜRK MUSİKİSİ EĞİTİMİ - KONSERVATUARIN KURULUŞU VE ÜNİVERSİTEYE
BAĞLANIŞI HAKKINDA
PROF(Av.) ERCÜMENT BERKER'LE YAPILAN GÖRÜŞME

Prof.Ercüment BERKER

Milli Kültürümüzün soylu ve güçlü değeri olan Türk Musikisinin eğitimi, batılılaşıma ve çağdaşılaşma kavramlarının karıştırılmasından kaynaklanan bir yanılğı sonucu , kendi anavatnında, 1926'dan Konservatuarımızın kurulduğu 1976 yılına kadar yarım yüzyıl yasaklanmıştı.

Biraz açarsak, Osmanlı'nın çöküş döneminde bu çöküşün sebepleri araştırılırken Osmanlı toplumunun batıya kapalı olması gerekçe gösterilmiş , çöküşten kurtulmak için batıya açılmak gerektiği ileri sürülmüş , böyle filizlenen batılılaşıma akımı bana göre III.Ahmet döminde başlamış, III.Selim bu yüzden başını vermiş, II.Mahmut döneminde aksiyona ulaşmış, 1976 Anayasası ile de anayasal statüye kavuşmuştu.

İlim ve teknik yanında, müzik , resim, mimarlık , edebiyat gibi güzel san'at alanlarında da batılılaşıma yaygınlaştı, yoğunlaştı ve sonuçta 1826'da, II.Mahmut dönemindeki ıslahat hareketleri sırasında Mehterhane'yi Humayun'un kapatılıp yerine Muzika-i Humayun'un ikamesile batı musikisinin ilk kurumlaşması sağlanmış oldu.

1912-1916 arası İstanbul'da evvela darülbedayi, arkasından Darülelhan kurularak hem Türk Müziği, hem batı müziği disipline alınmak , eğitime kavuşturulmak istendi ise de II.Dünya savaşının olumsuz koşulları içinde amaca ulaşamadı. Darülbedayi'de müzik bölümü tamamen kaldırılarak Şehir Tiyatrosuna, Darülelhan da istanbul Belediye Konservatuarına dönüştü.

Batılılaşıma akımının güçlü bir taraftarı olan ve Osmanlının son dönemi ile Cumhuriyetinin kurucularını etkileyen ünlü Sosyolog Ziya Gökalp Türkçülüğün Esasları adlı eseride "Ülkemizde iki musikinin yan yana yaşadığını, bunlardan birinin harsımızın ürünü olan Halk Musikisi, diğerinin Farabi tarafından Bizans'tan tercüme ve iktibas olunan yabancı kökenli Osmanlı

musikisi daha geniş tabiri ile Osmanlı ittihat-ı anasır musikisi) olduğunu, milli musikimizin Halk Musikisiyle Batı Musikisinin imtizacından (kaynaşmasından) doğacağını, Hak Musikisi melodilerinin Batı Musikisi usulünce armonize edildiği takdirdi hem milli hem de Avrupai bir musikiye malik olunacağını" ileri sürünce uygulamada bu istikamete dümen kırıldı 1926 'da Maarif Vekaletinin bir genelgesile Türk Musikisi eğitimi tamamen yasaklandı. Bir süre radyolardan Türk San'at Musikisi yayınları kaldırıldı, Ankara Devlet Konservatuarının kuruluşunda, müfredat programlarına Türk Musikisi derslerinin de konmasını öneren Bursa Milletvekili Muhittin Baha PARS'ın önerisi, gericilik, inkılaba aykırılık ithamlarıyla reddedildi.

Ziya GÖKALP 'in Türk Musisini Halk Musikisi ve San'at Musikisi olarak ikiye ayırmasının bilimsel dayanağı ve gerçekle ilgisi yoktu. Türk musikisi, Türk Toplumunu bütün kesimleri ve katlarla etkilemişti. Sosyo-Kültürel düzeyleri, inançları , bilinçleri ve çevresel etkileşimleri farklı olan kesimler, aynı köke, aynı ses sistemine dayalı bu musikiyi farklı yoğurmuşlar farklı işlemişler, ortaya birbirinden farklı gibi görünen, ama esasda , temelde , kökte , kökende bir musiki türleri çıkarmışlardı.

Halk musikisi, san'at musikisi Tasavvuf Musikisi, Asker Musikisi, Eğlence Musikisi, Piyasa Musikisi, Serhat (Sınırboyu) Musikisi v.b. gibi.

Bu türler Halk Musikisi ve - hatalı olarak, -San'at Musikisi diye isimlendirilen iki parçalı ana gövdenin dalları idi.

Ziya GÖKALP'in Halk Musikisini yerli kökenli, Sanat Musikisini yabancı kökenli diye ikiye ayırıp çağdaş milli musikin Halk Musikisi ile Batı Musikisi sentezinden oluşacağını ileri sürerken , yanibaşımızdaki Rusya modelinden esinlendiği anlaşılmakta idi. Bilindiği gibi Rusya'da XIX.yy.'in ikinci yarısına kadar topluma mal olmuş, Kolhoz Musikisi denilen basit Halk Musikisinden başka musiki yoktu. 1852'lerden sonra, Balakirev, Borodin , Cesar Cui, Rimsky Korsokof ve Moussorskay'den oluşan ünlü beşlerin Batı Müziği merkezlerinde eğitim gördükten sonra yurtlarına dönüp bu Halk musikilerini çağdaş yöntemlerle işleyerek ortaya koydukları eserler büyük ilgi toplamış ve Rus Musikisini milli musiki ekolleri arasında ön plana çıkarmıştı.

.O halde madem Ruslar bu başarıya Halk Musikileriyle Batı Musikisi sentezinden sağlanmışlardı, bizde de köklü bir Halk Musikisi olduğuna göre

aynı sentezi bizde de yapmak, aynı başarıyı bizde de sağlamak mümkün olabilirdi. Bizde bir de kentlerde, saraylarda, konaklarda, tekkelerde, yani aydın kesimde işlenen bir musiki vardı ama, onu da yabancı kökenli diye dışladık mı ortada engel kalmazdı.

Ziya GÖKALP'ın yanılgısı işte buradaydı . Daha çok kırsal kesimin işlediği Halk Musikisini Milli kabul edip, aydın kesimin işlediği Sanat Musikini dışlamak , aslında milleti ikiye bölüp Sanat Musikini işleyen aydın kesimi de dışlamak demekti. Tabii böyle bi teşhisin tutması, böyle bir reçetenin deva sağlaması mümkün olmadı.

Bu hatalı politika sonucu Türk Musikisi, Türk toplumundan koparılamadı, yok edilemedi, ancak eğitimsiz, öğretimsiz, denetimsiz kalan her san'at gibi kısırlaşmaya ve daha tehlikelisi yozlaşmaya başladı.

Türk Musikisini, kendi anavatanında yok etmek isteyenler Atatürk'ü de bu musikiye karşı göstermek suretile amaçlarına daha çabuk ve daha etkin şekilde varmak gayreti içindeydiler. Oysa tam tersine Atatürk, Türk Musikisinde batılılaşıma yerine çağdaşlaşmayı hedef göstererek musiki politikamızın doğru yörüngesinde oturtulması gereğinin ilk direktifini 1934'de B.M.M.'nin IV.dönem 4.toplantısını açış konuşmasında veriyordu.

"Ulusal, ince duyguları düşünceleri anlatan , yüksek deyişler, söyleyişleri, toplamak, onları bir gün önce, genel son musiki kurallarına göre işlemek gerekir. Ancak bu sayede Türk Ulusal Musikisi yükselebilir evrensel musikide yerini alabilir.

Açıka görüldüğü gibi amaç Türk Musikisini evrensel düzeye çıkarmaktı ve Türk Musikisini dışlayarak, inkar ederek, yok ederek bu hedefe varmak mümkün değildi. Ancak ülkede sadece batı müziği tekeli kurmak isteyenler buna karşı direniyorlardı.

İşte 1940'lardan itibaren bu hatalı politikaya karşı mücadele veren hocam Hüseyin Sadettin AREL ve öğrenecilerinin çabaları sonucunda hatadan dönüldü, devlet Türk Musikisine sahip çıktı, ilk Türk Musikisi Devlet Konservatürü, 1975'de kuruldu ve 3 Mart 1976'da hizmete açıldı.

Ondan sonra yaşanan olaylar korservatuarın siyasi iktidara bağlı kalmasının sakıncalarını ortaya çıkardı.

1978'deki siyasi iktidar değişikliğinden sonra Türk Musikisi Devlet Konservatuarını kapatma girişimleri başladı. Konservatuear Milli Eğitim Bakanlığından Kültür Bakanlığına devredildi. Konservatuarın kuruluş yönetmeliğinde Yönetim Kurulu en yüksek karar ve icra organı olarak tanımlandığı halde görüşünü almaya dahi lüzum görülmeden 22 öğretim elemanının sözleşmeleri feshedildi, yeni piyanosu, taşıt aracı gibi demirbaşları başka okullara , mesala tunceli lisesine dağıtıldı, Temel bilimler bölümü kapatılmak istendi.

Ancak bu kapatma girişimi başarıya ulaşmadan siyasi iktidar tekrar değiştı ve konservatuar eski hüviyetine, yönetimine ve imkanlarına yeniden kavuşturuldu.

Ve böylece görüldü ki tarihinde ilk kuruluş olan Türk Musikisi Devlet Konservatuarı siyasi iktidara bağlı kaldıkça istikrarlı bir gelişme sürecine girmesi mümkün değildi.

O holde çözüm ne idi. Çözüm konservatuarı siyasi iktidarın sultasından kurtarmak, Anayasal özerk bir kuruluş olan Üniversite çatısı altına sokmaktı.

Konservatuarımızda bu yoldaki çaba 1979 başlarında başladı. 12 Eylül 1980 iktidarının yaptığı düzenleme ile bütün konservatuarlar YÖK kapsamına alınarak Üniversitelere bağlandı, bu arada konservatuarımız da mevkii, konusu ve imkanlarla en yararlı , en uygun Üniversite olma İTÜ Rektörlüğüne bağlanmış oldu.

KONSERVATUARIMIZIN İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİNE BAĞLANMASI NE GETİRDİ NE GÖTÜRDÜ

Hemen ifade edeyim, sadece getirdi, hemen hiç bir şey de götürmedi. Özetlersek:

1.Evvela güven ve istikrar getirdi. Siyasi iktidara bağlı kalsaydık konservatuarımıza karşı görüşte olanların örgütlenmiş olduğu Kültür Bakanlığı alt birimlerinden destek görmemiz şöyle dursur, varlığımızı sürdürebilmemiz bile müşkül olurdu.

2.Türk Musikisi akademik bir disiplin olarak kabul edilmekle kültür politikamızda tartışma konusu olmaktan çıktı.

3.Bunun doğal sonucu olarak mensuplarına akademik ünvanlar yolu açıldı. Böylece musikimiz akademik gelişme sürecine girdi.

4.Yine bunun doğal sonucu olarak konservatuar mensuplarının kendilerini akademik disipline uydurma zorunda kalmaları hem musikimize hem mesuplarımıza yeni bir güç kaynağı oldu.

5.Mezunlarımıza, başta öğretmenlik olmak üzere daha geniş iş alanları açıldı.

Peki, götürtüğü hiç bir şey yok mu? Esasta yok, ama detayda bazı olumsuzluklardan söz edilebilir.

Mesela Türk Musikisi mensuplarına akademik ünvanlar dağıtılırken kanunda olmayan bir unsur ilave edildi, yüksek tahsil diploması arandı. Daha önce Türk Musikisi eğitimi ve diploması veren bir yüksek öğretim kurumu olmadığı için , bu imkanlardan sadece başka alanlarda yüksek öğretim görmüş musikiciler yararlandı , bütün hayatlarını musikimize vermiş, alanlarında en yüksek mertebelere ulaşmış Konservatuarımızın temellerini oluşturan seçkin san'atçılar , musikiciler bu ünvanlardan mahrum kaldıkları için onları üst yönetim mevkilerine getirmek , birikimlerinden , yeteneklerinden , becerilerinden gerektiği ölçüde yararlanmak mümkün olamadı.

Bunu konservatuarımızda huzuru bozucu , rahatsızlık verici ve verimi düşürücü olumsuz bir sonuç olarak değerlendiriyorum.

SİZE GÖRE KONSERVATUAR NASIL OLMALIDIR.

1.Eğitim programlarında müzik ve uygulama dersleri ağırlıklı olmalı. Ancak bu ağırlık mezunların öğretmenlik ve diğer iş imkanlarını kısıtlamamalı.

2.Daha az adette öğrenciye daha çok öğretim elemanı tarafından ders verme ve onları yetiştirme imkanları hazırlanmalı. Örneğin sınıflar 30'ar kişilik değil , en fazla 10'ar kişilik olmalı.

3. Geleneksel ve çağdaş icra alanlarında uygulama ve örnekleme önem ve ağırlık verilmelidir.
4. Fizik imkanlar buna göre sağlanmalı ve düzenlenmeli.
5. Özellikle akademik değer hükümlerine uygun öğretim elemanı yetiştirmeye özen gösterilmeli.
6. Türk Musikisi öğretiminde çağdaş anlayışta ve konservatuarın kuruluş amacına uygun uygun ders kitapları, metodlar ve icra çalışmalarında faydalanılabilecek eserler yapımına ve desteklenmesine ağırlık verilmeli. (Çalgı ve ses eğitimi metodları yapılmalı).
7. Türk Musikimizin yüksek değer taşıyan eserlerini öğrencilere tanıtmaya ve özümletmeye özen gösterilmeli . Bu işler , bu yetkinlikte öğretim elemanları tarafından yapılmalı.
8. Her türlü bağınazlıktan, şartlandırmadan titizlikle kaçınılmalı , konservatuarımızın kuruluş amacı doğrultusunda tam bir özgürlük ve yaratma ortamı sağlanmalı.
9. Atatürk 'ün gösterdiği, Ulusal musikimizin evrensel düzeyde yerini alması ilkesi titizlikle korunmalı.

4.B.h.) İ.T.Ü. TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUARI MÜDÜRÜ DOÇ.FİKRET DEĞERLİ'NİN TÜRK MUSİKİSİ EĞİTİMİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ

Kuruluşundan bugüne 17 yıl geçen, diğer Türk Musikisi Konservatuarlarına örnek teşkil eden ve bu Konservatuarların eğitim-öğretiminde hizmetler veren kıymetli elemanları yetiştiren İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarının Müdürü Sayın Doç.Fikret DEĞERLİ'den bu konudaki görüşlerini almayı, en yetkili ağızdan gerçek yönleri ile öğrenmeyi önemli görmekteyiz. Bu nedenle Sayın DEĞERLİ'ye yönelttiğimiz sorulara verdikleri cevaplar aşağıda yer almıştır.

Soru 1.

Gerek enstrüman, gerek ses ve gerekse teorik Musiki eğitiminin her dalında belli bir metotlaşma sizce nasıl sağlanabilir?

Cevap 1.

Her olayın doğru veya yanlış bulmanın tek yolu bir laboratuar çalışmasıdır. Derslerin metodunda da durum böyledir. Bir ders metodunun hazırlanması da bir ön çalışmayı gerektirir. Eğer bu metodun bir evveliyatı yoksa, mevcut birikimle hazırlanması metodu uygulamaya koyarsınız, bu metodun iyi ve kötü yönlerini araştırırsınız. Faydalı ve zararlı yönlerini görerek, değiştirilmesi gerekenleri tesbit edersiniz. Ancak bu değişikliğin yapılabilmesi belli bir zamanı gerektirir. Bu zaman iki veya üç kuşak devam edebilir. Bundan sonra iyi bir metot oluşabilir.

Bir diğer problem de şudur : "Eğitimde metot birliği" ki, bizde görülen sorunlardan birisi de budur. Diyelim ki "A" dersine 5 öğretim üyesi giriyor. Bu 5 öğretim elemanı da birbirlerinden çok farklı metot uyguluyor. İşte bunun üzerinde durmak gerekir. Çünkü burada öğrenciler farklı 5 öğretim elemanından farklı 5 metotla yetiştikleri için o brans üzerine tamamen birbirlerinden kopukturlar. Bu problemi çözmenin yolu nedir? Bu 5 öğretim elemanının 5 metot üzerindeki temel konularda fikir birliği içinde olmalarıdır. Yani esasta birlik olmalıdır. Ancak detayda veya birtakım varyantlarında ve örneklemelerde serbestlik olabilir. Ancak temelde bu birliği sağlamak için öğretim elemanlarının; esas fonksiyonları, zümre toplantılarında işlemleri ve tecrübesiyle elde ettikleri bilgilerle de ortaya koymaları lazımdır.

Bizim konservatuarımızda bunu sağlayacak yol şudur : Biz de iki türlü öğretim kadrosu vardır. Birincisi; kendi kendini geliştirmiş, yani usta-çırak ilişkisi ile yetişmiş büyük birikimleri olan Türkiye çapında değerli öğretim elemanları. İkincisi ise; mezun ettiğimiz öğrencilerimizden oluşan öğretim elamanları.

Şimdi, kendi birikimleriyle yetişen bir hocanın yıllar boyu yaptığı çalışmasını birdenbire değiştirmemiz mümkün değil. Diğer hocalara da buna uymalarını söyleyemezsiniz. Çünkü hepsinin yetişme tarzları farklı. O halde eski hocalarımız tecrübelerini ve birikimlerini vereceklerdir. Yetişen mezunlarımız ise bunlardan yararlanarak bu metot birliğini sağlayacaklardır. Çünkü onlar, hem hocalarının birikimlerini almış olacaklar, hem de eğitenden kazandıkları bilinçle metodun önemini kavramış olacaklar ve metodun ne olduğu hakkında fikir sahibi olarak, bildiklerini öğrendiklerini metotlaşmada değerlendireceklerdir. Tabii ki bu biraz zaman ister. Konu edilen zaman değişik kuşaları kapsar.

Soru 2.

Konservatuarımızla ilgili aşağıda belirtilen konularla ilgili düşünceleriniz nedir?

Cevap 2.

a) Sınıf Durumu:

Bir konservatuarda yeterli ve vasıflı sınıflar için Genel olarak 3 model söylenebilir.

1) Meslek çalgıları için sınıf 2) Meslek dersleri için sınıf 3) Kültür dersleri için sınıf.

Bu sınıfların hepsinin sayısal ve fiziksel özellikleri farklıdır. Ve en önemlisi, gerek meslek çalgıları gerekse diğer meslek dersleri için, sınıfların ses izolasyonunun yapılmış olması lazımdır. Ancak o takdirde, Konservatuar sınıfları normal ideal bir sınıf seviyesinde veya ona yaklaşık bir sınıf seviyesinde olur. Tabi bunların yanı sıra diğer detaylar da var. Şöyle ki, sınıfların sayısal özellikleri, öğrenci başına göre yapılan derslerin özellikleri... Bütün bunların bağlanması ancak özel bir Konservatuar binasının yapılması ile mümkün olur.

b)Araç-Gereç Durumu:

Bugün teknoloji ve iletişim çağındayız. İletişim araçlarının geliştiği günümüzde 21.yüzyıla giriyoruz. Bu dönem içerisinde teknoloji öyle aletler geliştirdiki; mesela bir parçayı alıyorsun, orada belli düğmeler baştağınızda alet kendiliğinden eseri aranje ediyor veya çok sesliliği alet yapıyoruz. Demek ki Konservatuarlar bir takım teknik araç ve gereçlerle donatılabilmelidir. Özellikle görüntü, kayıt, dinleti ve buna benzer birçok cihazların mümkün olduğu kadar çok olabilmesi lazım ki, öğrenci devamlı uygulama ve deneme yoluyla çalışmaların yürütebilsin. Bu da idealdir. Tabi araç-gereç temini maddi imkanlara bağlıdır. Bu konu ayrı bir konu ama, idealinde bunların hepsi olmalıdır. Yine ideal bir Konservatuarda çok iyi bir diskotek, çok iyi bir raksotek, çok iyi bir arşiv olması lazımdır. Bunlar da yine teknik cihazlarla donatılmış olmalı ki ideal konservatuar olsun.

c)Konser Salonu Durumu:

Aşağı yukarı her Konservatuarda olması gerekenlerden biri de konser salonu'dur. Eğer ideal bir konservatuar binası yapılmışsa, konser salonu da zaten bulunacaktır. Hatta ideal bir konservatuar binasının projesinde konser salonunun bir veya iki tanemi olması lazım, dinleyici sayısı, salon kapasitesinin ne olması lazım, bunlar ayrı ayrı incelemekonusudur. Ama kesin olan birşey varsa; konservatuar eğitimi bir yanda dinleyiciye hitabı da gerektirdiği için, yani onun uygulaması bir dinleyici gerektirdiğinden ona uygun bir salona da mutlaka ihtiyaç vardır.

d) Konservatuara Alınan Öğrenci Durumu:

Öğrenci sayısının fazlalığı veya azlığı, alınacak öğrenci sayısından ziyade, "hangi ders kaç kişiyle yapılır", işte bunların planlamasıyla dengelenebilir.

Eğer fiziki imkan az ise, öğrenciyi az almak lazımdır. Ama biz ne yapıyoruz; mesela geçtiğimiz yıllarda karar almışızdır. Diyelim ki, A bölümüne 60 öğrenciyi almayı önermişizdir. Ama yine Ö.S.Y.M. 80 öğrenci ilan etmiştir. Neden? Bizim teklifimiz öğrenci sayısını daha düşürmek yolundadır. Çünkü fizik kapasitemiz budur. Onu arttıramadığımıza göre öğrenci azaltma yoluna gidiyoruz ve nitekim de bu konuda bütün yazılarımız sayıyı düşürme yolundadır. Ama neticede Ö.S.Y.M. son karar merciidir. Ö.S.Y.M., bütün Türkiye'de ki Yüksek Öğrenimle ilgili kontenjan sistemini,

kapasitesini hesaplıyor ve ilan ediyor. Onun ilan ettiği sayıda öğrenciyi de almak durumundasınız. Ama eğer sınava giren öğrencinin başarı notu % 50'nin üzerinde ise.. Altındaki öğrenciyi zaten alamıyoruz.

Soru 3.

Konservatuar'ın Üniversiteye bağlanmasının olumlu ve olumsuz yönleri var mıdır? Bu konudaki görüşünüz nedir?

Cevap 3.

Olumlu Yönleri :

- a) Üniversite sistemi içerisinde Yüksek Öğrenim ciddiyeti vardır. Konservatuarların eğitiminin büyük bir çoğunluğu da yüksek öğretim olduğuna göre, Üniversite bünyesinde bulunması, Üniversite özerkliği içinde sanatsal ve bilimsel çalışmasını yapması çok daha sağlıklı, çok daha faydalıdır. Bakanlığa bağlı olduğu zaman, Bakanlık içerisinde, bir yerde meseleler daima orta öğretim düzeyinde görülür.
- b) Üniversite bulunana bir öğretim kurumu; (Konservatuar için konuşuyorum) belki bugün olmaz ama, gelecekte bir nesil, iki nesil sonra, akademik kadroları oluşmuş, belli seviyeye gelmiş araştırmacı-inceleyici kadrosu ile, gerçek kimliğine uygun hale gelir. Üniversitede konservatuar yapısına o zaman daha rahat kavuşur. Çünkü Üniversiteler buna müsaittir. Bunu yaptığımız zaman belki ilk günü bunu sağlayamazsınız, ama yeni yetişen gençler o fikir, o düzey ve o disiplin içinde yetişecekleri için, gelecek kuşaklarda akademik kadroları da onlar dolduracağına göre, dolayısıyla ideal bir öğretim kadrosu, ideal bir eğitim kadrosu üniversite bünyesinde zaten ortaya çıkacaktır. Konservatuar, eğer Üniversite dışında kalırsa, bunların sağlanması mümkün değildir. Çünkü Üniversite dışında kalan bir konservatuarda araştırmacılık, bilimsel özerklik ikinci planda kalacağı için, bir yerde bürokrat sistem devreye girecektir ve orta öğretim seviyesinde bir eğitim yapılacaktır. Daha doğrusu belli musiki cemiyetleri esprisinde eğitim verilebilecektir. Halbuki bizim aradığımız bu değildir.
- c) Üniversiteye bağlanması, öğrencilerimizin özlük hakları bakımından da bir avantaj getirmiştir. Bu da bir üniversite mezunu olabilmektir.

Burayı bitiren bir kişi, canı ister, müzikle uğraşmıyacağım der, gider bankacı olmak ister. İşte böyle bir işe girdiği zaman bir üniversite mezunu olarak işlem görür.

Özetle Konservatuarların Üniversiteye bağlanması, öğrencinin daima lehinde olmuştur ve ona büyük avantajlar sağlamıştır.

BÖLÜM 5 : SONUÇ

"Türk Musikisi Devlet Konservatuarları'nda Musiki Eğitimi" konulu tez çalışmamızda, edindiğimiz çok yönlü bilgiler ışığında , bu eğitimin ne şekilde ve hangi şartlarda verildiği öğrenilmiş, bu eğitimin verilmesinde gerekli görülen daha başka noktalar tesbite çalışılmış ve bazı öneriler getirilmek istenmiştir.

Bu bölümde konuyu ;

1) Yapılan uygulamalar sonucu elde edilen bulguların değerlendirilmesi, 2)Yapılan araştırmalar sonucu elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi,3) Öneriler, olmak üzere üç ayrı ana başlık altında ele almak istiyoruz.

Yapılan Uygulamalar Sonucu Elde Edilen Bulguların Değerlendirilmesi:

Aslında bulgular, genelde bizi memnun edici niteliktedir. Zira bugün Türk Musikisi Devlet Konservatuarlarında yaşanan olumsuzluklar, kendi yapılaşmalarından kaynaklanmayıp, daha ziyade devlet katında halledilmesi gerekli tatbiki ve mali sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türk Musikisi Eğitim Sisteminin, kendisi için gerekli görülen şartları kapsar biçimde oluşturulması en önemli ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak bu problemin halledilmesi belli bir zaman dilimi içerisinde mümkün olabilecektir. Zira bu ihtiyacın giderilebilmesi öncelikle sağlanacak elverişli ortam ve teknolojik imkanlar sayesinde olabilecektir.

Türk Musikisine elverişli binada , teknik ve mesleki tüm araç-gereçlerle donatılmış bir mekanda verilecek bir eğitim, amaçlar doğrultusunda ve hedefe yönelik programları içerecektir. Bugünkü şartlarda yapılabilecek en rasyonel yaklaşım ancak bu kadar olabilmektedir.

Bugün konservatuarların en büyük şansları; Üniversitelere bağlanmış olmaları ve bünyelerinde branşlarında gerçekten üst düzeyde kıymetli Öğretim Elemanlarını bulundurmalarıdır.

Üniversitelere bağlanmış olmaları büyük bir kazanç olmuştur. Böylece tüm Konservatuarlara, gerçek bir yuva ve teminat altına alınmış bir gelecek sağlanmıştır. Kişisel yapılaşmalardan uzak, politik zeminin dışında Köklü ve istikrarlı bir yapı kazandırılmıştır. Böylece bilimsel çalışmaların yapıldığı , akademik hüviyetlerin kazanıldığı ve mezuniyet öncesi ve sonrasında ciddi, disiplinli bir ortama kavuşulmuştur.

Okullaşma sürecine ulaşmış olan Konservatuarlarımızda, geçmişle bu günü birbirine bağlayan en önemli köprüyü oluşturan usta-çırak ilişkisi içinde yetişmiş kıymetli müzik hocalarımız , bugünkü neslin en büyük şansı olmaktadır. Bugün yapılan tüm bilimsel çalışmalar ve bu bilimsellik içinde, yetişen hocalar ise, gelecek nesillerin daha büyük şansı olacaktır. Bize bütün bu önemli değerleri musikimiz adına kazandıran, Üniversiteler bünyesindeki yerimiz olmaktadır. Bugün bu geçiş ve tekamül dönemini yaşayan bizler, geçmişten yarınlara kalıcı ve yaşayan musikimizi aktarabilmenin güvencesi ve huzurunu duymaktayız.

Yaptığımız uygulamalarda da, kaliteli ve branşında üst düzeyde Öğretim Elemanlarının bulunmuş olması öğrenciler tarafından olumlu ve memnun edici bir kriter olarak ifade edilmiştir.

Kuruldukları yıllara nazaran şimdi daha uygun ortamlara sahip Konservatuarların , bugün yine de pek çok eksikleri bulunmaktadır. Uygun kapasitede binaların olmayışı, mevcut binaların olmayışı , mevcut binaların musiki eğitiminde kullanılmaya elverişli olmayışı ve bu binaların çağdaş ve bilimsel ihtiyaçlara cevap verecek cihazlarla donatılmayışı, bugün için yine de olumsuzluk olarak değerlendirilmektedir. Ancak bütün bunlar pek tabidir ki okul yönetimini aşan ve Devletin ekonomi politikasını yakından ilgilendiren durumlardır.

Konservatuarlarda alınan musiki eğitimi , mezuniyet sonrasında , öğrenciye yeterli imkanı olabildiğince sağlayabilmektedir. Zira bugün; Konservatuarlarda, Devlet Korolarında , Türkiye Radyolarında , Milli Eğitim Okulları'nda mezun öğrencileriniz öğretim kadrolarında ve sanatçı olarak görev yapmaktadırlar. Bunları elde edebilmek, mezun

öğrencilerimizin ; bilgi ve becerilerini iyi kullanabilmelerine, Konservatuarda kazanmış oldukları bilgi ve sanatlarını iyi değerlendirebilmelerine , ilgi ve azimlerine bağlıdır. Bu, her meslekte olduğu gibi bu alanda da böyle olmalıdır.

Bugün Konservatuarlara alınan öğrenci sayısının fazla oluşu da biraz rahatsız edici bir durum olarak ifade edilmektedir. Ama bu konuda, Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezinin son karar mercii olması, Konservatuar yönetimlerinin arzu ettikleri sayıda öğrenci alabilmelerini imkansız kılmaktadır. O zaman , eğitimde duyulan ihtiyaçlar da daha büyük olmaktadır.

Yapılan Araştırmalar Sonucu Elde Edilen Bilgilerin Değerlendirilmesi:

Bugün Türkiye genelinde Üniversite bünyesinde yer alan Türk Musikisi Devlet Konservatuvarları; İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı ve Gaziantep Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı olmak üzere üç tanedir. Ayrıca, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda Yarı Zamanlı Türk Musikisi Eğitimi yapılmaktadır.

1975 , 1984 ve 1987 yıllarında kurulan bu konservatuvarlar, her geçen gün daha gelişerek musikimize büyük hizmetler vermektedirler. 17 Yıllık bir mazisi olan, İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, örnek bir kuruluş olma niteliğinde, kendisinden sonra kurulan konservatuvarlara emsal teşkil etmektedir ve mezun ettiği öğrenciler öğretim kadrolarında görev almaktadırlar.

Bugün için, İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarında 8 Bölüm, E.Ü.Devlet Türk Musikisi Konservatuarında 4 Bölüm ve Gaziantep Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarında 3 Bölüm bulunmaktadır. İmkanlar geliştikçe, bu bölümlerin sayılarında da artış olacağı ve çeşitli dallarda eğitime hizmet edecekleri muhakkaktır.

Ancak , İstanbul Üniversitesi bünyesinde bir Devlet Türk Musikisi Konservatuarının bulunmaması , Türk Musikisinin Konservatuar içinde sadece bir bölüm olarak bulundurulduğu ve sadece haftada iki gün eğitim-öğretim vermesi, musikimiz adına üzücü bir durumdur. ve Bu durum , öğrencilerinin de büyük sıkıntı duydukları bir konudur. Öğrenciler

Üniversite içindeki bu eğitimin , haftanın bütün günlerine yayılmasını ve mesleki derslerin tümünün okutulmasını arzu etmektedirler.

Burada arzu edilen, musikimize önemli ve anlamlı hizmet veren Türk Musikisi Devlet Konservatuarlarının Türkiye'nin bütün Üniversitelerinde açılmasıdır. Bu ümit ve inanç içinde , o günleri beklemekteyiz.

Öneriler:

Türk Musikisi eğitiminde üst düzeyde ve verimli sonuçlara ulaşabilmek için nasıl bir eğitim sistemi geliştirmek gerekmektedir. Mevcut bilgiler ışığında bazı fikirler ortaya koymak mümkündür. Ancak öncelikle ana hedef , seviyeli müziğe yönelmek olmalıdır. Bunun için de bütün müzik kurumlarının seviyeli musikide titizlik göstermeleri çok önemli bir konudur.

Öğrencilere bu sanat terbiyesinin kazandırılması lazımdır. Gerek sesini ve gerekse enstrümanını Türk Musikisine yaraşır tarzda kullanma alışkanlığının ve saygınlığının kazandırılması çok önemlidir.

Musikimizin dünya ülkelerine, daha sağlıklı ve doğru bir şekilde ulaşabilmesini sağlamak için ; yoğun yabancı dil eğitimine ağırlık vermek, yurt dışı burslarını arttırmak ve üniversitelerarası ilişkileri daha yoğun düzeyde tutmak, zorundayız.

Sistemin işlerliğini bozabilecek veya aksatacak engellerin asgari düzeye indirilmesine çalışmak , musikimizin bütün temsilcilerini ilgilendiren bir konudur.

Kültürsüz bir sanatçı düşünülemez. Bu nedenle mesleki derslerin yanısıra yer alan kültür derslerinin daha önemle işlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ancak bu derslerin musiki ile bağlantılı olarak ve bu eğitim sistemi içersinde verilmesi , bu dersleri daha verimli ve anlamlı kılacaktır.

Pedagojik formasyona önem verilmektedir. Çünkü müzik büyük sabır işidir. Zoru başarmak işidir. Yaratıcılık ister. Hümanist görüş ve düşüncelerle bezenmiş bir sanat dalıdır. Eğitici ve öğretici olmayı gerektirir.

Gerek eğiten ve gerekse eğitilen bu sanat dalına uygun vasıflara haiz iseler, muhakkak ki sonuç mükemmel olacaktır.

Konuyu incelerken elde ettiğimiz veriler, öğretim kadrosunun önemini bir kere daha bariz bir şekilde ortaya koymuştur. Unutmamalıdır ki, musikimizi bugüne, yılmadan bıkip usanmadan taşıyan geçmişten günümüze köprü teşkil eden musiki ustalarımız, sahip oldukları bu anlamlı mirası emin ellere bırakmak isterler. Kendilerinin ifadelerinden, de, gelecek kuşaklara büyük güven duydukları net bir şekilde anlaşılmaktadır. Öğretim kadrosuna yer almak , hoca olabilmek kolay değildir ve kolay olmamalıdır. Seçkin bir kadro oluşturabilmek için mutlaka bir tecrübe dönemi yaşanılmaktadır. Bilgili olmanın yanısıra daha çok başka özellikleri de beraberinde bulundurmamak zorunluluğu vardır. Özellikle iyi bir eğitimci olmak gerekir, İyi huylu , ahlaklı , kibar kendisi ve çevresiyle barışık, saygılı , ölçülü , arkadaşça ön yargısız , sevecen , iyi ve temiz konuşan , örnek bir insan olmak eğitimcilik vasfını kazandıran özelliklerden bazılarıdır. Ayrıca öğreticilik de, aranan önemli niteliklerdir. Öğretme aşkıyla dopdolu , bilgisini esirgemeyen , öğrencisinde daha iyiyi görmeye çalışan, bilgili ve bilgisini aktarabilen, öğretme yeteneğine sahip kişilerin öğretim kadrolarında yer almaları büyük önem taşır. İşte, konservatuarlarda yetişmekte olan ve yetiyecek nesiller bu niteliklerle donatılmalıdır. Öğrencilerin yetiştirilmelerinde bu konular üzerinde hassasiyetle durulmalıdır.

Eğitim -öğretimin son senesinden staj getirilmelidir. Bir uygulama imkanının sağlanması ve pratikte tecrübe kazanılması açısından gerekli bir husus olarak görülmektedir. Edinilmiş bir tecrübe ve geliştirilmiş bir sorumluluk duygusu kazandıracağı için öğrenciye büyük yarar sağlayacaktır. Bu stajların gerçekleştirilebileceği kuruluşlar ise memnun edici niteliklerde mevcut bulunmaktadır.

Ferdi farklar, ölçme ve değerlendirmeye ihtiyaç duyurmaktadır. Bu nedenle sınavlarda deneysel psikolojiye yer verilmelidir. Sınavlar biraz daha zorlayıcı ve seçici şartlarda yapılmalıdır. Musikiye derin ilgi ve sevgisi olan ; bu alanda gözle görülen derecede hissedilen bir yeteneğe sahip öğrenciler alınmalıdır. Böylece daha seçkin bir musiki eğitimi gerçekleştirmek mümkün olacaktır.

musiki eğitimimizde organizasyon çok önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ders programları büyük hassasiyet gerektiren bir konudur. Ders programlarının, okutulacak kitapların , kullanılan araç- gereçlerin ve ortamın birbirleriyle bağlantılı olarak en verimli şekilde organize edilmesi gerekmektedir. Programlar, bir dersin bütün Öğretim Elemanları tarafından aynı konuları kapsamak üzere, aynı zaman dilimi içerisinde işlenmelidir. Hangi dersin , günün hangi saatinde daha verimli olacağı psikolojik olarak tesbit edilmelidir.

Mevcut araç-gereçlerin iyi muhafaza edilebileceği ve kullanılabileceği imkanlar , rasyonel bir şekilde sağlanmalıdır. Böylece öğrenciye bunları muhafaza ve kullanmada gerekli sorumluluk bilinci verilmiş olacaktır.

Tüm imkansızlıklara rağmen, mevcut imkanlar dahilinde mutlaka laboratuvar çalışmalarına başlanmalıdır. Öğrenci teşvik edici, yönlendirici, araştırma ve uygulama sahasında kendisini geliştirebileceği ortamlara çekilmelidir. Böylece bilgi ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olunacaktır.

Her öğrenciye fırsat eşitliği tanınmalı ve başarı düzeylerine göre de değerler kazandırılmalıdır.

Üniversiteye bağlanması ile birlikte bilimsel nitelik kazanan konservatuarlarda, öğrenciye akademik nosyon kazandırabilmek ve onları bilinçli bir şekilde bilimsel çalışmalara yöneltmek üzere 3.sınıftan itibaren araştırma teknikleri dersinin verilmesi de , öğrenciye hem bitirme ödevinin hazırlanışında hem de daha sonraki bilimsel çalışmalarında büyük ışık tutacaktır.

Son olarak , gönlümüzün gerçekleşmesini çok isteği bir durum da, bu alanda çok büyük değer olan ve bugün artık bizim için adeta kıymetli eser niteliğini haiz, musikimizin tüm çilesini sırtlayan ve bugüne taşıyan bazı hocalarımıza çoktan hak etmiş oldukları Akademik ünvanların verilmesi konusudur.

Musikimizin bu gerçek değerleri kaybetmemesi ve onlara söz hakkı tanınması çok büyük önem taşımaktadır. Bu konuyu burada vurgulamayı bir vefa ve minnet borcu olarak addetmekteyiz.

Son olarak sözlerimizi , Prof.Erciment BERKER'in Türk Musikisinde Çağdaş Eğitim, Çağdaş İcra Sempozyumundaki bildirisinde yer alan şu sözleri ile tamamlamak istiyoruz.

"Ana ilkedeki amaca, yani " evrensel musikide yerini alacak Türk Musikisine" ancak iyi yetişmiş besteci, yapımcı ve yorumcularla ulaşabileceği bunların yetiştirmeleri içinde ulusal ve evrensel kültürün tam ve yansız olarak verilmesi ve ayrıca her türlü baskı ve şartlandırmadan kaçınılarak eksiksiz bir özgürlük ortamının sağlanması gerektiği unutulmamalıdır."(14)

Musikimize , Devletimizin ve Milletimizin daima kucak açması ve himayelerini esirgememesi dileğimizle....

(14)Türk Musikisinde Çağdaş Eğitim, Çağdaş İcra Sempozyumu. İstanbul Kültür ve San'at Vakfı yayını, İst.1988, Sayfa 73.

EK'LER

Türk Musikisi Eğitimi ve Öğretimi gören konservatuar öğrencilerine yöneltilen sorulara verilen cevaplar.

Ek - 1. Soru 1 - Cevaplar 1

Ek - 2. Soru 2 - Cevaplar 2

Ek - 3. Soru 3 - Cevaplar 3

Ek - 4. Soru 4 - Cevaplar 4

Ek - 5. Soru 5 - Cevaplar 5

Ek - 6. Soru 6 - Cevaplar 6

Ek - 7. Soru 7 - Cevaplar 7

Ek - 1.

1) Bugün Konservatuarlardaki Müzik Eğitim Sisteminde olumsuz bulduğunuz üç noktayı belirtiniz?

Sıra No	1	2	3
1	Okula öğrenci kabul edilmiş yöntemi	Öğrenci çokluğu, Sınıf imkan azlığı	Müzik derslerinden çok başka derslere yer verilmesi.
2	Okula öğrenci kabul edilmiş yöntemi	Özerk olmaması	Müzik eğitiminin belirli metodlar içine alınmaması.
3	İletişim boşluğu. Öğrenci-öğretmen ilişkileri.	Sistemin tam oturtulmaması olması.	Malzeme eksikliği
4	İmtihan sistemi	Araştırmacılık veya icracılık olarak ayrılmaması.	Müzik mutfağının olmayışı.
5	Dersler doğru, fakat içeriğinin ayrı ve yanlış oluşu.	Öğretim görevlisi-öğretmen yeteneklerinin azlığı.	Okulda eğitim verecek saz, hoca ve ortam imkansızlığı.
6	Disiplin.	Müzik için elverişsiz ortamın olması.	
7	Çalışma ortamı ve imkanlarının yetersizliği.	Öğretmenlerin yeterli müzik bilgisine ulaşmadan bu mesleğe atılmaları.	Üniversiteye bağlı olmanın yarattığı zorluklar, ders saatinin yetersiz olması.
8	Çalışma ortamının bozukluğu	Ders programının düzensizliği	Öğretim üyelerinin ders verme konusundaki yetersizlikleri.
9	Dersler dışında müzik ile ilgili sosyal faaliyetlerin yetersizliği.	Öğrenci için çalışma imkanlarının yetersizliği.	Meslek dersleri dışında devam mecburiyeti zorluk verici.

Sıra No	1	2	3
10	Uygulama eksikliği.	Branslaşmanın olmayışı	Öğretim elemanları arasındaki fikir ayrılığı ve öğrenciye yansınması.
11	Müzik ders saatlerinin azlığı	Öğrenci sayısının çokluğu. Öğrenciler ile gerektiği kadar ilgilenilmesi.	Çalışmak için gerekli materyal ve kaynakların yetersizliği.
12	Disiplin	Müzik için elverişli ortamın bulunmaması.	
13	Eğitim ve malzeme eksikliği, bimsellikten uzaklığı	Uygulama eksikliği ve hoca eksikliği.	Derslerin müzik eğitiminden uzak olması.
14	İdari ve öğretici kadonun yetersizliği.	İstikbalin azlığı.	Ders programlarındaki kiltür derslerinin çok yüküü olması.
15	Müzikle ilgili derslerin yetersizliği	Öğrencilerin pratik yapacakları imkanı bulunamaları.	Mezun olduktan sonra en azından iyi öğrencilerin bir yere getirilmemeleri.
16	Disiplin	Eğitim sistemindeki aksaklıklar.	
17	Metod ve metodolojinin olmayışı	Sınıfların çok kalabalık olması	Üniversiteye bağılı oluşu
18	Farklı görüşlerin ortak bir görüşte toplanamaması.	Öğrencilerin bir potansiyelde yeterince çalışamaları.	Sürekli değışen bir takım kuralların düzensizlik yaratması.

Sıra No	1	2	3
19	Enstrüman yokluğu, öğrencilerin fazla olması.	Türk Müziği derslerinin saz ve repertuar dersleriyle ayrı yol izlenmesi	Her hoca'nın ayrı şeyler anlatması.
20	Öğrenci sayısının fazla olması.	Okul binasının yetersizliği	Eğitim programının ve müfredatının yetersiz olması.
21	Piyano öğreniminin zorunlu olmaması.	Ses eğitimi dersinin olmaması	-
22	Nazariyat ve solfej'in bir metoda oturtulmaması olması.	Dersanelerin yetersiz, olanakların kısıtlı olması.	Dini musiki bir kenara atılmış. Bu dersin okutulmaması.
23	Gereksiz derslerin konulması.	Piyano sınıfı eksikliği	Esas meslek derslerinin diğer derslere oranla azlığı.
24	Çalışma ortamının olmaması	Her hoca'nın ayrı bir metod uygulamaması.	-
25	Öğrenci-öğretmen ilişkilerinin zayıflığı	Meslek çalışması derslerinin azlığı	Uzun tatillerin olması.
26	-	-	-
27	Piyano olmaması	Sınıfların az olması,	Sınıf az olduğu için çalışma ortamının olmaması.
28	Lüzumsuz derslerin olması.	Saz derslerinin sayısının artırılması.	Yabancı dil için yabancı hoca getirilmesi.

Sıra No	1	2	3
29	Ezbercilik	Enstrüman yolculuğu	Yönlendirilemeyişiğimiz.
30	Derslerin fazlalığı	Derslerin amacına hizmet etmesi.	Sınavların çok sıkışık bir zamanda ardı ardına yapılması.
31	Disiplinsizlik	Öğretim yetersizliği	Kaliteli, kabiliyetli öğrenci azlığı.
32	Sınıfların ses geçirici bir kornuma sahip olması.	Enstrüman eksikliği	Temizlik durumu
33	Hocalar arasındaki sistem ayrılığı	Enstrüman sıkıntısı	-
34	Sınıfların durumu	Ayniyatlı kullanamama	Arabesk düşünce
35	Öğretici eksikliği	Konservatuar binasının niteliksizliği	Sistem farklılığı
36	Sistem eksikliği	Amaçsızlık	Gereken konservatuar ciddiyetinin olmayışı
37	-	-	-
38	Uygulama alanının olmaması	Ezberciliğe yönelme	İmtihanların son derece sıkışık olması.
39	Hocaların eksikliği	Bina yetersizliği	Yönetim eksikliği
40	Kültür derslerinin fazlalığı	Enstrüman eksikliği	-
41	Batı müziği ve armoni derslerinin yetersiz olması.	Enstrüman ders saatinin azlığı	-

Sıra No	1	2	3
42	Yeterli enstrümanların olmayışı	Hocaların az olması	Öğrenci ve hoca eksikliği
43	Temizlik durumu	Sınıfların yetersizliği	Enstrüman yetersizliği
44	Sınıfların çalışmaya müsait olmayışı	İlk yıllarda lüzumsuz kültür derslerinin konması.	Branşlaşmak istenilen ders saatlerinin yetersizliği.
45	Boş vakitlerde çalışacak yer olmayışı	Enstrümanların ve bu derslerin sayısının az olması	Batı müziği dersinin azlığı
46	Disiplinsizlik	Öğrencileri çalışmaya sevk edici unsurların olmayışı	Her nota bilenin öğretim elemanı olması
47	sadece not için ders geçmek	Müzik eğitim döneminin azlığı	Kendi branşının ders saatinin azlığı
48	Branş dallarına ağırlık verilmemesi.	-	-
49	Bilimsel çalışma eksikliği	Koro uygulamasının sazlardaki farklılığı	Piyano öğrenilmemesi
50	Yeterli bilgi verilmiyor	Öğreticilerin yetersizliği	Eğitim için gerekli araç eksikliği
51	Batı müziği eğitimi	Araştırmacı bir zihniyetin geliştirilmemesi.	2. sınıftan sonra branşlara ayrılması.
52	Meslek derslerinde uygulama dersi konulmaması	Ders saatlerinin az oluşu	Sınıfların kalabalıklığı
53	Pratik uygulama eğitiminin tam anlamıyla olmayışı	-	-
54	-	-	-

Sıra No	1	2	3
55	Yapılan haksızlık	Sınıfların yalıtımsız ve kala- balık oluşu	Enstriman yetersizliği
56	Piyano eksikliği	Sınıfların eksikliği	Sazların yetersizliği
57	Lise düzeyinde görülmesi ve davranışları	Türk-Batı müziği arasındaki ayırım.	Not ve devam olayına verilen önem
58	Tatbikat eksikliği	-	-
59	Giriş sınavın yapılan hak- sızlıklar.	Enstriman yetersizliği	-
60	Eğitimin teoride kalması	Sanatçı ruhunun öğrenciye ve- rilmemesi.	Herşeyi öğreteyim derken, hiçbir şeyin öğretilmemesi.
61	Uygulama eksikliği	Konservatuara giriş sisteminde- ki bozukluk	-
62	Çalışma ortamının az oluşu	Dershanelerin pisliği	Enstriman eksikliği
63	-	-	-
64	Çalışılacak enstrimanların yetersizliği	Çalışma ortamının sağlıklı ol- ması.	Sınıfların akustik eksikliği
65	Sınıfların müzik dersi yapmaya uygun olmaması	Enstriman eksikliği	Okulda çalışma ortamının bulun- maması
66	Branşlaşma daha alt sınıflarda olmalı	Özel yetenek isteyen derslerin saatlerinin artırılması	Enstriman eksikliği
67	Öğrenci çabalarının bazı ne- denlerden dolayı boşa gitmesi	Çalışma yerlerinin kötülüğü	-

Sıra No	1	2	3
68	Çalışma ortamının kısıtlı olması	Enstrüman yetersizliği	Sınıfların akustiğe uygun olma- yışı
69	Enstrüman yetersizliği	Sınıfların akustiğe uygun olma- yışı	-
70	Ders sayısı fazla	Okulum pislği	Yabancı dilin daha ağırlıklı ol- maması
71	Enstrüman dersinin yetersiz ol- ması	Sistemli bir müfredatın olmayışı	Bazı hocaların yetersiz oluşu
72	Genç yeni düşüncelere saygı du- yulmaması	Eğiticilerin eksikliği	Geçmiş ile gelecek arasında bir bağ kuramamaları
73	Yeterli alt yapı (stüdyo, çalış- ma salonları, enstrüman) yokluğu	Eğitmen eksikliği	-
74	Esas meslek derslerinin azlığı	-	-
75	İlgisizlik	Pratikten yoksunluk	Ciddiyetsizlik
76	San eğitiminin bütün okul boyun- ca kaldırılması	-	-
77	Mizik derslerinin yetersizliği	San derslerinin erken kaldırıl- ması.	Konser programlarının yok denecek kadar az olması.
78	Adalet eksikliği	Ciddiyetsizlik	Mekân eksikliği
79	Sınıfların azlığı	İlgisizlik	Çok öğrenci olması
80	Mekan eksikliği	Branşında seviyesi yüksek hoca- ların eksikliği	Alınan fazla sayıda öğrenci

Sıra No	1	2	3
81	Öğrenciye zorluklar çıkartılması	Öğrencilerin şahsi haklarına tam bilmemeleri	-
82	Enstrümanların yetersizliği	Sınıfların azlığı	Öğrencinin çok oluşu
83	Müzik aletleri yetersiz	Öğrenciler devamlı dersleri takip etmiyorlar.	Sınıflar yetersiz
84	Müzik derslerinin azlığı ve ders programlarının azlığı	Laboratuvar ve sınıfların eksikliği	Eğitmen eksikliği
85	Müzik derslerine tanınan saat sayısının azlığı	Bazı kültür derslerinin ezberciliğe davet etmesi	Mekan eksikliğinin yarattığı olumsuzluklar
86	İmtihanların yetersizliği	Bir sanat okulunda yorum yapılmaya mücade edilmeyişi	Başka müziklere itibar edilmemesi
87	Piyano derslerinin olmaması	Esas meslek derslerinin az oluşu	-
88	Derslerin hala yerine oturmaması	Genel anlamda bir düzensizliğin oluşu	Öğretmen-öğrenci diyalogunun istenilen düzeyde olmayışı
89	Öğrenci-öğretmen arasındaki iletişim bozukluğu	Basıboş bir müfredat	Sınavlarda kabul edilen ölçünün değişmesi
90	Kültür dersleri saatinin fazla olması	Branş derslerinin yeterli dercede olmaması	Enstrüman derslerinin uygulanamaması.
91	Meslek derslerinin yoğunluğunun azlığı	Sınav sistemi	-
92	Branş derslerinin yetersizliği	Öğrenciyi çalışmaya teşvik edici bir ortamın olmayışı	Mekan yetersizliği

Sıra No	1	2	3
93	Öğrenciye verilen imkanların yetersizliği	Gereksiz yıllık program	Öğrenciyi teşvik edici ortamın olmaması
94	Branş derslerinin az olması	Kültür derslerinin sayısının fazla olması	-
95	Disiplin durumu	Dizensiz program	Mekân yetersizliği
96	Bazı müzik derslerinin ders sayısının azlığı	Yeni mezunların bazı temel dersleri vermeleri	Mekân yetersizliği
97	Program eksikliği	Dizensizlik	Okul binalarının herhangi bir bina oluşu
98	Okula alınan fazla öğrenci	Uygulamadan çok ezbere dayalı eğitim	Okulda piyano eğitiminin yapıl- maması
99	Öğretim görevlilerinin dersle- ri önemsememesi ve derslere gelmemesi.	Müzik ders saatlerinin azlığı	Toplu çalışma eksikliği
100	Piyano ve batı müziği eğitimi- nin yetersiz oluşu	Mesleki derslerden çok kültür derslerinin olması.	İstenilen biçimde eğitim yapıl- maması
101	Kültür dersleri müzik dersle- rinden fazla	Hocaların kendi aralarındaki görüş farklılıkları	Öğrenciler kendi branşlarında yeterince eğitilmiyorlar.
102	Sağlıksız bir ortamda eğitim yapılması	Bazı öğretmenlerin eğitim konu- sundaki yanlış tutumları	-
103	Dinlemeye yönelik bir labora- tuvarın olmayışı	Ders programlarındaki lüzumsuz okul beklentmeler.	Sistemin bilimselleşememesi
104	Eğitim programı tam olarak o- turması	Öğretim görevlilerinin bazıları görevlerini tam olarak yapmıyor.	-

Sıra No	1	2	3
105	Ders programlarının konservatuar müzik sistemine uygun olması.	Öğretim görevlilerinin eğitimde yetersiz olması	Eğitim sisteminin düzensiz olması
106	Branş ders saatlerinin az oluşu	-	-
107	Batı müziği eğitiminin sınırlı ve yetersiz oluşu	Kültür derslerinin fazlalığı	Enstrüman öğretmenlerinin (ve derslerin) yetersizliği
108	Branş ders saatlerinin azlığı	Önemli bazı derslerin hep son saatlere konması	Repertuar derslerinde genelde aynı eserlerin geçilmesi
109	Kültür derslerindeki ağırlık	Uygulama eksikliği	Eğitimin olumsuz şartlarda yapılması
110	Sınıfların kalabalıklığı	Mekân eksikliği	-
111	Branş derslerinin yeterli saatte olmaması	Hocaların değişik yorumlardaki gelişmeleri	Piyano eğitiminin yapılmaması
112	Branş derslerinin ağırlıklı olmaması	Kültür derslerinin fazlalığı	Mekân eksikliği
113	Okula müzisyen olacak eleman alınmaması.	Öğrenciye çalışma ortamları sağlanmaması	Okuldaki öğretmenlerin psikolojik problemlerinin olması.
114	Seçilen derslerin önem derecesi üzerinde durulmaması	Eğitimin ciddiye alınmaması	Yetenekli öğrencilere özel muamele yapılmaması
115	Sınıf eksikliği	Temizlik durumu	Bazı derslerdeki lakaytlık.
116	Sistemsizlik	Cereğinden fazla öğrencinin bulunması	Müzik derslerine gereğince yer verilmemesi

Sıra No	1	2	3
117	Öğrenci fazlalığı	Uygulama eksikliği	Okulun birden fazla korosunun olmayışı
118	Disiplin durumu	Düzenli mifredatın olmayışı	Okul binasının uygun olmayışı
119	Maddi imkânsızlıklar olması	Gereksiz kültür derslerinin olması	Okul binasının uy um olmayışı
120	Konservatuvarın üniversite bünyesinde eğitim vermesi	Bazı derslerin gereksizliği	Branşta geç ayrım yapılması
121	Yeterli materyalin birarada bulunmaması	Halk Müziği, Türk Müziği, Batı Müziğinin devamlı çatışması	Öğretim elemanlarının farklılıkları
122	Müzikle ilgili derslerin yetersiz olması	Kültür derslerine fazla önem verilmesi	-
123	Öğretmen-öğrenci iletişim kopukluğu	Enstrüman ve ses çalışılabilirlik odaların azlığı	Bazı öğretmenlerin öğrencileri gruplara ayırması.
124	Örnek verilen eserlerin çok kırsıtlı olması	Müzik hakkında araştırma yapılmaması	-
125	T.H.M. Solfej derslerinin çok geç başlatılması	Kültür derslerinin fazlalığı	Her branş dersinde eğitim yetersizliği
126	Mifredatın tamamıyla oturmaması	Toplu çalışma imkanının olmayışı	Öğrencinin çalışmaya yönlendirilmesi
127	Meslek derslerinin gereken ciddiyette ele alınmaması	Uygulama eksikliği	Öğrencilerin bazı faaliyetlerinin engellenmesi
128	Meslek derslerine yeterince önem verilmemesi	Üniversiteye bağlı olması	Mezuniyetle birlikte iş imkânının olmayışı

Sıra No	1	2	3
129	Öğrencilerin derslere olan ilgisizliği	Öğretmen - öğrenci ilişkisi	Öğrenci, öğretmen olarak müzik hakkındaki bilgi eksiklikleri
130	Müfredat eksikliği	Kitap ve eğitimciler arasındaki gelişki	Öğrenci seçimindeki tutarsızlık
131	Enstrüman sayısının azlığı	Öğretim süresinin çok fazla oluşu	Öğretmen değişikliği
132	Hocaların kaprisleri	Enstrüman derslerine gereken önemin verilmemesi	Batı ve Türk Müziği ayırımı yapılmaması
133	Kültür derslerinin fazlalığı	Mekân yetersizliği	Hocaların derslere olan ilgisizliği
134	Öğrenci ve öğretmen ilişkilerinin kopukluğu	Öğrenci okulun salonlarından yararlanamıyor	Öğretmenler arasında ortak bir programın olmayışı
135	Öğrenci üzerinde kurulan yanlış baskı durumu	Mekân eksikliği	Ders seçimlerinin aksaklığı
136	Kültür derslerinin fazlalığı	Bazı hocaların derslere gereken önemi veremeyişi	Binanın yetersiz ve müzik için uygun olmayışı
137	Konservatuarın kendine ait bir ıcrâ topluluğunun olmayışı	Kültür derslerinin fazlalığı	Eğitim sisteminin hala deneme-yanılma sürecinde olması.
138	Belli bir eğitim sisteminin uygulanmayıp, devamlı değişmesi	Batı müziği derslerinin az okutulması	Kültür derslerine branş derslerinden çok önem verilmesi.
139	Branş derslerinin saatlerinin yeterli olmaması	Öğretim görevlilerinin ortak müfredatlarının olmayışı	-

Sıra No	1	2	3
140	Akademik bir okul niteliğinde olup, bu niteliğe ulaşmaması ol- ması.	Ders programlarının dengesizli- ği	Öğretim kadrosunun dengesizliği
141	Yetersiz eğitim,	Mekân problemi	Gelecek korkusu
142	Çalışma sınıflarının yetersiz oluşu	Haftalık ders saati programının uygunsuzluğu	-
143	Mekan yetersizliği	Ders saatlerinin düzensizliği	Öğretim sisteminde birlik olmama- sı
144	Uygulamalı olan ders saatlerinin az olması	Kültür derslerinin az olması	Yönetim durumu
145	Kültür derslerinin fazlalığı	Brans ders saatlerinin az ol- ması	Uygulamalı eğitimin eksikliği
146	Kültür derslerinin fazlalığı	Uygulamalı derslerin saatinin az olması	-
147	Henüz herhangi bir programa o- turmuş olmaması	Brans derslerinin yetersizliği	Brans dersleri günün uygun saat- lerine konulmaması
148	Ortam (eğitim) durumu	İlgi, alâka eksikliği ve vasıf- sızlık	Genel felsefe (yönetim) durumu
149	Repertuar saatlerinin az olması	Çok sık hoca değişiminin olması	Yeterli uygulama yapılmaması
150	İyi bir eğitim programının uygu- lanamaması	Yönetim durumu	Konservatuar eğitimine uygun bir okul zemininin olmayışı
151	Kişileri yeteneklerine göre a- yırmıyor olmaları.	Laboratuar eksikliği	Saz ve enstrüman çalışacak oda eksikliği

Sıra No	1	2	3
152	Piyano ve piyano dersinin olmaya- vışı	Mesleki derslerin saatlerinin az olması	Öğretim üyeleriyle öğrenci arasın- daki ilişkilerin düzensizliği
153	Ezbercilik	Okulun eğitim açısından yeter- sizliği	Öğrenciler gibi hocaların da işi ciddiye almamaları
154	Meslek derslerinin az olması	Eğitim araçlarının az olması	Yetersiz bir eğitim programının olması
155	Okula giriş sınavlarının yeter- sizliği	Üniversiteye bağlı olma sonucu fazla öğrenci alınması	Kültür derslerinin fazla ağır ol- ması.
156	Kültür derslerinin ağırlığı so- nucu çalışmaya zaman olmaması	Yoklama üzerine olan eksiklik	-
157	Yeteneksiz kişilerin okula alın- ması	Mekânın çok kötü olması	Teknik açıdan yetersiz oluşu
158	Türk Musikisi ses sisteminin o- turtulmaması olması.	Eğitimin programla verilmesi	Öğrenci-öğretmen arasındaki di- yalogun kötülüğü
159	Sistemsizlik, eksiklik, tek yön- lülük	Mekân ve enstriman eksikliği	Düzenli programın yapılmaması
160	Uyumsuz ortam	-	-
161	Ders programının düzensiz dağı- lımı	Mekân eksikliği	Öğrencilerin okul programı dışın- da çalışmaya zaman bulamamaları
162	Sistemin ve metodun olmayışı	Öğretim elemanlarının bilgi ek- sikliğı	Cereksiz, çok bilgisiz öğrenci olması.
163	Sınıfların çok kalabalık olması	Disiplin durumu	İmtihan sisteminin çok zayıf ol- ması.

Sıra No	1	2	3
164	Çalışmak için öğrenciye ortam ve imkân sağlanmaması	Meslek derslerinin saatlerinin yetersizliği	Piyano ve piyano derslerinin olmayışı
165	Müzik aletlerinin yetersizliği	Akustik-teknik açıdan sağlıklı çalışmaya ortamının olması	Yetersiz, belli sınırlarda kalan öğretim elemanlarının mevcudiyeti
166	Branş derslerinin saatlerinin çok az olması	Bitkin öğrencilerin ama öyle ama böyle olumlu bitirebilmesi	Tam plân ve programın olmayışı
167	Öğretmenin öğrenciyi araştırmaya sevk etmemesi	Yabancı dil derslerinin seçmeli olmaması	Öğrencilerin hemen branşlara ayrılması
168	Ciddiyetsizlik	Hocaların bilgi kapasitelerinin sınırlı olması	Öğrencinin çalışmaya sevk edilmemesi
169	Disiplin olmaması	-	-
170	Yetersiz eğitim	Programlı eğitimin olmaması	Eğitim sisteminin bozukluğu
171	Yetersizlik	Dizensizlik	Sistemsizlik
172	Hocaların işbirliği yapmaması	Meslek derslerinin azlığı	Gereksiz bilgilerle yüklemek
173	Sınıf azlığı	Enstriman eksikliği	Öğrenci sayısının fazlalığı
174	Eğitim sisteminin amaca yönelik olmaması	Esas meslek derslerinin azlığı	Öğretim elemanlarının eğitici olmaktan çok uzak olması
175	Eğitim sisteminin bozukluğu	Teknik yetersizliklerin olması	Çok öğrenci olması
176	Sınıf sıkıntısı	Kaynak yetersizliği	Bilgili öğretim elemanı açığının bulunması
177	Disiplin durumu	Öğretmen yetersizliği	Öğrenci psikolojisinin bilinmemesi

Sıra No	1	2	3
178	Çeşitli konularda fikir farklılığının olması	Yetenekli öğrencilere tam fırsat verilmemesi	-
179	Ders işleme saatlerinin dzensizliği	Öğretmenlerin eğitim formasyonlarının eksikliği	Mekân ve enstrüman eksikliği
180	Yetersiz bilgi	Eğitim sisteminin yanlışlığı	Programsızlık ve disiplin durumu
181	Kültür derslerinin yetersizliği (Çalgı Eğitimi için)	Disiplin durumu	Dizzen durumu
182	Enstrüman yetersizliği	Öğretim elemanlarının yetersizliği	Amaca yönelik hizmet verilmemesi
183	Sınıfların yetersizliği	Bazı hocaların derslere devamsızlığı	Toplu uygulama eksikliği
184	Enstrüman eksikliği	Gereğinden fazla ders olması	Sınav sisteminin bozukluğu
185	İmkânların yetersizliği	Sistemsizlik	Rir üniversiteye bağlı oluşu
186	Plânsızlık	İlgisizlik	Tembellik
187	Müzik eğitiminin çağdaş olmaması ve yetersiz olması	Müzik derslerinin yetersiz olması	Yeterli derslik bulunmaması
188	Mekân sorunu	Öğretmenlerin yetersiz olması	Eğitim sisteminde köklü bozukluk olması.
189	Disiplin durumu	Mekânın yetersiz ve dzensiz oluşu	Öğretmenlerin öğrencilerle diyalog yetersizliği
190	Çalışma yetersizliği	Ortam yetersizliği	Öğrenci sayısının fazla olması

Sıra No	1	2	3
191	Öğrencilere yeterli imkânın sağlanmaması	Öğretim kadrosunun yetersizliği	Öğrenci psikolojisinin anlaşıl- maması.
192	Disiplin durumu	Öğretmen yetersizliği	Sınıfların yetersizliği
193	Yeterli enstriman olmayışı	Öğretim elemanı azlığı	Öğrenci çokluğu
194	Enstriman yetersizliği	Öğretim elemanlarının bransla- rındaki yetersizlikleri	Kültür ve yabancı dile önem ve- rilmemesi
195	-	-	-
196	Amaca yönelik eğitim verilme- si	Araç-gereç ve sınıfların yeter- sizliği	Öğretmenlerin çoğunun bir eğiti- ci olmaktan çok uzak olması
197	Sınıf azlığı	Öğrenci çokluğu	Öğretim elemanı yetersizliği
198	-	-	-
199	Sistemsiz eğitim	Olanakların zorlanmaması	Bilimsiz eğitim
200	Niteliksiz öğretim elemanları	Yetersiz ders saatleri	Yeteneksiz öğrenci seçimi
201	Mekânın amaca hizmet etmemesi	Derslerin yetersizliği	Öğrenci seçiminde adaletsizlik
202	Uygulama alanlarının olmayışı	Eğitim sisteminin iyi olmaması	Mekânın uygunsuuz oluşu
203	Öğrencilere söz hakkı verilme- mesi	Kültür derslerinin yetersizliği	Öğretmen seçimine önem verilme- mesi
204	Öğretmenler arasında fikir ay- rılığı bulunması	Öğretmenlerin kısa zaman içinde öğrenciler tarafından aşılması	Yetenekli öğrencilerin araştırıl- maması

Sıra No	1	2	3
205	Sistematik bir düzenin olmaması	Konservatuvarın amacının bilinmemiş olması	Uygulama alanının olmayışı
206	Öğrenci sayısının fazlalığı	Mekân problemi	Çalışma yetersizliği, etid eksikliği
207	Hocaların fikir ayrılıklarının olması	Ders saatlerinin dengesiz dağılımı	Uygulamanın yeterince olmaması
208	Müzik aletlerinin yetersizliği	Öğretim elemanlarının yetersizliği	İmkânların yetersizliği
209	Ders saatlerinin dzensizliği	Bütün müzik türlerinin görülmemesi	Disiplin durumu
210	Disiplin durumu	Öğrencilerin çalışmaya teşvik edilmemesi	-
211	Meslek derslerinin çoğunda belli bir mifredatın olmaması	Sınıfların kalabalıklığı	Mekânların yetersizliği
212	Yardımcı saz olmayışı	Yetersiz solfej eğitimi	-
213	Derslerin dzensiz olarak yapılması	Okula giriş imtihanının sağlıksız yapılması	Eğitim sisteminin eksikliği
214	Gerekli müzik derslerinin saat yetersizliği	Öğretmen ve öğrencilerin derslere olan ilgisizliği	Piyano eğitiminin olmaması
215	Disiplin durumu	Birçok okul orkestrasının olmayışı	Branşında yetersiz olan öğretim elemanlarının bulunması
216	Toplu uygulamaya derslerinin yapılması	Müzik konusunda yetersiz öğretim verilmesi	Hocaların hepsinin kaliteli olmaması

217	Brans derslerinin ve o derslere giren hocaların yetersizliği	Öğrencilerin sağlıklı bir şekilde yönlendirilmemesi	Mekân yetersizliği
218	Piyano eğitiminin olmayışı	Uygulamalı derslerin olmayışı	Kültür derslerinin fazlalığı
219	Eğitim programının eksikliği	Disiplin durumu	Eğitim sisteminin farklılığı
220	Piyano eğitiminin verilmeyişi	Enstriman eksikliği	Okula fazla öğrenci alınması
221	Hocaların öğrencilerle fazla ilgilenmemeleri	Hocaların yetersiz olması	-
222	Okulun yetersizlikleri	Hocaların yetersizlikleri	Plânsız eğitimin olması
223	Teorik bilgilerin yetersizliği	Enstriman eğitiminin eksikliği	Brans derslerinin azlığı
224	Hocaların yetersizliği	Derslerin plânsız işlenmesi	Kültür derslerinin fazlalığı
225	Brans derslerinin yetersizliği	Fazla öğrenci alınması	-
226	Yabancı dil dersinin fazlalığı	Batı müziği dersinin az okutulması	-
227	Müfredat programının devamlı değişmesi	Disiplinsizlik durumu	Mekân eksikliği
228	Hocaların yetersizliği	Disiplin durumu	Sınıf yetersizliği
229	Eğitim sistemindeki bozukluk	Kültür derslerinin fazlalığı	Brans derslerinin azlığı
230	Düzenli ve sistemli bir yapılaşmanın olmaması	Müzik derslerinin notla değerlendirilmesi	Brans derslerinin azlığı
231	Brans derslerinin azlığı	Öğretim elemanlarının ilgisizliği	-

Sıra No	1	2	3
232	Belli bir amaca yönelik olmaması	Bölimler arasında müzik eğitimi konusundaki çalışmaların olmaması	-
233	Bölimler arasındaki müzik eğitimi farklılığı	Türk ve Batı müziğindeki çatışmaların bulunması	-
234	Öğretim elemanlarının eksikliği	Branş derslerinin eksikliği	-
235	Öğretim elemanlarının eksikliği	Batı müziği eğitiminin eksik oluşu	Öğretim elemanları arasındaki sistem farklılığı
236	Hocaların eksikliği	Disiplin durumu	-
237	Teknik yetersizlik	-	-
238	Teorik bilgilerin yetersizliği	Branş derslerinin eksikliği	-
239	Branş derslerinin azlığı	Eğitim sistemindeki bozukluk	-
240	Uygulama alanı eksikliği	Eğitimdeki sistem bozukluğu	Çok öğrenci alınması
241	Tesvik eksikliği	Çalışma ve araştırma eksikliği	Okul bitiminde iş bulma zorluğu
242	Uygulama azlığı	Düzenli bir arşiv olmaması	-
243	Sınıf eksikliği	Arşivin bulunmaması	Kültür derslerinin fazlalığı
244	Öğretim elemanlarının yetersiz olması	Maddi güçlüklerin olması	Uyumsuz öğrenci alınması
245	Branş derslerinin azlığı	-	-
246	Konservatuarın üniversite bünyesinde bulunması	Öğretim elemanlarının yetersizliği	Disiplin durumu

Sıra No	1	2	3
247	Öğretim elemanlarının yetersizliği	İniversite statüsünde oluşu	Öğrenci-öğretmen diyalogunun yetersizliği
248	Branş derslerinin azlığı	Sınıf eksikliği	Toplu çalışma eksikliği
249	Enstrüman dersinin yetersiz olması	Sınıfların aktistliğe uygun olmaması	Ciddiyetsizlik
250	Müzik derslerinin yetersizliği	Sistemli bir müfredatın olmayışı	Bazı hocaların yetersiz oluşu

S.2) Bugün Konservatuardaki müzik eğitimi sisteminde olumlu bulduğunuz üç noktayı belirtiniz?

Sıra No	1	2	3
1	Saz mecburiyeti konulması.	-	-
2	Hem batı müziği hem Türk Müziği eğitimi verilmesi.	-	-
3	Olumlu bulduğum nokta yok.	-	-
4	Çok yönlü dersler sonucu bilgi çeşitliliğinin fazlalığı.	Üniversite statüsüne girmesi. Araştırma ciddi yapılıyor.	Kişisel gayreti olan kişiler sayesinde umut veriyor.
5	Bazı hocaların üstün gayretle işe sahip çıkması.	-	-
6	Müzik bilgisi ve enstrüman bilgisi ve uygulaması.	-	-
7	Öğrenciler okulu bitirmeden para kazanabiliyor.	Öğrenci ve öğretmen arasında sıradan bir ilişki.	-
8	-	-	-
9	Temelde her müzik hakkında eğitim ve bilgi verilmesi.	Dersler ve sınavlar çok hafif. Gerisi öğrenciye kalıyor.	Son zamanlarda dersane problemleri daha iyi.
10	İlkokuldan sonra öğrenci alması ve yetiştirilmesi.	Türk Musikisinin yaşatılması.	Diğer sahalarla sanatsal faaliyetlerin geliştirilmesi.

Sıra No	1	2	3
11	-	-	-
12	Öğrenci-öğretmen ilişkileri.	-	-
13	-	-	-
14	Öğrenciye bir saz çalma imkanı- nın sağlanması.	Yeterli olmasa da öğrenciye batı müziği hakkında bilgi verilmesi.	Bazı bölümlerde çok isabetli hocaların görev yapması.
15	Türk müziğinin yeniden yapılanma- sını sağlamak.	Küçük öğrencilerin müzik zevkine sahip olmalarını sağlamak.	Akademik ve kariyer eğitimine yol açması.
16	Türk müziğinin daha geniş kitle- lere duyurulması.	Müzik zevkinin aşılanması ve Türk müziği hakkında bilinçlendirilme- si.	-
17	Müzikle uğraşmak isteyenlerin okulda okuması.	Türk Müziğinin sistemli ve güven verici bir hale gelmesi.	-
19	Bölümlerin başında değerli hoca- ların bulunması.	Değerli hocaların öğretim kadro- sunda görev yapmaları.	-
19	İyi yöneticilerin olması.	İyi hocaların bulunması.	Öğrencilerin yeteneklerini sergilemeleri.
20	-	-	-

Sıra No	1	2	3
21	Meslek algısı dersinin olması	Kültür derslerinin olması	-
22	Araştırmaya yönlendirilmesi	Halk Müziği dersindeki düzen	-
23	Türk Musikisini çok iyi kullanıyor olması		-
24	Türk Maziği derslerindeki cidiyet	Hocaların iyi olması	Kültür derslerinin azlığı
25	-	Yabancı dil öğrenimi	-
26	Eski müzik kültürünün kaybolması olması	Saz ve ses hocalarının profesyonel olması	Kurulan koroların faaliyetleri
27	Hocalarımızın iyi eğitici olmaları	-	-
28	-	-	-
29	Samimi ortam	Değerli hocalar	Öğrencilere gösterilen anlayış
30	-	-	-
31	-	-	-
32	-	-	-
33	Türk Müziği eğitimi yapan tek okul olması	Hocaların iyi olması	-

Sıra No	1	2	3
34	Ortam	Öğretmen-öğrenci ilişkileri	-
35	-	-	-
36	Hocalarla yakın ilişki kurula- bilmesi	Müzik dersinin derste öğrenmek	Bu işi insanların severek ve is- teyerek yapması
37	Okulun müzik eğitiminde çok yönlü olması	-	-
38	Müziğin her dalında öğrenimin yapılması	-	-
39	Derslere giren hocalar branşla- rında üst düzeyde	-	-
40	Bazı hocaların disiplinli ol- ması	-	-
41	-	-	-
42	-	-	-
43	Batı müziği dersinin olması	Repertuar derslerinin yeterli olması	-
44	Öğrenci psikolojisini değerlen- diren hocaların bulunması	-	-
45	Müziğin her türüyle ilgili derslerin verilmesi	-	-
46	Eğitim kadrosu	-	-
47	Hiç olmasa müzik hocası yeti- şiyor.	Kendi kendini sınavan için öğ- renme şansının büyük olması.	-

Sıra No	1	2	3
48	Meslek algısı öğrenilmesi	-	-
49	ğretim üyelerinin basarılı ve sanatçı olmaları	Türk Mızığı ğitimi yapması	esitli faaliyetlerin olması. (Koro, Mızikal gibi)
50	-	-	-
51	İyi hocaların olması	-	-
52	-	-	-
53	Hocaların öğrencilerle sıcak ilişkiler kurmaları	-	-
54	Hocaların ğrencilere yakın davranmaları	ğrenci birşey istediğinde ğretmen fazlasıyla veriyor	-
55	Batı mızığı ğitiminin verilmesi	öğrencinin hiç değılse kendi bransında pratik bir ğitim olması	-
56	Özellikle armoni dersinin olması	Brans derslerine öğrencilerin daha fazla vakit ayırmaları	-
57	Hocaların yakın davranışları	-	-
58	İyi ğretim elemanlarının bulunması	Sistemin iyi olması	ğitimin çok yönlü ele alınması
59	-	-	-
60	ğretim üyelerinin deneyimli olması	Solfej derslerinin ağırlıklı olması	Hocalarla diyaloğun iyi olması

Sıra No	1	2	3
61	-	-	-
62	Genelde hocaların bilgili ve deneyimli olması	-	-
63	Hocaların bize gösterdiği gayret	Okul dışında yapılan çalışmalar	Öğretin görevlilerinin iyi se- çilmeleri
64	Hocaların birşeyler vermek için çok çalışmaları	Toplu çalışmalar	Çok yavaşta olsa okulun inar çalışmaları
65	Bazı hocaların tek tek ilgilenmesi	Hocaların gerçek sanatçı kişiliğinde olması	-
66	Eğitmcilerin iyi, anlayışlı ve değerli kişiler olması	Derslerin iyi işlenmesi ve öğretilmesi	-
67	Hocaların anlayışlı olması	Derslerin iyi öğretilmesi	-
68	Türk Müziği dersinin iyi öğretilmesi	-	-
69	Batı müziği okutulması	İyi hocaların ders vermesi	Kültür derslerinin de olması
70	-	-	-
71	Türk Müziği öğretilmesi	İyi hocaların bulunması	Derslerin çok zor olmaması
72	Eğitimin en iyi hocalardan alınması	-	-
73	Değerli hocaların bulunması	Eğitim almış olmak	-
74	San dersi görmek	-	-

Sıra No	1	2	3
75	Hazırlık sınıfının olması	-	-
76	Bazı hocalarımızın olağanüstü fedakârlıkları	Öğrencilerin öğrenme konusunda gösterdiği samimiyet	Kıymetli hocaların yer alması
77	-	-	-
78	Genç kuşağa bu ekoli aktarmak	Türk Müziğinin evrensellesmesinde katkıda bulunacak öğrenciler yetiştirmek	-
79	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
80	-	-	-
81	-	-	-
82	Ders haricindeki koro çalışmalarları	Öğrenci sayısının az olması (Sınıfımız için geçerli)	-
83	Öğrencilerine yardımcı olmaya çalışan öğretmenlerin olması	Türk Müziğinde bilinçli gençlerin yetişmesi	-
84	-	-	-
85	-	-	-
86	Bir müzik okulu olması ve öğrenci yetiştirmesi	-	-
87	Saygıdeğer hocaların olması	Koro çalışmalarının yapılması	-
88	Toplu uygulamaların yapılması	-	-
89	-	-	-

Sıra No	1	2	3
90	Hazırlık sınıfının olması	Toplu çalışmaların yapılması	-
91	Batı müziğinin de gösterilmesi	Çok değerli hocaların bulunması	-
92	Toplu çalışmaların yapılması	-	-
93	Özel çabayla çok şey öğrenilebilmesi	-	-
94	Hazırlık sınıfının olması	Solfej derslerinin uygunluğu	Üniversiteye bağlanması
95	Türk Müziğini bilen insanların birarada olması	Akademik kariyer sağlamak	-
96	Temel Müzik eğitiminin verilmesi	-	-
97	-	-	+
98	Kıymetli hocaların bulunması	Klâsik müziğimizin kaybolmamasının sağlanması	-
99	Hocaların hepsinin çok kıymetli olması	Uygulama olanağıyla öğrencilerin iyi yetiştirilmesi	Hocalarla öğrenciler arasında iyi bir diyalogun olması
100	İyi hocaların programlı bir eğitim yapması	İyi bir eğitim programına sahip olması	-
101	Musiki araştırmasına bir ufuk sağlanması	Kültürel bir kimlik kazandırılma çabası	-
102	Öğretmenlerin öğrencilerle olan diyalogları	Branşlarında çok iyi hocaların olması	-

Sıra No	1	2	3
103	Öğrenci-öğretmen ilişkisinin çok iyi olması	-	-
104	-	-	-
105	Türkiye'de en iyi müzik elemanı kadrosuna sahip olması	-	-
106	Sadece böyle bir okulun açılmış olması	-	-
107	-	-	-
108	Toplu çalışma yapılması	Hocaların birgününün nitelikli olması	Öğretmenlik hakkının kazanılması
109	-	-	-
110	-	-	-
111	Kıymetli hocaların bulunması	Musiki bilenleri çoğaltması	-
112	-	-	-
113	Toplu çalışmaların yapılması	-	-
114	Türk Müziği konservatuarı olması	-	-
115	Eksik olmasına rağmen eğitimin en iyi şekilde yapılabilmesi	Hocaların çoğunun iyi niyetli olması	-
116	Türk Müziği derslerinin iyi olması	-	-

Sıra No	1	2	3
117	Türk Müziğini ilmi bir şekilde öğretmesi	Azda olsa çok değerli hocalarımızdan olması	Gerekli derslerin (Saz, Repertuar solfej, Pedagoji) olması
118	Üç Müzik türünden de bilgi sahibi olmamız	Müziği notalı ve sistemli bir şekilde öğrenmemiz	-
119	Müzik dersleri yanında pedagoji dersleriyle hayata hazırlanması	Kıymetli hocaların bulunması	-
120	Değerli hocalardan faydalanma imkânının olması	Branslara ayrılması (T.H.M., T.S.M.)	-
121	Çok kaliteli ve seviyeli öğretmenlerin bulunması	-	-
122	Belli bir müzik eğitiminin verilmesi	Repertuar hazinemizin genişletilmesi	-
123	-	-	-
124	-	-	-
125	Batı müziğinin de öğretilmesi	-	-
126	Hocaların değerli olması	Türk Müziğinin öğretilmesi	Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin sıcak olması
127	-	-	-
128	Gayretlilik (Kısıtlı imkânlara rağmen)	Kıymetli hocaların bulunması	-
129	-	-	-

Sıra No	1	2	3
130	-	-	-
131	-	-	-
132	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
133	-	-	-
134	Öğretmenlerle ilişkilerin iyi olması	Arkadaşlarla ilişkilerin sıcak olması	-
135	Kıymetli hocaların bulunması	Batı müziği eğitiminin verilmesi	-
136	Batı Müziği eğitiminin verilmesi	-	-
137	-	-	-
138	Türk Müziği adına büyük hizmet verilmesi	-	-
139	Hocalarımızın samimi olması	Arkadaşlarımız ile iç içe olmaları	-
140	-	-	-
141	Türk Müziği okutulması	Bina için büyük çaba harcanması	-
142	-	-	-
143	Branslaşmanın erken olması	-	-
144	-	-	-
145	Notayı çok iyi öğrenmeniz	Bilgili yetiştirmeniz	-

Sıra No	1	2	3
146	-	-	-
147	Türk Müziğinin öğretilmesi ve yayılması çabaları	-	-
148	-	-	-
149	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
150	-	-	-
151	-	-	-
152	-	-	-
34			
153	Okul içi faaliyetlerin olması	-	-
154	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
155	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
156	Türk Müziğini gençlere öğretmek amacıyla olunması	-	-
157	Türk Müziğimize sahip çıkılması	-	-
158	Öğrenci-öğretmen arasındaki diyalogun sağlanması	Karşılıklı yardımlaşma ve dayanışmanın olması	İyi saz ve ses sanatçısı yetiştirilmesi
159	-	-	-
160	-	-	-
161	-	-	-
162	Kıymetli hocaların bulunması	Ratı müziği eğitiminin verilmesi	-

Sıra No	1	2	3
163	-	-	-
164	Kişi için çok faydalı ortam olması	-	-
165	-	-	-
166	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
167	-	-	-
168	Okulda nitelikli hocaların bulunması	Eğitimdeki zamanın yeterliliği	Herkesin bir saz çalma zorunluluğu
169	Batı müziği eğitiminin verilmesi	Kültür derslerinin olması	-
170	Saz hocalarıyla usta-çırak ilişkisinin olması	-	-
171	Repertuar sayısının fazla olması	Kaliteli hocaların bulunması	-
172	-	-	-
173	-	-	-
174	Mesleki derslerin ağırlıkta olması	-	-
175	-	-	-
176	Usta-çırak ilişkisi bulunması	-	-

Sıra No	1	2	3
190	-	-	-
191	Öğretmen-öğrenci ilişkisinin iyi olması	İlkokul sonrasında başlamış olması	Enstriman zorunluluğunun bulunması
192	Her türlü müziğin verilmeyle çalınması	Öğrenci-öğretmen ilişkilerinin iyi olması	-
193	-	-	-
194	-	-	-
195	Mesleki derslerin ağırlıkta olması	-	-
196	-	-	-
197	Eğitime küçük yaşta başlanması	-	-
198	Yeni sanatçıların topluma kazandırılması	Yetenekli öğrencilere fırsat verilmesi	Miziksever bir toplumun oluşması
199	Sanatçıların yetiştirilmesi	-	-
200	Küçük yaşta eğitime başlanması	Değerli hocaların bulunması	Müzik haricindeki derslerin de verilmesi
201	-	-	-
202	Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin iyi olması	-	-
203	İlkokuldan sonra başlaması	-	-

Sıra No	1	2	3
204	Öğretmen ve öğrenci diyalogunun iyi olması	Yetenekli öğrencilere yer verilmesi	Müziğin topluma sevdirtilmesi
205	Batı müziği eğitimi verilmesi	Eğitime küçük yaşta başlaması	Kültür derslerinin olması
206	Öğretmen-öğrenci ilişkisinin iyi olması	İlkokul sonrası olması	Türk Müziği eğitimi verilmesi
207	Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin iyi olması	Küçük yaşta eğitim verilmesi	Kıymetli hocaların bulunması
208	Küçük yaşta eğitime başlaması	Hocaların sıcak yaklaşımları	-
209	Hocaların sıcak yaklaşımları	Kıymetli hocaların bulunması	-
210	Öğrenci-öğretmen ilişkilerinin iyi olması	-	-
211	Kaliteli hocaların bulunması	Öğrenci-öğretmen ilişkisinin iyi olması	Eğitim sisteminde düzenleme olması
212	Kaliteli eğitim elemanlarının bulunması	Kaliteli öğrencilerin yetiştirilmesi	-
213	Okul orkestrasının kurulmuş olması	-	-
214	Toplu çalışma programına yer verilmesi	Batı eğitiminin verilmesi	Okulun gün geçtikçe ciddileşmesi
215	Üç tür müziğin bir arada gösterilmesi	-	-
216	Kaliteli hocaların bulunması	Kaliteli öğrencilerin yetiştirilmesi	-

Sıra No	1	2	3
217	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
218	-	-	-
219	Öğrenci-öğretmen diyalogunun iyi olması	-	-
220	Ritm bilgisinin okulda uygulanabilir düzeyde olması	Halk Müziği eğitiminin başarı- lı olması	-
221	Türk Müziği eğitiminin verilmesi	-	-
222	Kaliteli öğretim görevlilerinin bulunması	Batı eğitiminin de verilmesi	-
223	Bazı derslerde metodlu eğitim yapılması	-	-
224	-	-	-
225	Batı Müziği eğitimi verilmesi	Okulun günden güne disiplinli bir havaya girmesi	Kaliteli öğretim görevlilerinin bulunması
226	-	-	-
227	Türk Musikisine hizmet etmesi	-	-
228	Musiki hakkında bir eğitim verilmesi	-	-
229	Musiki hakkında bir eğitim verilmesi	-	-
230	Musiki hakkında bir eğitim verilmesi	-	-

Sıra No	1	2	3
231	-	-	-
232	Yeterli eğitim verilmesi	-	-
233	Müziği öğretmesi	-	-
234	Kaliteli öğretim elemanlarının bulunması	Öğrenci-öğretmen diyalogunun iyi olması	-
235	-	-	-
236	Türk Müziği eğitiminin verilmesi	Batı müziği eğitiminin verilmesi	-
237	Kıymetli hocaların bulunması	Batı müziği eğitiminin verilmesi	-
238	Bilinçli bir müzik eğitiminin verilmesi	-	-
239	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
240	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
241	Kıymetli hocaların bulunması	-	-
242	Toplu çalışma programlarına yer verilmesi	Armoni eğitiminin verilmesi	Kıymetli hocaların bulunması
243	-	-	-
244	-	-	-
245	Kıymetli hocaların bulunması	Her tür müzikten bilgi verilmesi	Öğrenci-öğretmen ilişkilerinin güzelliği

Sıra No	1	2	3
246	Kuuk yaşta eğitime başlanması	Değerli hocaların bulunması	-
247	Repertuar sayısının fazla olması	Batı Mızığı eğitiminde verilmesi	Öğretmenlik hakkının kazanılması
248	Kaliteli hocaların bulunması	Türk Mızığı eğitimi verilmesi	-
249	-	-	-
250	-	-	-

Ek - 3.

S.3) Konservatuarlardaki müzik eğitimi sizce amacına yönelik bir ęekilde midir?

NO	EVET	HAYIR
1		X
2		X
3		X
4		X
5		X
6		X
7		X
8		X
9		X
10		X
11		X
12		X
13		X
14		X
15		X
16		X
17		X
18		X
19	BAZEN	
20		X

Sıra No	Evet	Hayır
21		x
22		x
23	x	
24	x	
25	x	
26	-	-
27		x
28	x	
29	x	
30		x
31		x
32		x
33		x
34		x
35	x	
36		x
37		x
38		x
39		x
40	-	-
41	x	
42		x
43		x
44		x
45	x	
46		x

Sıra No	Evet	Hayır
47	x	
48	x	
49		x
50		x
51	x	
52		x
53	x	
54	-	-
55		x
56		x
57	x	
58	x	
59		x
60	x	
61		x
62		x
63	x	
64		x
65	x	
66		x
67	x	
68		x
69		x
70	x	
71		x
72		x
73		x

Sıra No	Evet	Hayır
74	x	
75	x	
76		x
77		x
78		x
79		x
80	x	
81		x
82		x
83		x
84		x
85		x
86		x
87		x
88		x
89		x
90	x	
91	x	
92		x
93		x
94	x	
95		x
96		x
97		x
98		x
99		x
100		x
101		x

Sıra No	Evet	Hayır
102		x
103		x
104	x	
105		x
106		x
107		x
108		x
109		x
110		x
111	x	
112		x
113		x
114		x
115		x
116		x
117	x	
118		x
119		x
120		x
121		x
122	x	
123	x	
124		x
125		x
126		x
127		x
128	x	

Sıra No	Evet	Hayır
129		x
130		x
131		x
132		x
133		x
134		x
135		x
136	x	
137	x	
138		x
139		x
140		x
141		x
142		x
143		x
144		x
145		x
146		x
147	x	
148		x
149		x
150		x
151		x
152		x
153		x
154		x
155		x
156		x

Sıra No	Evet	Hayır
157		x
158		x
159		x
160	x	
161		x
162		x
163		x
164		x
165		x
166		x
167	x	
168		x
169	x	
170	x	
171		x
172		x
173		x
174		x
175		x
176	x	
177	x	
178	x	
179		x
180	x	
181		x
182		x
183	x	
184		x

Sıra No	Evet	Hayır
185	x	
186		x
187		x
188		x
189		x
190	x	
191	x	
192	x	
193	x	
194		x
195		x
196		x
197	x	
198		x
199		x
200	x	
201	x	
202	x	
203		x
204		x
205		x
206	x	
207	x	
208	x	
209		x
210		x
211	x	

Sıra No	Evet	Hayır
212	x	
213		x
214		x
215	-	-
216	-	-
217	x	
218	x	
219		x
220		x
221		x
222		x
223		x
224		x
225	x	
226	x	
227		x
228		x
229		x
230		x
231		x
232	x	
233		x
234		x
235		x
236	x	
237		x
238		x
239		x

Sıra No	Evet	Hayır
240	Ç e k i m s e r	
241		x
242		x
243	x	
244		x
245	x	
246		x
247		x
248		x
249	Ç e k i m s e r	
250		x

Ek - 4.

S. 4) Konservatuarlarda Türk Müziği eğitimi veren öğretim elemanlarının taşınmaları gereken mesleki iç özelliği belirtiniz.

Sıra No	1	2	3
1	öğrenciye öğretmesini bilmeli.	öğrenci psikolojisini anlamalı.	Mümkünse enstriman çalmalı.
2	Konularında bilgili olmalı	Pedagoji eğitimi görmüş olmalı.	Yeniliklere açık olmalı.
3	Konularında uzman olmalı.	Bildiklerini anlatabilmeli	öğrenci psikolojisini anlamalı.
4	Mesleğini sevmeli	Türk Müziği alanında sürekli takipçi ve araştırmacı olmalı.	öğrencilere Türk Müziğini sevdirecek her çalışmaya gistemeli.
52	Kültürlü ve kendinden emin olmalı	En azından bir enstrimanı icra etmeli.	Türk Müziği konusunda araştırmacı ve açık olmalı.
6	İyi bir müzik eğitimini ve öğretimini bilmeli.	Psikolojiden anlamalı.	Yaptıkları işe saygı ve sevgisi olmalı.
7	Türk Müziğini geliştirmeye yönelik fikirlerle sahip olmalı.	Müzik dalında geniş bir bilgiye sahip olmalı.	Türk Müziği enstrimanlarından birini çalabilmeli.
8	Türk Müziği enstrimanlarından birini icra edebilmeli.	Yaratıcı olmalı.	Geniş müzik bilgisi olmalı.
9	Eğitici vasfı.	İyi müzik bilgisi olmalı.	Genel kültürü olmalı.
10	İyi bir tecrübeye sahip olmalı.	Öğreticilik vasıflarına sahip olmalı.	Öğrencilere araştırıcılık ve yaratıcılık aşılayabilmeli.

Sıra No	1	2	3
11	Branşlarında uzman olmalı.	Yeniliğe açık olmalı.	Eğitici-öğretici vasıflarına sahip olmalı.
12	Müziği hazmetmeli.	Bencilikten arınmalı.	Boynuzun kulağı geçmesine izin vermesi.
13	Mitevazi ve alçak gönüllü olması. Araştırmacı ve kültürlü olmalı.	Bildiklerini öğretme isteği olmalı.	
14	Türk Müziğini çok iyi bilmeli.	Bu işi yaparken ticari ve amaç dışı düşünmeli	Araştırmacı, yenilikçi olmalı.
15	Branşında en iyi olmalı.	Yeniliklere ve gelişmelere açık olmalı.	Sorunlarını eğitime ve öğretime yansıtmamalı.
16	Tam ve yeterli olmalı.	Psikolojiden anlamalı	Öğretici kabiliyeti olmalı.
17	Müzikle uğraşmalı	Pedagoji görmüş olmalı.	En az iki saz icra etmeli.
18	Mesleki kariyerinin en üstünde olmalı.	Kültürlü ve yeniliğe açık olmalı.	Öğrenci ve öğretmen arasındaki saygıyı korumalı.
19	Müziği iyi bilmeli	Anlatım ve öğretim özelliği olmalı.	-
20	Bilgili ve yeterli olmalı.	Literatürü incelemeli	İyi ilişkiler içinde olmalı.

Sıra No	1	2	3
21	İyi bir solfej bilgisi olması	İyi bir ritim duygusuna sahip olması	İyi bir nazariyata sahip olması
22	azende olmalı	Uslup ve tavır sahibi olmalı	Bir saz iyi icra edebilmeli
23	Bilgili olmalı	Anlayışlı olmalı	Öğrenciye sevdirmeli
24	Karşısındakine yardım etmeli	Öğrencilerle kaynaşmalı	Doğru bir kişiliğe sahip olmalı
25	Konularından uzaklaşmaması olmalı	Öğrencilere yaklaşımları iyi olmalı	Öğrenciyi yaratıcılığa yönlendirmeli
26	Öğrenciye yaklaşım şeklini bilmeli	Bilgili olmalı	Ders anlatım yeteneği olmalı
27	Bir saz iyi çalmalı	Bilgilerini aktarabilme özelliği olmalı	-
28	Öğrenciye yaklaşım şeklini bilmeli	Önce kendine, sonra öğrenciye saygılı olmalı	Mesleğinden emin olmalı
29	Bütün öğrencilere eşit davranmalı	Sevgi içinde ciddi olmalı	-
30	Bir saz iyi çalmalı	Bilgilerini aktarabilme özelliği olmalı	-
31	Öğrenciye bilgiyi iyi aktarmalı	İlgili olmalı	-
32	Tecrübe ve bilgi sahibi olmalı	Bilgiyi iyi aktarabilmeli	-
33	Öğrencilerin sorunlarına eğilimli bilmeli	Öğrencilere iyi yaklaşabilmeli	Her konuda bilgili, evrensel olmalı

Sıra No	1	2	3
34	Evransel düşünce yapısına sahip olmalı	Tecrübeli olmalı	Tematik bilgileri laboratuvar yön-temiyle vermek
35	İyi bir pedagoğ, psikolog olmalı	Her açıdan bir sanatçıya yakı-sacak kilitler düzeyine ulaşmış olmalı	İyi bir öğretmen, eğitmen olmalı
36	Tecrübe eksikliği	Yeterli ilginin azlığı	Yeterli eğitim
37	Branşında uzman olmalı	İyi bir eğitici ve öğretici ol-malı	-
38	Hem Türk, hem Batı müziğini iyi bilmeli.	Bir sazı iyi çalmalı	Branşında uzmanlaşmış olmalı
39	İyi bir psikolog-pedagoğ olmalı	-	-
40	Disiplinli olmalı	Öğrenci psikolojisini bilmeli ve anlayışlı olmalı	Yeterli bilgiye sahip olmalı
41	Öğrencinin dersi anlamasını sağ-lamalı	Öğrenciyi araştırmaya yönelme-li	Öğrenci psikolojisini iyi bilmeli
42	Disiplinli olmalı	Bilgili olmalı	Öğrencilerle iyi diyalog kurabil-meli
43	Modern, çağdas düşünceye sahip olmalı	Bilgili, kültürlü olmalı	Ciddiyet, yakınlık ve iyi niyet sahibi olmalı
44	Yaptığı işe saygı duymalı	Her öğrenciye aynı hakları ta-nımalı	Bilgilerini öğrencilere en iyi bir şekilde aktarabilmeli
45	Öğrencilerle ilişkisi iyi olma-li	Bildiklerini öğrenciye iyi akta-rabilmeli	Bildiklerini açıklamaktan korkma-malı

Sıra No	1	2	3
46	Öğrenci psikolojisini ön planda tutmalı	Öğrencinin bitkin devrelerinde ayrı bir yaklaşımla göstermeli	Öğrencileri stresten uzak tutmalı
47	Öğrencilerle iyi ilişkiler kurmalı	Dersi öğrencilerin anlayabilecekleri şekilde yapmalı	-
48	Öğretme sevgisi ve saygısı olmalı	Öğrenci psikolojisini iyi bilmeli	-
49	İşine terini, kanını, canını vermeli	-	-
50	Verdiği dersin amacını iyi bilmeli	Verdiği dersle ilgili bilgiye ve ciddiyete sahip olmalı	Bilgiyi öğrenciye aktarabilme yeteneğine sahip olmalı
51	Eğitmen olmalı	Bransını iyi bilmeli	-
52	Araştırmacı niteliğe sahip olmalı	Sadece teknik değil, doğru yönteminden de yararlanmalı	Bildiklerini iyi bir sistemle aktarmalı
53	Kendi dallarında başarılı olmalı	Eğitimi ve tahsili iyi olmalı	-
54	İyi diyalog kurabilmeli	Sağlam bilgiye sahip olmalı	Meslek ciddiyeti olmalı
55	Anlayışlı, sabırlı, doğru ve tarafsız bir kişilikte olmalı	Öğretmekten haz duymalı	Yapıcı bir disiplin uygulamalı
56	Sabırlı olmalı	Uzmanlık alanında çok başarılı olmalı	Anlayışlı olmalı
57	İyi bir eğitici olmalı	İyi bir müzisyen olmalı	Objektif bir bakışa sahip olmalı
58	Tatbikat alanında da yardımcı olmalı		

Sıra No	1	2	3
59	Öğretme yeteneğine sahip olmalı	Türk Müziğini çok iyi bilmeli	Ders saatleri dışında yardımcı olmalı
60	Branşını çok iyi bilmeli	İyi bir eğitmen olmalı	Bir enstrüman çalabilmeli
61	Türk Müziğini en iyi şekilde bilmeli	Bildiklerini anlatma ve öğretme yeteneğinde olmalı	Ders saatleri dışında yardımcı olmalı
62	Bildiklerini öğrenciye en iyi şekilde aktarmalı	İyi bir müzik bilgisine sahip olmalı	-
63	-	-	-
64	İyi bir müzik bilgisine sahip olmalı	Bilgiyi en iyi şekilde vermeye çalışmalı	İnsan psikolojisini en iyi şekilde bilmeli
65	Branşında üstün vasıflara sahip olmalı	Öğretme kabiliyeti olmalı	Dersleri, rahat, sakin, neşeli bir ortamda işlemeli
66	Sabırlı ve hoşgörülü olmalı	Öğrencisine birşeyler verebilmeli	Sadece ders vermek için sınıfa girmemeli
67	Türk Müziği'ni en iyi şekilde bilmeli	Türk Müziği'nin zorluğuna rağmen onu zevkli hale getirmeli	Her yönden sanatçı kişiliğe yatkın olmalı
68	Öğretebilecek yeterli bilgisi bulunmalı	Öğretme kabiliyeti olmalı	-
69	Türk Müziği nazariyat ve solfejini iyi bilmeli	Öğretebilme yeteneği olmalı	-
70	Türk Müziğini tam manasıyla bilmeli	Öğrenci psikolojisinden iyi anlamalı	-
71	Branşında başarılı olmalı	Öğretme yeteneğine sahip olmalı	Öğrenci ile diyalogu iyi yönde olmalı

Sıra No	1	2	3
72	Tasıdığı sığata hak kazanmalı	Dirişt, ağık, azimli, kendini yenileyen biri olmalı	İnsanları sevmeli
73	-	-	-
74	İyi icracı olmalı	İyi öğretici olmalı	Yeterli bilgiye sahip olmalı
75	Gerçekten sanatçı bir kişilik taşımalı	Yeterince uzmanlaşmış olmalı	Sabır ve hoşgörü sahibi olmalı
76	Kaprisli ve kompleksli olmamalı	Mesleğinde başarılı olmalı	Öğretmen olabilmeli
77	Sanatçı kaprisinden uzak olmalı	Eğitici seviyesinde olmalı	Benden başka iyi yorumcu yoktur şeklinde düşünmemeli
78	Konusunda uzman olmalı	Adil olmalı	Saygın ve seven bir kişiliğe sahip olmalı
79	Dersi sevdirebilmeli	Öğrenci psikolojisinden anlamalı	Hoşgörülü olmalı
80	Kendi branşında uzman olmalı	Saygın ve sevecen bir kişilik taşımalı	Öğrencilerle samimi, fakat laubali olmamalı
81	Öğretebilme yeteneği olmalı	Kişilik yapısı sağlam olmalı	Sanatçı kişiliğe sahip olmalı
82	Branşında uzman olmalı	Öğretme kabiliyetine sahip olmalı	Eğitim psikolojisi hakkında bilgi sahibi olmalı
83	Kültürlü olmalı	Repertuarı kuvvetli olmalı	Sazını iyi icra etmeli
84	Branşında uzman olmalı	Öğretme yeteneği olmalı	Öğrencilerle iyi diyalog kurabilmeli
85	Öğrencileri ile canla başla çalışmalı	Hoşgörü ve anlayış sahibi olmalı	Saygılı olmalı

Sıra No	1	2	3
86	Diğer müzikleri de öğrenebilmeli	Celecek için öğrencilere yarı- cunda bulunmalı	Her görüşe açık olmalı ve her tür müziği dinlemeli
87	Mesleğini iyi bilmeli	Mesleğini sevmeli	Mesleğini öğretme yeteneğine sahip olmalı
88	Kendi branşlarında çok iyi eği- tilmiş olmalı	Sabırlı ve hoşgörülü olmalı	Öğrencilerle iyi ilişkiler kurmalı
89	Sanatını çok iyi bilmeli	Öğrenci psikolojisinden anlama- lı	Her zaman yapıcı olmalı
90	Bilingüli bir eğitim verebilmeli	Anlayışlı ve sabırlı olmalı	Kendi branşlarında yeterli bilgiye sahip olmalı
91	Pedagog olmalı	Uzman olmalı	Yeterli bilgiye sahip olmalı
92	Öğretici vasfına sahip olmalı	Müzikle ilgili tüm konularda öğretici olmalı	Öğrenci psikolojisini anlamalı
93	İşinde tecrübeli olmalı	İşinde başarılı olmalı	Öğrenci ile iletişimi iyi olmalı
94	Öğretici kabiliyeti olmalı	Sabırlı olmalı	Dersine önem vermeli
95	İşini sevmeli	Dalında çok bilgili olmalı ve aktarabilmeli	Eğitici vasıflarına sahip olmalı
96	Mesleğinde uzman olmalı	Herhangi bir enstrüman çalabil- meli	Disipline önem vermeli
97	Branşında iyi olmalı	Psikolojiyi iyi bilmeli	-
98	Branşında uzman olmalı	Genel bir müzik kültürüne sahip olmalı	Bildiklerini iyi aktarabilmeli

Sıra No	1	2	3
99	Branşında bilgili ve aktarıcı olmalı	Derslerini önemsemeli	Öğrencileriyle yakın ilişkide bulunmalı
100	Mesleğine saygılı olmalı	-	-
101	Mutlaka İcracı bir vasfı olmalı	Branşındaki eski ve yeni gelişmelere vakıf olmalı	Öğrencisiyle diyalogu iyi olmalı
102	İyi bir eğitmenin özelliklerine sahip olmalı	Dersi teoriden çok uygulamaya kaydırmalı	Sorunları metotlarla çözebilmesi
103	İcracı olmalı	Laboratuvarlarla öğrenciye yarıdında bulunmalı	Fazla ayrıntıya girmemeli
104	Disiplinli olmalı	Başarılı olmalı	Öğretme yeteneği olmalı
105	Öğretme konusunda yetenekli olmalı	Konusunda başarılı olmalı	Disiplinli, düzenli olmalı
106	Yeniliklere açık olmalı	Tartışma ve fikir alış-verişlerini sınıf içinde yapmalı	Sınıf içerisinde gerekli otorite ve saygıyı sağlamalı
107	Branşında uzman olmalı	Dünya müzikleri hakkında da bilgisi sahibi olmalı	Kişilik sorunu olmamalı
108	-	-	-
109	Branşında çok iyi olmalı	Öğretme kabiliyeti olmalı	Psikolojiden anlamalı
110	Mizik kalitesi olmalı	Coşku ve heyecan duymalı	Psikoloji tahlilleri ve araştırmacılığı olmalı
111	Akademik, bilimsel düşünce tarzı olmalı	Çağdas eğitim vermeli.	Karşılıklı diyaloga açık olmalı

Sıra No	1	2	3
112	Ciddi olmalı	İyi bir öğretici olmalı	-
113	Türk Müziğini öğretmek ve ilerletmek amacıyla olmalı	Kendini geliştirmeli	Genel kültürü olmalı
114	Genel kültürü olmalı	Sahip olduğu bilgiyi iyi bir şekilde aktarabilmeli	Öğrencileri araştırmaya sevk etmeli
115	Öğrenciye gerekli olanı vermeli	Tartışmaya ve tenkide açık olmalı	Sanat hayatına hazırlamalı
116	Öğretmen olma niteliği taşımalı	Türk Müziği hakkında geniş bir birikimi ve tecrübesi olmalı	-
117	Mesleğine saygılı ve meslek aşığı olmalı	Disiplinli, sorumluluğunu bilmeli	-
118	Bilgi birikimi olmalı	Örnek kişi olmalı	Öğrenciyi anlayan bir yapıya sahip olmalı
119	Saz hocası ise sazının ses hocaları ise sesinin hakkını vermeli	Olgun olmalı, ahlaki değerlere önem vermeli	Öğrencinin her durumunu göz önüne alıp, böyle davranmalı
120	Türk Müziği hakkında tam bir bilgi sahibi olmalı	Sistemli bir eğitim uygulamalı	Öğrenciyle arasındaki diyalogu çok iyi korumalı
121	Diğer musikiler hakkında da bilgisi olmalı	Derslerini en anlaşılabilir bir şekilde sokmalı	Kişisel sorunlarını öğrencilere aksettirmemeli
122	Hosgörülü olmalı	Yeterli eğitim verebilmeli	Kültürlü olmalı
123	Kaliteli bir müzik seviyesi olmalı	Yumuşak ve geniş bir kalıpta olmalı	İyi bir ahlaki yapıya sahip olmalı
124	Anlayışlı ve ilgili olmalı	Saygılı olmalı	İyi niyetli olmalı

Sıra No	1	2	3
125	İyi bir icracı olmalı	Yeterli müzik kültürüne sahip olmalı	Eğitime yeteneği olmalı
126	Yeterli repertuar bilgisi olmalıdır	Solfej bilgisi olmalı	Öğretici olma özelliği olmalı
127	Konusunda uzman olmalı	Öğretme kabiliyeti olmalı	Mesleğine saygı duymalı
128	İşlerini sevmeli	Bildiklerini aktarma yeteneği olmalı	Eğitiminde yeterli olmalı
129	Konular hakkında biraz bilgi sahibi olmalı	Geniş fikirlere açık olmalı	-
130	Olgun birer eğitimci olmalı	Mesleğinde yeterli olmalı	Piyasada çalışmamalı
62	131 Anlayışlı, hoşgörülü, ilgili olmalı	-	-
132	Dersini sevdirebilmeli	Mükemmellik aramamalı	Öğrenciyle diyalogu iyi olmalı
133	Yaptığı işi iyi bilmeli	Öğrenciyle diyalogu iyi olmalı	Çok iyi bir öğretici olmalı
134	Türk Müziğini iyi bilmeli	İyi öğretebilmeli	-
135	Eğitimci olabilmeli	Uygulama yoluna gidebilmeli	Yeniliklerle beraber eğitim verebilmeli
136	Dersleri aksatmamalı	Anlatma yeteneği iyi olmalı	Basarısız öğrencilere yardımcı olmalı
137	Ezbercilikten kaçınmalı	-	-
138	Konusunda yeterli olmalı	-	-

Sıra No	1	2	3
139	Sabırlı ve sakin olmalı	Her soruya bıkmadan cevap vermemeli	-
140	En iyi derecede mizik bilgisi olmalı	Öğrenci psikolojisini iyi bilmeli	Mesleğine ve bu işle uğraşan herkese saygılı olmalı
141	Sabırlı, eğitici, yönlendirici olmalı	-	-
142	Öğrencileri araştırmaya yönlendirmeli	İnsan psikolojisini iyi bilmeli	Mizik hakkında çok üstün düzeyde olmalı
143	Ezberci değil, yorumcu ders işlemeli	Öğrencinin seviyesine hitap etmeli	-
144	-	-	-
145	Öğrenciye samimi, candan olmalı	Öğrenciye gereken bilgiyi ve yardımı yapmalı	-
146	Öğrenciye yardımcı olacak nitelikte olmalı	-	-
147	Öğrenci psikolojisini bilmeli	Branşında yeterli bilgiye sahip olmalı	Öğrenci ile diyalogu iyi olmalı
148	Yerine ve konumuna yakıştır olmalıdır	İyi bir kalfiye eleman olmalı	Yetersiz kalmamalı
149	Eğitim psikolojisini bilmeli	Dalllarında araştırmacı olmalı	Mesleğini sevmeli
150	Mizike karşı yetenekli olmalı	Araştırmacı olmalı	Bildiğini aktarma yeteneği olmalı
151	Nazari ve ilmi olarak çok araştırmacı olmalı	Anlatma kabiliyeti ve iş disiplinli olmalı	Araştırmaya yöneltici ve yansız olmalı

Sıra No	1	2	3
152	Mizizi sevmeli	Mizik bilgileri iyi olmalı	Öğrenci psikolojisini iyi bilmeli
153	Esnek olmalı	Diğer müziklerle de ilgilenmeli	Yeniliklere açık olmalı
154	Araştırmacı olmalı	Kendi dalında uzmanlaşmalı	Yeniliklere açık olmalı
155	Branşında iyi olmalı	Öğrenci psikolojisini iyi bilmeli	-
156	Bildiğini aktarabilme yeteneği olmalı	Derslerini uygulamalı olarak yapmalı	Öğrenciyi bıktırıcı her hareketten kaçınmalı
157	Öğrenci psikolojisini iyi bilmeli	Kültür birikimleri iyi olmalı	Konusunu çok iyi bilmeli
158	Konuları iyi bilmeli	Ses veya saz sanatçısı olmalı	Öğrenci psikolojisini iyi bilmeli
159	Gerçek eğitimci olmalı	Öğretmen-öğrenci ilişkisini dengede tutmalı	Saygın, güvenilir, mesleki açıdan dolu olmalı
160	Öğrenci ile iyi diyalog kurabilmeli	Eleştiriyi açık olmalı	Branşında başarılı olmalı
161	Disiplinli olmalı	Öğrenci, öğretmen karşısında olmalı	-
162	Akademik eğitime sahip olmalı	Belli bir metodla ve sistemle çalışmalı	Konusunda yeterince bilgili olmalı
163	-	-	-
164	Bilgisini öğrenciye aktarabilmeli	Dalında çok bilgili olmalı	Öğrencilerle iyi bir diyalog kurmalı

Sıra No	1	2	3
165	Psikolojiyi, pedagojiyi bilmeli	Mizizi her yönüyle değiştirmeli	-
166	Öğrenciye yardımcı olmalı	İşin ciddiyetini kavramalı	-
167	Öğrenci psikolojisini bilmeli	Genel kültürü kuvvetli olmalı	Kendisini sevdirmeli
168	Makamına layık olmalı	Öğreticilik vasfı olmalı	-
169	Öğrencileriyle arası iyi olmalı	Mizizi sevdirmeli	Öğretmenlikte önce insan olmalı
170	İyi bir eğitimci olmalı	Toleranslı olmalı	İyi bir sanatçı kafasına sahip olmalı
171	Yeterli eğitim ve öğretime kabiliyeti olmalı	-	-
172	Sanatçı ruhu, sorumluluk bilinci olmalı	-	-
173	Konusunda bilgili olmalı	Öğrencilere eşit haklar tanımalı	-
174	Yeterli eğitim görmüş olmalı	Öğrenci psikolojisini iyi bilmeli	-
175	Disiplinli, hoşgörülü olmalı	-	-
176	Öğretici olmalı	Dalının iyisi olmalı	Kültürlü olmalı
177	Öğrenci psikolojisini bilmeli	Yeterli bilgisi olmalı	Yaptığı işi sevmeli
178	Öğrenciyi yönlendirmeli	Sorumluluk anlayışı olmalı	Ne verip, ne aldığını bilmeli
179	Konusunda hiç eksikliği olmamalı	Aktarımı plan-program dahilinde yapmalı	Kültürlü, örnek insan olmalı

Sıra No	1	2	3
180	İyi bir öğretici olmalı	Geniş kültürü olmalı	Branşında üstün olmalı
181	Bilinçli ve bilgili olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı	-
182	Sabırlı olmalı	Branşında yeterli olmalı	Öğrenci ile iyi ilişki kurmalı
183	Bu işe gönül vermeli	Yaptığı meslekte başarılı olmalı	İyi bir diyalog kurabilmeli
184	Konusunu iyi bilmeli	Plânlı, programlı öğretmeli	Severek yapmalı
185	Yeniliğe açık, kaprissiz dincelebilen olmalı	-	-
186	Bilinçli ve kültürlü olmalı	Eğitim psikolojisini iyi bilmeli	-
187	Kişilik sahibi olmalı	İşini iyi bilmeli	İyi öğretebilmeli
188	Öğrencileri iyi tanımalı	Branşında iyi bir eğitim almalı	Öğretme yeteneğine sahip olmalı
189	Kompleksi olmamalı	İşini severek yapmalı	Öğrenci psikolojisini bilmeli
190	Öğretici olmalı	Kültürlü olmalı	Sazının en iyisi olmalı
191	Yaptığı işi sevmeli	Öğrenci psikolojisini bilmeli	Yeniliklere açık, ileri görüşlü olmalı
192	Öğrenci psikolojisini bilmeli	İyi bir kültür seviyesi olmalı	Yaptığı işi sevmeli
193	Enstrüman çalabilmeli	Yeterli teknik bilgi sahibi olmalı	Uyumlu bir insan olmalı
194	Sabırlı olmalı	Branşında yeterli olmalı	Öğrenci ile iyi ilişki içinde olmalı

Sıra No	1	2	3
195	İyi hoca vasfına sahip olmalı	Branşında bilgili olmalı	-
196	-	-	-
197	İyi bir öğretici olmalı	Dalında en iyi olmalı	Geniş kültüre sahip olmalı
198	İyi bir öğretici niteliklere sahip olmalı	Dalında iyi olmalı	Kendini devamlı yenilemeli
199	Öğretme kabiliyeti olmalı	Yeterli bilgiye sahip olmalı	Araştırmacı ve yeniliklere açık olmalı
200	Konularında uzman olmalı	Mizliği sevmeli	Aynı sevgiyi öğrenciye aşılamalı
201	Öğretme yeteneğine sahip olmalı	Konusunda bilgili olmalı	Sanatı sevmeli
202	Pedagoji ve psikolojiden anlama- malı	Yeniliklere açık olmalı	Araştırmacı olmalı
203	Eleştiriye açık olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı	Konusunda bilgili olmalı
204	Çeşitli muzikleride bilmeli	Öğrencileriyle yakın ilişki kurabilmeli	Bildiğini aktarma kabiliyeti olmalı
205	Pedagoji ve psikolojiyi iyi bilmeli	Mesleğini sevmeli	Yeniliğe açık olmalı
206	İyi bir kültür düzeyi olmalı	Öğretici olmalı	Dalında uzman olmalı
207	Konusunda başarılı olmalı	Pedagoji ve psikolojiyi bilmeli	Yeterli repertuar bilgisi olmalı
208	Bir muzik aleti çalabilmeli	Dalında iyi olmalı	Öğrencilerle uyum içinde olmalı
209	Kendine, işine ve insanlara saygılı olmalı	Her dakika kendini yenilemeli	Araştırmacı ve öğrenciyi teşvik etmeli

Sıra No	1	2	3
210	Konusunda bilgili olmalı	Öğretme kabiliyeti olmalı	Araştırmacı ve öğretici olmalı
211	Konusunda yeterli olmalı	Diğer müziklerden de bilgili olmalı	İyi bir öğretici olmalı
212	Halk ve ilişkiler	Düzenli olmalı	Konusunda uzman olmalı
213	Yaptığı işe canı gönülden bağlı olmalı	Pedagojik formasyonu olmalı	Öğrenci-öğretmen diyalogu olmalı
214	Öğretici vasıfları taşımalı	Öğrenci psikolojisini anlamalı	Mesleğini çok iyi bilmeli
215	Genel kültürü olmalı	Disiplinli olmalı	Verici olmalı
216	Müzik kalitesi iyi olmalı	İyi bir müzik eğitimi almış olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı
217	Disiplinli olmalı	İyi yönlendirebilmeli	Gerekenden fazla ilgili olmalı
218	Konularını çok iyi bilmeli	Genel müzik kültürü olmalı	Öğretebilme kabiliyeti olmalı
219	Öğretici olabilmeli	Yenilikçi düşünceye açık olmalı	Müziği iyi bilmeli
220	Branşında çok iyi olmalı	Öğrenci psikolojisinden iyi anlamalı	-
221	Öğrenciyle iyi bir diyalog kurmalı	Branşında iyi olmalı	Mesleğini sevmeli
222	Öğrencilerine eşit muamele yapmalı	Branşlarında iyi olmalı	Öğretimi notla değerlendirmeli
223	Çok yönlü ve iyi bir sanatçı olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı	Pedagojik formasyon görmüş olmalı

224	Branşlarını çok iyi bilmeli	Bir sazı iyi çalabilmeli	Genel müzik kültürü olmalı
225	Diğer ders hocalarıyla diyalog halinde olmalı	Öğrencilerinin kendini aşmasını sağlamalı	-
226	Sanatçı ruhuna sahip olmalı	Mesleğine saygılı olmalı	Türk müziğini çok iyi bilmeli
227	Öğrenci psikolojisinden anlamalı	Öğretme kabiliyeti olmalı	Öğrenciler arasında bir ayırım yapmamalı
228	Disiplinli olmalı	Öğrencilerle tek tek ilgilenmeli	İyi öğretme kabiliyeti olmalı
229	İyi bir müzik bilgisi olmalı	Öğretme kabiliyeti olmalı	Genel müzik kültürü olmalı
230	Sağlam kişilikli olmalı	Öğretme yeteneği olmalı	Branşında çok iyi olmalı
231	İyi bir repertuar bilgisi olmalı	İyi bir eğitim görmüş olmalı	-
232	Branşında yeterli olmalı	İyi bir öğretici olmalı	-
233	Disiplinli olmalı	Branşında kuvvetli olmalı	-
234	İyi bir öğretici olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı	Rutin öğrencilere eşit davranmalı
235	İyi bir öğretici olmalı	Tesvik yeteneği olmalı	İşini sevmeli
236	Kişilik sahibi olmalı	Konularını çok iyi bilmeli ve aktarabilmeli	Yenilikçi bir düşünce içinde olmalı
237	Öğrenci ayırımı yapmamalı	Öğretimde yeterli olmalı	Esnek ve sevecen olmalı
238	Öğrenci psikolojisinden anlamalı	İyi aktarma yeteneği olmalı	Tesvik edici olmalı
239	Çok yönlü bir sanatçı olmalı	İyi bir pedagojik eğitim görmüş olmalı	Sevimli olmalı

Sıra No	1	2	3
240	Branşında çok iyi olmalı	Öğretebilme yeteneği olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı
241	İyi aktarma yeteneği olmalı	İyi bir eğitim almış olmalı	-
242	İyi bir eğitim almış olmalı	-	-
243	Türk Müziği üzerine araştırmalar yapmış olmalı	İyi bir icracı olmalı	-
244	Konularında yeterli bilgi sahibi olmalı	Tecrübeli ve kabiliyetli olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı
245	İyi bir eğitim almış olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı	-
246	Mesleğini çok sevmeli	İyi bir eğitici ve öğretici olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı
247	Konularında yeterli eğitim yapmış olmalı	Öğrenci psikolojisinden iyi anlamalı	Kişilikli olmalı
248	Branşında çok iyi olmalı	Öğrenci psikolojisinden anlamalı	Saygılı, sevgi dolu ve disiplinli olmalı
249	Branşında çok iyi olmalı	Anlatma kabiliyetinin olması	Dersini sevdirmesi
250	Açık görüşlü olmalı	Yeniliklere açık olmalı	Hosgörülü ve saygılı olmalı

Ek - 5.

Soru 5) Branşında üst düzeyde bir sanatçının yetiştirilmesi için gerekli gördüğünüz üç şartı belirtiniz?

Sıra No	1	2	3
1	Çok çalışmak	Çalışmayı rahat sağlayacak ortam	Çalışacak ortam
2	Metod	Yönlendirecek kişi	Başarılı bir öğretim elemanı
3	Rahat ve baskısız bir ortam	Çalışabilmek için gerekli malzeme	Kendini hep aşmaya çalışmalı
4	Çok çalışmak	Çok dinlemeli	-
5	Tek bir hocaya bağlı olmadan birçok kişiden faydalanmalı	-	-
6	Branşı hakkında yeterli bilgiye sahip olmalı	Düzenli bir çalışma temposu	Yetiştirilmesine kolaylık sağlayacak ortamın sağlanması
7	Disiplinli, çok çalışmak	Yetenek	Elverişli bir ortam
8	Disiplinli bir çalışma temposu, iyi bir program	Branşı dışındaki konularda da bilgili olmak	Yetiştirilmesine yardımcı olacak ortamın sağlanması
9	Sevgi, istek, heves	Çalışma imkanı (enstrüman, öğretmen, ortam)	Çalışmak
10	Kaabiliyet	Sevdiği branşın dışında da kendini yetiştirmesi	Araştırmacılık, yaratıcılık ve çok çalışmak.
11	Disiplin	Çalışma hırsları	Yetenek
12	Yol gösterme, destekleyen iyi bir öğretmen	Yetenek	İdealist düşünce yapısına sahip olmak
13	Sosyal bir yaşantı	Tesvik	Başarısını değerlendirecek bir ortam
14	Branşını çok sevmesi ve	Elverişli ortamı bulması	Çalışma ortamının sağlanması

Sıra No	1	2	3
15	Çok çalışmak	Akıllı ve dengeli olabilmek	Yaptığı işi ciddiye almak
16	İstekli ve yetenekli olmalı	Araştırmacı olmalı	İyi eğitmenlerle çalışmalı
17	Metodlu bir eğitim görmeli	Kültürlü olmalı	Araştırmacı ve derlemeci olmalı
18	Metodlu eğitim	Kabiliyet	İşini sevmeli
19	Kabiliyetli olmalı	Yaptığı işi çok sevmeli	-
20	Akıllı olmalı	Çok çalışmalı	Genel Kültür Sahibi olmalı
21	Çok iyi bir müzik bilgisi	Gerekli tekniği çok iyi almış olmalı	-
22	Yetenek, yaratıcılık	Girişimci, cesaretli olmalı	Araştırmacı olmalı
23	Branşını sevmeli	Yetenekli	Azımlı
24	Çalışmak	Bıkmamak	Uygulamacı olmak
25	Disiplin	Çalışmak	Kararlılık
26	Çalışmak	-	-
27	İyi bir saz sanatçısı olmak	İyi bir solfej bilgisi	Geniş ve yenilikçi bir düşünce
28	Öncelikle terbiye	Sahne deneyimi	Tecrübe
29	Branşında yönlendirilmeli	Hocalarının yardımını, desteğini her zaman görebilmeli	Her konuda kendini iyi yetiştirmeli ve iyi bir şahsiyet sahibi olmalı
30	İyi bir solfej	İyi bir saz sanatçısı	Geniş ve yenilikçi düşünce
31	Yetenek	İyi bir zekâ	İleri ve açık görüşlü bir insan
32	İyi bir solfej	Sazında başarılı olmalı	İlerici bir düşünceye sahip olmalı
33	Çalışkan olmalı, bıkmamalı	Evrensel düşünceye sahip olmalı	Yerine göre davranmalı
34	Öncelikle düşünceli olmalı	Yetenekli	Teknik bilgi birikimli

Sıra No	1	2	3
35	İstekli	Hırslı	Sistemli çalışmalı
36	Dalında uzman olmalı	Disiplinli olmalı	Amaçları olmalı
37	Dalında iyi bir eğitim görmeli	Temeldeki kuvvetlilik	Dalındaki başarıyı sağlayabilmesi ve çalışması
38	İyi bir eğitim	İyi bir eğitim ortamı	İyi bir uygulama ortamı
39	-	-	-
40	Eğitimi	-	-
41	Araştırma yapması	Yaptığı işi tanımalı	O yönde çok çalışması gerekiyor
42	İyi bir eğitimi olmalı	Güven	Kanıtlama olayı
43	İstekli	Yeterli şartlar ve imkanları olmalı	Sonsuz bir kültür, özveri, birliktim
44	Okulda veya okuldışında çalışacak bir yerinin olması	Seçtiği branş saatinin yeterli olması	Elinde bol kaynak ve imkanlar olmalı
45	Çok çalışmalı, araştırma yapmalı	-	-
46	İstek	Ortam	Maddi güç
47	Öğretim elemanlarının iyi bir şekilde yetismeleri	Seçkin öğrenciler alınması gerekir.	Okulların her yönden maddi ve öğretim elemanı bakımından yeterli olmalı
48	Temelinin kuvvetli olması	Bu işi yitirebilecek istek	Çok çalışması

Sıra No	1	2	3
49	Sliper yetenek, eğitim çalışma	-	-
50	Yeterli ve ciddi müzik bilgisi-ne sahip olmalı	Kültürel bilgiye sahip olmalı	Bilgilerini ve repertuarını devamlı genişletmeli ve çok çalışmalıdır.
51	Branşında çok iyi olmalıdır.	Diğer müzikler hakkında bilgisi olmalı	Devamlı araştırmacı olmalı, kendini yenilemeli
52	Araştırma yapması	Uygulama yapması	Branşındaki her konuda bilinçli kişilerden eğitim alması
53	Konservatuvarın orta öğretim ve yükseköğenden mezun olmak	Kendi payreti, çok çalışması	Araştırma-incelene yapmalı
54	Çok çalışmalı	-	-
55	Çok çalışmalı	Azimli ve kendine güvenli olmalı	Araştırmacı olmalı
56	Araştırmacı yönünün fazla olması	Mesleğini ciddiye alması	Kendisine ait rahat çalışacak bir odasının olması
57	Yetenek	Düzenli olarak çalışmalı	Başarı kazanacağı ortamın altında günün standartlarına uygun olmalı
58	İstek ve çalışma, işini sevmek	Yetenek. Yeteneği olmayan insan fazla başarılı olamaz	Kendine özgü tavrı ve üslubu olmalı
59	Kendine güvenmesi	Çok çalışması	-
60	Branşını sevmesi	Branşında yetenekli olması	Branşı üzerinde çok çalışması gerekir
61	İyi bir eğitim alması	Kendine güvenmesi	-
62	Kabiliyet	Çalışma ortamı	Teknik ve başarıma duygusu

Sıra No.	1	2	3
63	Çok çalışmak	-	-
64	Yetenek	Teknik	Çalışma ortamı
65	Çok çalışmak	İyi, doğru bulmak	Buradaki sanatçı büyüklerimizin tavsiyesine uymak
66	İst düzeyde bulunmak için ist düzeyde görev almak	Görevinin bilincinde olmak	Çalışmak, çalışmak, üretmek
67	Branşının tüm konularında yeterli olmalıdır.	Kültür düzeyinin yeterli seviye-ye gelmesi gereklidir.	Yabancı dil sorunu olmamalıdır.
68	Kendi çabası, gayretli olmalı	-	-
69	Okulla yetinmeyip, kendini yetiştirmeli	-	-
70	Öncelikle çok iyi eğitim görmüş olmalı	Bilgisinin yeterli düzeye erişmiş olması	Sanatçılık vasıflarını taşıması
71	Müziğe karşı yetenekli olması	Disiplinli ve düzenli olması	Yeteneğinin yanında çok çalışması
72	İyi bir dengeye sahip olması	Azimli çalışkan olmak	İlgili bir eğitim görmek
73	O branşta yeterli özellikleri ve kabiliyetleri bulundurmaması	Çalışkan, istekli, gayretli, yarı, kültürlü, doğruya örnek olmalı	Kendini ve insanları sevmesi
74	Yetenekli, çalışkan, meraklı ve araştırmacı olmalı	-	-
75	Yetenek, pratik zeka	Çok çalışma	İyi eğitim

Sıra No	1	2	3
75	-	-	-
77	Müzik seviyesi yüksek olmalı	Halk veya sanat müziği olsun, önce batı müziğini iyi bilmesi gerekir.	Sazında veya sesinde yorumunun iyi olması.
78	Yaradılıştaki verilen kabiliyet	İyi bir hoca	Çok çalışma
79	Branşını sevmesi	Çalışması	Yetenekli olması
80	Meslek hocasının branşında çok başarılı olması	Günlük yaşantısında problemlerinin olmaması	Mesleğini çok sevmesi ve ısrarla olması
81	İyi hocalardan eğitim görmüş olması	Koro ve solo çalışmaları yapmalı	Bunların sonucunda sergileyebilmeli
82	Çalışmak	Dinlenmek	Okumak
83	Çalışkan olmak	Uygun bir ortam	İyi bir eğitimci
84	Konusunda iyi olan hocalardan ders almak	Bolca koro ve solo çalışmalarının bulunması	Bu çalışmalarını sergileme olanağının geçmeli
85	Yetenekli olmak	Öğretmenin üst düzeyde bir öğretimin görevlisi olması	Disiplinli çalışma
86	Rahat bir çalışma ve öğrenim ortamı	Maddi ve manevi rahatlık	Yorum yapabilme özgürlüğü
87	Branşında araştırma içinde olmasıdır.	Çok çalışmalıdır	-
88	Yetenek	Eğitim	Meslek sevgisi
89	Çok çalışmak	-	-

Sıra No	1	2	3
90	Belli bir yeteneğe sahip olmalı	Azımlı çalışmalı	O mesleğe ilgisi olmalı
91	İyi bir eğitim	Disiplinli ve bilinçli çalışmak	Ekonomik kaynak
92	Çok çalışmak	İşin tüm inceliklerini öğrenmek	Yılmamak
93	Çok çalışmak	İşini çok sevmek	Yükselmek için istekli olmak
94	İlgi göstermesi	Fazla çalışması	Kendini o işe adanması
95	-	-	-
96	Mizacı kutsal bir meslek olarak görmeli	Bransında şu ana kadar iyi bir derece ile mezun olmalı	Devamlı arayış içinde olmalı
97	Sanatçı psikolojisine ve zihniyetine sahip olmalıdır.	Düzenli bir şekilde iyi hocalar tarafından yetiştirilmelidir.	Ekonomik sorunların en asgari seviyede olmalı
98	Brans derslerini çok iyi kavramalı	Hiçbir zaman mitevaziliği elden bırakmamalı	Çok çalışmalı
99	Sazına ve sesine muntazam olarak çalışmalı	Çalışma için maddi yönden bir kulfeti olmamalı	Öğretmeniyle iyi bir diyalog içinde bulunmalı
100	Yetenek	İyi bir eğitim ve hocalar, araştırmacı ve çalışma	Maddi imkân
101	İyi bir eğitim imkânı, iyi hocalardan yararlanmak	Çok ve ciddiyeyle çalışmak, hırslı ve istekli olmak	Bransındaki gelişmeleri takip etmek ama eskiyede sahiplenmek
102	Programlı çalışmak	Günde asgari 8 saat çalışmak	-
103	Hazırlanan mifredat tutumsuz teferuat değil, kişinin eksiklerine göre uygulanmalı	Belli bir kültürü empoze etmek değil, yeniliklere açık olmak	-

Sıra No	1	2	3
104	Yetiştirme sırasında ve sonra da imla kendine faydalı kişiler bulmak	Okul içinde uygun çalışma yerlerinin mevcut olması	Branşına uygun dersleri saatli yerli olmalı
105	Disiplinli bir çalışma	Uygun bir ortam	İyi bir eğitim ve öğretim elemanlarına sahip olmaları
106	Hocalarıyla iyi bir diyalog içinde olmalı	Kendini sadece bu işe vermesi	Disiplin ve düzen içerisinde çalışmalı
107	Maddi sorunun olmaması	Branşı üzerinde bir dönem aşırı olarak yoğunlaşması, başka işler yapmaması	Beyninin rahat olması. Düşüneceği tek konu işi olması
108	Düzenli ders yapılması	Öğrenciye bilgi yönünden yeni şeyler verilmeli	-
109	Doğuştan gelen yetenek	Çalışma	Basarılı, üst düzey bir eğitim
110	Mizikaite, yetenek	Araştırmacı	Coşku, heyecan
111	Yeteneklerin küçük yaşta belirlenmesi ve uygun eğitim	Günde ortalama 7-8 saat disiplinli çalışma	Kendi müziğinin yanısıra, dünya müziklerinde içeren bir eğitim
112	Öncelikle iyi bir hocaların elinden iyi bir ders görmek	Yeterinden daha fazla repertuar	Kesinlikle kaprisli ve kibirli olmamak
113	Branşında en iyi hocalardan ders	Branşındaki konserleri kaçırmamalı	Çok yüklü bir arşive sahip olmak
114	Yetenek	Yeni bir şeyler oluşturma gücü	Kültürlü ve araştırmacı olabilmeli
115	En iyi eğitim verilmeli	Ekonmik problemi olmamalı	Alanında staj yapmalı
116	Küçük yaşta başlayan eğitim	Sıkı bir çalışma temposu	İyi bir öğretim kadrosu

Sıra No	1	2	3
117	Yetenek	Disiplin	Çok çalışmaktır.
118	İyi bir hoca	İyi bir saz, çok çalışma	Kiside yaptığı işin en üst noktasına varmalı
119	Çok çalışkan ve azimli olması gerekir	Amatör ruhunu her zaman saklamalıdır.	Mesleki ahlaktan kopmaması gerekir
120	Kendini bransına adanmalı, tek uğraşısı mesleği olmalı	Üst düzeyde yetişecek kapasiteye sahip olmalı	İyi bir eğitim almış olmalı
121	Kendisinde eksik olan yönleri saptayıp, onları tamamlamak	Amatör ruhunu hiçbir zaman kaybetmemek	Çok çalışmak
122	Çok çalışmalı	Azimli	İstekli
123	İyi bir müzik eğitimi	Sağlam bir ruh ve fizik yapısı	Algılama yeteneği
124	Kişilik	Kültür	Sanat aşkı
125	Çok iyi solfej eğitimi	Repertuar genişliği ve yeterli nazariyat bilgisi	Çok iyi saz eğitimi
126	Çok iyi müzik kulağı ve becerisi	İyi bir müzik bilgisi	Çok iyi derecede repertuar geçilmes
127	Yetenek	Yeteneğini geliştirici bir çalışma disiplini içine girmek	Sabır
128	Bransında bilgili ilgili, sevgi dolu olmalı	Öğretici ve eğiticisiyle uyum içinde olmalı	İleriye dönük çalışmaları ve ideallist olmalı
129	İlk başta çok çalışması gerekir	Araştırmaya büyük önem vermesi, küçük ayrıntıları kaçırmamalı	-

Sıra No	1	2	3
130	Eğitim derslerinin yüksek olması	Konusunun tarihini iyi bilmesi, çağdaş gelişmeye ayak uydurması	Konusunda araştırma formasyonu olması
131	Bransıyla ilgili bir laboratuvar	Kütüphane	İyi bir öğretim elemanı
132	Çok çalışmak	Uyguladığı metodun geçerliliği	Hocasının iyi olması ve yardımcı
133	Çok çalışmak	Daha daha çok çalışmak	-
134	Son teknikleri bilmek	Güzel diksiyon kazanmak	Mizîği hissetmek
135	Öğrencinin vasıflarının iyi tesbit edilmesi	Belli idealler verilmesi	Çok çalışkan olup, mesleğini çok sevmesi ve fedakar olması
136	Bulunduğu konu üzerinde çok çalışması gerekir	Kendisine güveni varsa, bunu çevresine göstermeli	Bazı imkânları yardım beklemeden kendisi yapmalı
137	Çok dinlemek	Dinlediğini notaya almak	Bransına günde 3-6 saat zaman ayırmak
138	Bransına duyduğu aşırı istek ve azim	Zorluklar karşısında yılmadan çalışmak	Okulu yönünde yapılan eleştirileri gözardı etmemek
139	Yetenek	İyi bir eğitim ve yönlendirme	Sanatı adına ve her türlü bilgiden haberi olmalı
140	Çok çalışmak, toplu çalışmalar yapmak	-	-
141	Çok çalışmak, hırslı olmak	Çıkmak istediği ve geçmek istediği rekoru bilmek	Kendine, sağlığına ve çevresine dikkat etmek. Çok okumak
142	Hocaların Türk Müziğini iyi bilmesi ve icra etmesi	Ortam yeterliliği	Maddi imkânlar
143	-	-	-

Sıra No	1	2	3
144	Sazını iyi çalması	Notasının iyi olması	Kendi bransıyla ilgili nazariyatı sağlam olmalı
145	-	-	-
146	Gerekli bilginin ve özenin verilmesi	Her konuda kendini yeterli konuda yetiştirilmesi	Tim hayatında saygılı, dırtist ve efendi olması
147	Maddi ve manevi imkân	İyi bir eğitim öğretim	Konsantrasyon
148	Mesleğini sevmesi	Araştırmacı olması	Pratiğini geliştirmesi
149	Yetenek, iyi bir eğitim	Bu kişinin araştırma, prensipli çalışma yetisine sahip olması	-
150	-	-	-
151	İstek	Araştırmacı bir yapı	Eğitim programı
152	Çok çalışmak	-	-
153	Yetenek	Eğitimin yeterli olması	Bransında çok çalışması
154	Küçük yasta yetiştirilmeye başlanmalı	Eğiticiyle çok iyi diyalogda olması gerekir	İşine büyük bir zaman ayırmalıdır.
155	Gece gündüz çalışmalı	Hocalarından yeteri derecede yararlanabilmeli	Bransını uygulayacak uygulama alanı bulabilmeli
156	Yetenekli	Bilgili	Çalışkan olmalı
157	Yeterli bilgilendirilmesi	Araştırmaya yöneltilmesi	Vasıflı hocalarla çalışması

Sıra
No

1

2

3

158	En iyi şekilde mizik dili ve ya- zımını bilmelidir.	Bransında araştırmacı, yenilik- çi ve özverili bir araştırma süreline girmeli	Uzun süreli çalışmalı, uygulama yap- malıdır.
159	Sevgi,	Sorumluluk	Çalışmak
160	Disiplinli, programlı çalışmak	-	-
161	Metodlu ve sistenli çalışmak	Konuya ilgi ve sevgi duymak	Çok çalışmak ve toplu uygulamalara katılmak
162	Temel sağlanılışı	Dizenli ve metodlu çalışma	Yeteneğinin ve kapasitesinin üst düzeyde olması
163	Çalışmak fakat bilinçli bir şekil- de	Girişken olmalı vede çevre di- zeni olmalı	Çalışma ortamı
164	Öncelikle işin bilincinde olmalı sadece yeteneğine güvenmelidir	Mizizi her yönüyle öğrenmelidir	Aldığı akademik eğitimin yanına kisisel çabasını daktmalıdır.
165	Nota bilmeli	İşine önem vermeli	Yapabilecek nitelikte olmalı
166	Kendi kendini aşmaya çalışmalı	Her zaman araştırmacı nitelikte bulunmalı	-
167	Bransını çok sevmek	Çok çalışmak	Başarılı bir sanatçıyla bunu iyi yönde kullanmak
168	Sevgi ve istek	Disiplin	Çalışma
169	Çok iyi bir eğitim	Disipline olmuş bir kaynak	Ekonomik durum
170	Ortam	Mesleğe saygı	Kabiliyet

Sıra No	1	2	3
171	Akademik kariyere sahip olması	Sanat adına faydalı eserler ortaya koyması	Yaptığı işin bilincinde olması
172	Müzikalitesi olması gerekir	Repertuar sayısının fazla olması gerekir	Ahlaki anlayışta bulunması
173	Araç, gereç, sağlıklı ve amaca yönelik sınıfların sağlanması	Eğitim sırasında ufak konserler düzenliyerek öğrenciyi teşvik etmesi	Temeli sağlam bir eğitim vermesi
174	Teknik imkânların sağlanması	Disiplinli çalışma, iyi niyet	-
175	Bilgili öğretim elemanlarından ders alması	Öğrencinin çalışkan ve araştırıcı olması	Ortam uygunluğu
176	Kabiliyet	Ortam	Çalışmak
177	Yetenek	Zeka	Çalışma
178	Sürekli araştırmacılık	Plânlı çalışma	Geniş ölçüde yetenek
179	Sabırlı olmalı	Çok iyi bir çalışma ortamı olmalı	Zorluklardan yılmamalı
180	Disiplinli ve düzenli çalışma	İşini çok sevmek	İyi bir hoca
181	Mesleğini sevmek	Yeniliklere açık olmak	Sürekli öğrenmek
182	Mesleğinde bilinçli olmak	Bütün müzik dallarında bilgili olmak	Kabiliyetli
183	Mesleğini sevmeli	Devamlı çalışmalı	Yeniliklere açık olmalı
184	Yetenek	Saygı ve sevgi	Ortam
185	İşini sevmesi	Bu yönde bilinçlenmesi	Dikkatli ve düzenli olarak çalışması

Sıra No	1	2	3
186	Çalışmak araştırmak	Yetenekli	İyi bir kişiliğe sahip olmak
187	Temel eğitimin çok çok iyi verilmesi	Tesvik	-
188	Programlı bir şekilde yetismeli	Azimli olmalı	Devamlı çalışmalı
189	Çok iyi bir çalışma ortamı	Çalışmak için heves	Yeniliklere açık olmak
190	Azımla bıkmadan çalışmak	Yaptığı işi severek yapmalı	Kabiliyet
191	Kabiliyet	Azim	Çalışmak
192	Hevesli	Yetenekli olmak	İyi eğitilmek
193	Mesleğini sevmek	Araştırma yapmak	Kendini yenilemek
194	Akıllı	Yetenek	Her konuda yenilik arayışı
195	Öncelikle öğrencilerin branşlarında iyi olmalı	Kişinin mesleğini sevmesi	Araştırmacı bir kişiliğe sahip olmak
196	Yeniliklere açık olmalı	Çalışmaya hevesli	Sabırlı
197	Yeniliklere açık olmalı, kendini katı kurallara bırakmamalı	Esnek olmalı	Akıllı olmalı
198	Yetenek, sevgi ve istek	Ortam	İyi eğitim
199	Eğsiz bir yetenek	İyi bir eğitim	Çalışma ve başarıma azmi
200	Sanatçı kişilik	İst düzeyde bilgi	Konusunda sınırsız yetenek
201	Kişisel çaba	Çok iyi bir eğitim	Uygun bir ortam
202	Disiplinli ve düzenli çalışmak	Öğreticinin iyi bir eğitim görmüş olması	İyi bir çalışma ortamı

Sıra No	1	2	3
203	İstek ve yetenek	Bilinçli ve disiplinli bir çalışma	Hergün kendini yenilemek
204	Ortamın misait olması	İyi bir eğitenden geçmiş olması	Kendi çabalarını da büyük ölçüde kullanması
205	İlgili ve hevesli olmalı	İyi bir eğitim anlayışı olmalı, yeniliklere açık olmalı	Yetenekli olmalı
206	Yeterli müzikal kulağı ve fiziki yeteneğe sahip olmalı	Mesleğini sevmek ve sabırlı olmak	İyi bir araştırmacı ve derleyici olmak
207	Çok çalışmalı	Çok yetenekli olmalı	İyi bir hocadan ders almalı
208	Kabiliyet	Uygun ortam	Bransına olan sevgisi
209	İyi bir ortam olması (Maddi, manevi)	Çalışma hırsının olması	Disiplinli, sabırlı olması
210	Kişisel olarak bransa uygun olması	Uygun, disiplinli, uzun süreli bilinçli ve bilimsel çalışma	Öğreticilerin yeterli niteliklere sahip olması
211	Sanatçının iyi bir müzik eğitimi almış olması	Yetiyeceği sanat dalında başarılı olması	-
212	Disiplin	Metod	Özveri
213	Bransında çok iyi olanları takip etmeleri	Araştırmacı olmalı	Disiplinli olup, çok çalışmalı
214	Sazında çok iyi olması gerekir	Nota ve icrası çok iyi olmalı	Kültürlü olması gerekir
215	Çok çalışmak	Disiplin	Bransını sevmek

Sıra No	1	2	3
216	Disiplinli olmak	Diğer müzikler hakkında bilgili olmak	Birçok hocadan faydalanmasını bilmek
217	Yeniliklere yönelik çalışmalar yapmalı	Her konuda kabiliyetli ve yaratıcı olmalı	Çok disiplinli bir çalışma programı içinde bulunmalı
218	Çok çalışmak (planlı olarak)	İyi bir eğitim almak	Devamlı kendini yenilemek
219	Çok çalışmalı	İşini çok sevmeli	İyi hocalardan ders almalı
220	Çok çalışmalı	İyi bir eğitim almalı	Araştırmacı olmalı
221	Çok çalışmalı	Mesleğine saygı ve sevgi duymalı	Eleştiriye açık olmalı
222	Yetenekli olmalı	Çok çalışmalı	Araştırmacı olmalı
223	Mesleğini sevmeli	Gerekli eğitimi almalı	-
224	Çok çalışmalı	Disiplinli olmalı	-
225	İşe küçük yaştan başlamalı	Herşeyi düzenli olarak çalışmalı	Yaptığı işi sevmeli
226	Sistemli olarak çok çalışmalı	Geniş bir tecrübe	Ratı müziği ile uğraşmalı
227	Branşını sevmeli	Çok çalışmalı	Disiplinli olmalı
228	Çalışmak için mekan	İyi yönlendirilme	Kabiliyet
229	Zeki ve çok çalışkan olmalı	Yetenekli olmalı	İyi bir eğitim
230	Sağlam bir eğitim	Çok yönlü olmalı	Yenilikçi düşüncelere açık olmalı
231	Konservatuvar eğitimi görmeli	Sanatçı kişiliğine sahip olmalı	-
232	-	-	-

Sıra No	1	2	3
233	Yöresel özellikleri taşıması gerekir	Çalışma ortamının uygunluğu	Maddi ve manevi sorunların bulunmaması
234	Nazariyatı çok iyi bilmeli	Yetenekli olmalı	-
235	Yetenekli olmalı	Bransında çok çalışmalı	Olaylara objektif bakmalı
236	Sanatçı kişiliğine sahip olmalı	Düzenli ve disiplinli çalışmalı	Dış etkilere kapılmadan kendi çizdiği yolda ilerlemeli
237	Çok çalışmalı	Yenilikçi olmalı	Çok iyi ve rahat bir ortam
238	İşini çok sevmeli	Eğitimi çok iyi almalı	-
239	Eğitimini çok iyi almalı	Değişik hocalardan yararlanmalı	Sanatını herşeyden önce almalı
240	Çok çalışmalı	Çok dinlemeli	Repertuarını zenginleştirmeli
241	Önce hedefini belirlemeli	Kendini tartmalı	Çok çalışmalı
242	Çok çalışmak ve araştırmacı olmak	Çok dinlemeli	Repertuar zenginliği
243	Çok yetenekli olmalı	Araştırmacı olmalı	Çok dinlemeli
244	İyi hocalardan faydalanmalı	Rahat ve huzurlu bir ortam	Bol zaman ayırmalı
245	Yetenekli olmalı	Eğitimini iyi yapmalı	Yeniliklere açık, araştırmacı olmalı
246	Mesleğini çok sevmeli	İyi bir eğitim ve disiplinli olmalı	Mesleğini iyi bilen hocalardan eğitim almalı
247	Araştırmacı ve yeniliklere açık olmalı	Yetenekli ve mesleğini sevmeli	Toplumun güvenini sağlamalı
248	Çok çalışmalı	Repertuarını çok geliştirmeli	Genel kültürü olmalı

Sıra No	1	2	3
249	İyi bir ses eğitimi	Nazariyat, makam ve usul bilgisi	Başka klâsik müzik olmak üzere kuvvetli bir repertuar
250	Kaabiliyet	İyi bir eğitim almış olmak	-

Ek - 6

Soru 6) Konservatuardaki müzik eğitim sistemi öğrencinin mezuniyeti sonrasında kendisine yeterli imkânı sağlayabilecek nitelikte midir?

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
1		X	
2		X	
3		X	
4			Tam hayır demek doğru olmaz. Aslında okulumuzda daha iyi imkânlar ve ilgi sağlanırsa, verim artar ve nitelik kazanır.
5		X	
6			Şimdi uygulanan sistemin büyük ölçüde değiştirilmesi gerekir.
7		X	
8			Ama öğrencinin de özel bir çaba göstermesi gereklidir.
9		X	
10			Bu imkân ancak öğretim elemanlarının bu işe ciddiyetle sarılmalarına bağlıdır.
11		X	
12	X		
13			Sistemin geliştirilmesi, uygulama imkânlarının sağlanması gereklidir.
14			Çünkü gerekli şartlar sağlanacak şekilde yetiştirilmiyor.
15		X	
16		X	
17		X	
18		X	
19		X	
20			Gerçekten kendini yetiştiren öğrenciler için yeterlidir.

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
21		x	
22			Bizim okulda hocalar biryere kadar öğretici ondan sonrası öğrenciye aittir.
23			Bu konuda bütün görev okula düşmez. Öğrencinin de araştırmacı ve değişikliklere açık olması gerekir.
24			Sadece bir kuru diploma verebilir. Ama öğrenci çalışkan ve başarılıysa bu eğitimi rahatlıkla alıp kendine imkânlar sağlayabilir.
25		x	
26		x	
27			Solfej tam verilmiyor, meslek çalgısı ders saati az.
28		x	
29			Hiçbirşey olmasa bile bir lise veya ortaokul öğretmenliği yapabiliriz. Hayır; çünkü ben mesleğimde iyi bir yere gelmek istiyorum bu sistemle çok zor.
30			Solfej eğitimi yarım kalıyor. Saz eğitimi ve haftalık meslek çalgısı ders saati az.
31			Bu imkân bence fazlasıyla tanınıyor.
32			Saz eğitimi ve haftalık meslek çalgısı ders saati az.
33		x	
34			Fakültelerin çoğunda olduğu gibi işsizler ordusuna konservatuarlardan da bolca olarak eleman katılacaktır.
35			Para açısından
36			Eğitim çarpıklığı yüzünden nereye yöneleceğimiz meçhul
37			Bundan tam emin değilim
38		x	

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
39			Öğretmenlerle yakından ilgilenirsen okul devamı ve sonrasında yardımları küçümsenmeyecek ölçüdedir. Kendi çabanla bazı kuruluşlara girdiğinde de parasal açıdan pek zorluk çekmeyiz.
40			Dışarıda bugünün şartlarında bir iş sağlayamaz.
41			Hayatta hiç bir şey yeterli değildir. Mutlaka değişik şartlar yaratmak gerekir. Okulda alınan eğitimin dışında da çalışmak gerekir.
42		x	
43			Eğitim süresindeki aksaklıklar, iş ortamlarının yetersizliği.
44			Üniversite sadece insanın yürüyeceği yolu gösterir. Hiç bir üniversitede eğitim sistemi yeterli değildir. Kişi ilerleyeceği yolu kendi seçmeli ve kişisel çabalarla çok çalışarak, istediği yere gelebilir.
45			Öğrencinin kendisi ile ilgilidir. Çünkü her şey çalışmaktan geçer.
46			Fazladan çalışmasıyla
47			Tam anlamıyla yeterli değildir. Okulun yeterli maddi bir kaynağı yoktur.
48			Bu kişinin kendi çabaları ile sağlanabilir.
49			Başarıları için evet. Müzik hocalığı olduğu için
50			Çok az öğrenci hariç konservatuardaki müzik eğitimi sistemi mezuniyet sonrası kendisine yeterli imkânı sağlamıyor.
51			Öğrencilik yıllarında öğrencinin okulla birlikte kendini yetiştirmesi gerekir.
52			Konu hakkında yeterli bilgi verilmiyor. Öğrencilerin mesleki hayata atılmasından önce uygulama imkânı tanınmıyor.
53			Hemen hemen. Kişinin kişisel gayretine bağlı. Alt yapı azlığı. Gerekli alt yapının olmayışı
54			Yeterli imkânı sağlayabilir

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
55			Öğrenciler kesin bir dala yönlendirilmeli ve bu konu üzerinde çaba harcanmalıdır.
56			En azından bu bizim okul için geçerli
57			Bu sadece bir temeldir. Müzikte eğitimin biteceğine inanamıyorum.
58			Yeterli değil. Konservatuarı iyi bir derece ile mezun olan insana iş imkanı kısıtlı. Bu da koroların, orkestraların yetersiz olmasından kaynaklanmaktadır.
59			Okulumuzda eğitim çok dağınık
60			Öğrencinin kendi çabasına bağlı
61			Aslında burada hiçbirsey öğrenmiyor değiliz. Elbette Türk Müziği ile ilgili bilgiler öğreniyoruz. Ama sanatla uğraşan insanlar olarak daha fazla bilgiye ihtiyacımız var. Eğer öğrencinin özel bir gayreti varsa imkân bulabilir.
62			Bu kişiye bağlıdır. Azim olmalıdır.
63	x		
64			Fakat kişinin çabası varsa niye olmasın
65			Birçok kişi 5 senede okulu bitirip hayaller kuruyor, eline diplomasını alınca da açıkta kalıyor. Hiçbir eğitim görmeyen birçok kişi ses sanatçısı olabiliyor fakat okulu bitirenlere devlet sahip çıkmıyor.
66			Öğrenci ancak kendi çabasıyla biryere gelebilir.
67			Öğrenci ancak kendi çabasıyla biryere gelebilir.
68			Nitelikte değildir. Çünkü çoğu mezunlar boşta geziyor ve açıkta kalıyor. Gördüğü eğitim gittiği yerde yetersiz olabilir.
69			Öğrenci okulu bitirdikten sonra yeterlilik sınavına mı, radyoya mı, devlet korolarına, okulda görevlimi, olmak için çarpınıp duruyor. Ayrıca gördüğü eğitim gittiği yerde yetersiz kalabilir.
70			Sağlayabilecek nitelikte olabilir.

Sıra No	Evet	Hayır
---------	------	-------

71		Öğretmenlik hakkının tanınması, Devlet korolarının kurulabilmesi. TRT kurumunun son zamanlarda konservatuar öğrencilerine şans tanınması
72		Eğitim ve sistem yönünden
73		Alt yapı ve maddi yetersizlik
74		Okulda verilen eğitim yeterli değildir. Okulu bitirdikten sonra önümüze çıkan imkânlar yeterli değildir.
75		Yeterince repertuar kazanılmıyor. İstenilen yere girilemiyor. Bireylere kendi başlarına birşey yapabilme malesef öğretilmiyor.
76		Türkiye' de sanatçı olabilmek için konservatuar okunması şartı aranmadığı için yeterli olsada olmasada pek farketmiyor. Otantik bir kaset dinleme imkânı yok.
77		Okuldan mezun olan hemen her öğrenci, nota bilgisini ve müzik kültürünü almış oluyor. Sağlayamayabilir. Çünkü müzik yeteneği ve bilgisi bugün aranan en son şey.
78		Herhangi bir iş ehline verilmiyor.
79		Hemen hemen
80		Öğrenci kendi kendini yetiştirdiği takdirde evet. Sadece dersleri düşünerek mezun olmuşsa hayır.
81		Verilen eğitim kişilerin birazda özel çabasına bağlı bence yeterli değil. Çünkü eğitim sadece notalarla olmamalı
82	x	
83		Çalışkan ve pratiklerini ilerleten öğrenciler başarılı olmaktadır. Bunun haricindeki çok kişi başka işler yapmaktadır.
84		Bu nitelikte değildir. Sadece daha sonraki çalışmalarında büyük bir yol göstericidir ve bana göre çıraklığın giderildiği bir yerdir.

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
85			Müzik derslerine tanınan sürenin azlığı, Temel müzik derslerini üstlenen öğretmenlerin değişmeli olarak görev yapmaması. Türk Müziği ve Nazariyatı dersinin nazariyat, solfej ve uygulamalı usul dersleri olarak ayrı ayrı verilmemesi.
86		x	
87			Öncelikle çok öğrenci alındığı için mezun olan öğrenci daha neyi iyi yaptığını bilememekte ve bu arada pek çok bilinçsiz kişi mezun olmaktadır. Bu bilinçsiz kişiler bu işi ne derecede yapabilir ki karşılıklarına çıkan imkânları değerlendirsinsinler.
88			Konservatuardaki müzik eğitimiyle yeterli imkân sağlanamaz Kendi çabamız gerekmektedir.
89		x	
90		x	
91		-	
92			Böyle bir niteliğe şu an için sahip değildir.
93			Bu biraz da kişiye bağlıdır.
94	x		
95			Okula girdiğimiz yıl üst sınıflarla konuşuyorduk. Mezun olunca çalışma olanakları nedir? hiç olmasa size öğretmenlik dediler ama yeterlilik sınavlarında batı müziği ağırlıklı sorular gelince bizim bu şansımız çok fazla sayılmıyor. Geçen seneki mezunlardan sanırım 1 veya 2 kişi yeterlilik sınavını kazanmış.
96			Öğrenci dışarda çalışma imkanını elde edemez. Dışarıda çalışacak duruma gelene dek pratiğe ihtiyacı var. Yüksek lisans yapıp öğretim görevlisi olmak için 2 yıl daha okumak.
97			Sağlayabilecek nitelikte değildir. Çünkü uygulanan eğitim sistemi bu şekilde düşünülmüş yapılmamıştır.
98			Yeterli iş sahamız yok.
99			Yeterli bir eğitim olmadığı için yeterli bir iş imkânı olmayacaktır. Müzik dalında iş bulan öğrenci sayısı çok az. Birçok insan mezun olduktan sonra müzik hayatını bırakacaktır.

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
100		x	
101			Çalgı eğitim bölümü belki ama diğer bölümler hayır. Bir de devletin mezun olan öğrencileri değerlendirebileceği kurumları yeteri kadar yok. İstanbul'da hala bir T.H.M. Devlet Korosu yok.
102			Gerekli olan bilgiler iyi şartlarda yeterli amaçlarla temin edilememektedir. Öğretmenlerin hepsi iyi öğretim metodlarına sahip değildir.
103			Çalışılırsa ve hocasına düşerse kesin evet. Branşlaşmaya yönelik bir eğitim kişiyi tek yönlü kısırlaştırıp dalkavukluk kapılarını da açıyor, bu yüzden sırf batı müziğine değil, devletin ve kültür bakanlığının konuya el atması elzemdir.
104		x	
105		x	
106		x	
107			Bence değildir. Mezun olan öğrencilerden ancak on taneden biri hoca olabilmektedir. Geri kalanlar ise piyasada çalışıyorlar. Bu da nitelikli kaliteli müzisyen sayısını azaltmaktadır. bunlar dışındaki iş olanakları ise kısıtlıdır.
108		x	
109			Birçok çalışma kolundan daha fazla imkâna sahibiz.
110			Aslında konu insanın kendini disipline ve programlı yetiştirmesine bağlı. Yoksa fırsatlar değerlendirildiğinde mutlak bir şeyler sağlayabilir. En azından öğretmen olabilir.
111			Sıradan bir devlet okulunda müzik öğretmenliği yapılabilir.
112		x	
113			Bir yerlere giren kişilerde kendi çabaları sonucu bir yere girebilmişlerdir.
114			Pek değil
115			Bu eğitim sistemiyle ancak cemiyet niteliğinde kalır.

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
116			Sanmıyorum
117			Öğrenci mezun olmadan önce, kendisini yeterli bir şekilde bilgilendirip, doldurabildiyse mezuniyet sonrası kendini yeterli hissedecektir.
118			Şu anki verilen eğitim sistemi ancak kişilerin özverisiyle ve daha önce bir birikim varsa onuda katarak kendi kendine çalışmasına dayanıyor. Okul kişiye fazla bir şey vermiyor. Ama hiçbirşey vermiyor demek de yanlış olur.
119			Eğitim sistemi yetersiz olduğu için öğrencinin yetişme seviyeside düşüktür. Girebileceğimiz radyo koroları, okullar vb. yerler ağzına kadar dolu ve torpili olmayan giremez. Bundada konservatuarın ağır basması söz konusu değildir.
120			Konservatuarlardaki müzik eğitim sistemi öğrencinin mezuniyeti sonrasında kendisine yeterli imkânı sağlayacak niteliktedir ancak, bu öğrencinin çalışmasına, bu eğitimden en iyi şekilde faydalanabilmesine de bağlıdır.
121			Konservatuarlarımız tam bir sistem üzerine oturtulmamış bir eğitime henüz geçememiştir. Bunda konservatuarın fazla eski olmaması da önemli bir etkidir. Ayrıca her şeyi okuldan ve hocalardan beklemek de yanlış bir düşüncedir.
122			Bu konuda öğrenciye büyük görevler düşmektedir. Temelden edindiği bilgileri geliştirmelidir.
123			Ama bu nitelik öğrencinin ve öğreticinin çabasıyla doğru orantılıdır.
124			Bu okuldan mezun olunca, gerçekten de iş problemi karşımıza çıkıyor. Herkes torpil arıyor.
125		x	
126			Öğrenci aldığı eğitimle orta dereceli okullara göre üst düzeyde üniversiteye göre alt düzeyde kalacaktır. Öncelikle sanatçı yetiştiren bir okul olmasına rağmen lise öğretmeni yetiştiren bir okul olması.
127		x	

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
128			Yeterli imkân niteliğinde olmasına karşılık, mezunların hiçbir şekilde iş imkânı bulamadıkları, bulanların ise tesadüfi olduğu gerçeği vardır. Bir avukatın, doktorun, savcının, mezuniyetiyle beraber iş imkânı var iken, bizlerin aynı seviyede eğitim süremiz olmasına rağmen mezuniyetimiz içler acısıdır.
129		x	
130			Müfredat oturmamıştır.
131		x	
132			Öğretmenlik
133			Piyasada çalışacaksa evet, Radyo, Devlet kolları vs. gibi yerlere girecekse hayır. Çünkü, konservatuarda 100 kişi mezun oluyorsa bu kurumlar 2 kişi alıyor.
134			İnsan kendini geliştiremezse mezuniyetin pek önemi yok.
135			Yeterli değil
136			Piyasa konservatuarlı için en iyi kazanç yolu. Çeşitli devlet kurumları için şans düzeyimiz çok az. Çünkü kontenjanları yetersiz.
137		x	
138		x	
139		x	
140		x	
141			Öğrencide çok çalışırsa evet. Yani başarı yüzdesi öğrencide %80, okulda %20.
142		x	
143			-
144		x	
145		x	
146			İstisnalar haricinde yeterli imkânı sağlayacak nitelikte değildir. Böylece istisnalar kaideyi bozmaz kuralına uyulmakta.

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
147		x	
148		x	
149		x	Verilen eğitim gerçek bir müzik eğitimi için yalnızca bir temel daha ilerisi gelmiyor. Türkiye'de eğitim sisteminde kişiler gerçek yerlerine yerleşemediklerinden verimsiz ve başarısız oluyor.
150			Okula seçkin öğrenci alınmıyor. Ben nice yeteneksiz kişilerin halen öğrenci olduğunu görüyorum. Az ama verimli kişileri işleyip, oluşacak imkânları o kişilere sağlamak gerekir.
151		x	
152			Kişilerin kendisini de yetiştirmesi gerekmektedir. Bu iş sadece okulun verdiği eğitimle olmaz. Okul hiçbir imkân vermemektedir.
153		x	
154			Yalnız eğer kişi çok idealist ve girginse bazı kapalı bulunan konular üzerine gidebilirse başarılı olabilir. Kendine bir temel olabilir ve ileride bir yer edinebilir.
155		x	
156			Kişinin bu okuldan çıktıktan sonra, hatta okurken kendi çalışması ile olacak şeyler vardır, bunları okul vermez. İnsan ancak kendisi isterse bu konularda kendini yetiştirebilir.
157			Eğer müzik öğretmeni olacaksa, hayır değildir. Çünkü okuldan mezun olan biri en az bir sazı ve piyanoyu çalabilmektedir. Eğer öğrenci kendini yetiştirirse bir yerlere gelebilir. Ancak eğitim öğrenciyi ileri derecede yetiştirmekten uzaktır.
158			Özel bir çalışma ve gayret söz konusu değilse hayır. Temel bilimler olarak sahip olduğumuz mesleki formasyon dolayısıyla ilk ve orta dereceli okullarda çoğumuz için çalışıp başarıma olanağı fazladır. Yine özel gayretler sonrası farklı görevler alabilmek söz konusudur.
159			Bitirdikten sonra gördüğü eğitim kapasitesine göre gelmesi gereken yere gelmeyen çok kişi var.

Sıra No	Evet	Hayır
---------	------	-------

160		Yeterli imkânı sağlayabilecek nitelikte olsa bile bu birazda öğrencinin yeteneğine başarı durumuna bağlıdır.
161		Batı müziği konservatuar durumu farklıdır. Bu öğrencinin de çalışmasına ve merakına bağlı bir olaydır. Konuya gerçekten ilgi duyan ve çalışan öğrenci alınmadığından, öğretmenlerin de çoğunun yetersiz ve teşvikçi olmamasından ötürü çok az öğrenci bu imkâna kavuşabilmektedir.
162	x	
163		Yeterli bilgisi olmayan öğrencilerde tesadüf sonucu mezun olabiliyor fakat mezun olduktan sonra hiçbirşey yapamıyor. Her öğrenci konser tecrübesini yaşayamıyor. Çünkü ona konser ortamı yeterince sağlanmıyor. Böylelikle de toplum karşısına çıkamıyor, konser heyecanını yenemiyor.
164		Olanaksızlıklar içinde olan öğrenci okulda bile teknik olarak öğrendiği şeyleri uygulama imkânını bulamamaktadır. Bunu mezun olunca yapması daha da sınırlıdır. İş sahası açısından istenilen nitelikler mevcut değildir. Maddi bakımdan doyurucu olan imkanlar manevi açıdan içler acısıdır. Öyleki sonuçta müzik eğitimi gören tam anlamıyla müziği gerçekleştirememektedir.
165		Eğer öğrenci iyi çalışmışsa okulunu başarıyla bitirmişse tabii ki başarılı olabilir.
166		Radyo sınavlarında veya diğer sınavlarda kadro dolu olduğu için, kişi iyi de olsa istediği yere girememektedir.
167		Herşey kişilere bağlıdır. Bu her okulda böyledir. Okul hiçbir zaman herşeyi veremez.
168		Hem evet hem de hayır diyebilirim. Çünkü her mezun olan kişinin müzikle uğraşması imkansız. Çünkü korolar, radyo kısıtlı, İstanbul içinde kalmak isteniyorsa. Ancak çok başarılı kişiler ve torpili olanlar kısa yoldan bir yere gelebilir.
169		Kısmen; herkes kendi işini kendi yaratma çabasında.

Sıra No	Evet	Hayır
170		Çalışacağı kuruluşlar çok yetersiz. Tam anlamıyla dört dörtlük öğrenci yetişmiyor. Yabancı dil eğitiminin yetersizliği sebebiyle çok zorlanıyoruz.
171		Bu tamamıyla öğrencinin kabiliyetiyle ilgili
172		Hersey öğretilmekte fakat saz ve ses sanatçısının iyiye gitmesi kendi çalışması ile olur.
173		x
174		Fazla öğrenci alınarak iş imkânları kısıtlanıyor. Verilen eğitiminde yetersizliğinden dolayı öğrenci ancak kendi çabasıyla bir yerlere gelebilirse gelir.
175		Radyolar, korolar, üniversite görevleri dışarıda fazla kimsenin açıkta olmasına izin vermez.
176		Öğrencinin gösterdiği başarıya bağlı. Her isteyen çalışanın belli bir yere geleceğine inanıyorum. İyi olan, iyi yetişen, kendini yetiştiren, çok çalışan bir mezun için devletin imkân sağlayacağına inanıyorum.
177		Kendi gayretiyle belki.
178		Eğitmen olarak hayır. Eğlence yerlerinde evet. Aydın insan olarak hayır.
179		Radyolar, korolar, öğretim görevliliği
180		x
181		x
182		-
183		x
184		-
185		x
186		Kimisine sağlar, bence % 5
187		-
188		Konservatuar mezunu o kadar çok insan varki fakat kontenjan yetersizliğinden bu mesleği devam ettirememişler.

Sıra No	Evet	Hayır	Neden
189			Radyolar, müzik koroları (özel) öğretim elemanları.
190			Bugün pek çok mezun kantenjan yetersizliği yüzünden mesleklerini devam ettirememektedir.
191		x	
192			Okulda öğretim görevlisi, korolar, radyolar.
193			Yetersiz daha iyi olabilir.
194			-
195		x	
196			Korolar, radyolar, öğretim görevliliği ile sağlayabiliyor.
197			-
198		x	
199			Hayır, yeterli imkânı sağlayacak niteliktedir. Ama daha fazlası için yetersizdir.
200			Bence konservatuarda verilen eğitim öğrencinin değerlendirmesiyle doğru orantılıdır. Bu eğitimi işlemek öğrencinin azmi ve yeteneğine bağlıdır.
201		x	
202		x	
203			Bugün öğrenci öğretmeni geçmiş bulunmaktadır. Konservatuar yenilikçi çalışanlara kapalı olduğu için yeni mezuna yeterli imkânı sağlayamayacaktır. Haliyle mezun olan kişi imkânları daha fazla olan bir başka yeri (öğretim kurumunu) seçecektir. Gerek maddi açıdan gerekse manevi destek görmeyecek olan kişi belkide sanatında fedakârlık edecektir.
204		x	
205			T.R.T. korolar, öğretmenlik ile sağlayabiliyor.
206			Öğrenciye yeterli pratik, tatbikat sağlamıyor. Öğrenciye yeterli repertuar sağlanamıyor. Göze dayalı (notalı) bir eğitim sistemi uygulandığından öğrenci karşılaştığı notasız eserlerin icrağını rahatlıkla yapamıyor.

Sıra No	Evet	Hayır
207		Korolar, T.R.T. okulda öğretim görevliliği ile sağlayabiliyor.
		x
208		Öğrenci kendi çabasıyla ancak yeterli bir imkânla kavuşabilir. Onunda çok büyük bir çaba sarfetmesi gerekir.
209		Değildir.
210		Belli bir müzik sistemi öğrenciye verilmektedir.
211		Sağlayabilecek nitelikte. Daha yüksek bir düzeyde olabilir fakat bir takım yetersizliklere rağmen yinede mezuniyet sonrası öğrenciler, belli yerlere geliyorlar.
212		Bütünüyle hayır. Yalnız kendi çaba ve gayretleriyle öğrenci imkânları zorlayarak bir takım belli mevkilere gelebiliyorlar. Aslında konservatuar eğitiminde bu az çok fazla olanak gerekir.
213		Öğrenci kendini yetistirdiği takdirde yeterli olabileceğine inanıyorum. Biraz da öğrencinin elindedir.
214		Çalgı eğitim bölümünden mezun olmuş bir öğrencinin diğer bölümlerden mezun olmuş öğrencilere oranla daha bilgili olduğu kanaatindeyim.
215		İş sahası yok denemek kadar az fakat devlet okulları ve özel okullarda çalışanlar hayatlarından memnun gözüküyorlar.
216		Bizim okulumuz için böyle bir şey şu anda ciddi olarak söz konusu değil. Öğrencinin yeteneğiyle alakalı bir konu.
217		Bence değildir. Eğitim sisteminde çok fazla eksik ve yanlışlar var.
218		x
219		x
220		Kesinlikle yeterli değildir. Çünkü pratik yapma imkânımız yok.
221		x
222		-

Sıra No	Evet	Hayır
223		Öğrencinin sınırsız çalışmasıyla belki
224		Konservatuarlarda çok öğrenci alınmakta ve çoğu memnun olmamakta. Kadrolar zaten dolu. Gençlere fırsat tanınmamakta. Zaten çevrede de gerekli iş yok.
225		Okulun amacı sadece mezun etmek olmamalı.
226		Her ne kadar 10 yılımızı okulumuza versekte yeterince bilgiye sahip değiliz.
227		değildir. Öğrencilerle yeterince ilgilenilmemektedir. Okulumuzun sistemi yetersiz gibi.
228		İnsanların kendisini geliştirmesiyle doğru orantılıdır.
229		Bu şartlarda hayır. Üniversite bünyesinde bir konservatuarla hedeflere ulaşılamaz.
230		Hem evet, hem hayır. Anadolu'da alınacak eğitim yeterli olabilir ama merkezi yerlerde hayır.
231	x	
232		Bu imkânlar sadece kişinin kendi elindedir.
233		-
234		Öğretmenlik yapabiliyoruz.
235		Devlet yeni korolar kurarsa olabilir.
236		Gerekli iş imkânı sağlayamamaktadır. Konuları tam anlamıyla veremiyorlar.
237	x	
238		Kesinlikle bu düzeyde bir müzik eğitimi verilmiyor.
239		Bu, görev alacağı yere ve konuma göre değişir. Bunun için bazen yeterli, bazen yetersiz.
240		Büyük bir çoğunlukla evet fakat öğrenci kendisini ne kadar yetiştirirse yetiştirsin mezun olduktan sonsa gireceği devlet kuruluşları çok az.
241		Bütün eğitim kurumlarında olduğu gibi okulumuzda sadece öğrenciye bir yol göstericidir. Gerisi öğrencinin özel çalışmasına bağlıdır.

Sıra No	Evet	Hayır
242		Kendisini sadece okulda verilenlerle değil, dışarıdaki çalışmalarıyla da yetiştirmiş ve geliştirmiş öğrenciler için evet.
243		Gerek icra, gerekse öğrencinin mezuniyeti sonsarında kendisine yeterli imkânı sağlamaktadır.
244		Mizik için 5 sene yetersiz. Repertuar açısından geçilen eser sayısı az. Öğrencinin ancak kendini yetiştirmesi dahilinde yeterli sayılabilir.
245		Verilen ders saati yetişmek için çok az. Bütün iş öğrencinin durumuna kalır.
246		Bazı eksiklikleri olmasına rağmen konservatuar mezunu öğrencilerin genelde yeterli olduğu kanaatindeyim.
247		Alınan eğitim yeterli değildir. İş imkânı çok azdır.
248		Aslında bu kişinin kendi çalışmasına bağlı bir olaydır. Verilen bilgileri kendisi çalışarak pekiştirmelidir. Uygulama alanındaki eksiklik çok büyük problemdir.
249		X
250		X

Ek - 7.

Soru 7) Konservatuarlardaki müzik eğitimi sizce nasıl olmalıdır?

Sıra
No

- 1 -
- 2 Her bölümün kendine ait bir tatbikat korosu olmalı
- 3 Müzik dersleri birbiriyle bağlantılı olmalı. Eğitimciler öncelikle birbirleriyle anlaşmalı
- 4 Değerli öğretim elemanlarına gereken ihtimam gösterilerek tecrübelerinden yararlanılmalı
- 5 Uygulamaya dönük çalışmalar yapılmalı
- 6 Konservatuara öğrenci alınırken çok özen göstermeli
- 7 Konservatuarlarda eğitmen seçimi de çok önemli bir konudur, eğitmen vasıflarına uygun olmalı
- 8 Eğitim sistemi bilen kişiler tarafından hazırlanmalı
- 9 Nicelik bakımından düşük, nitelik bakımından yüksek kapasitede öğrenci alınmalı
- 10 Müzik yapmaya elverişli dersaneler hazırlanmalı
- 11 Enstrüman dersleri yoğun olmalı,
- 12 Bir laboratuvar kurulmalı, öğrenci öğrenmek istediği herşeyi burada bulmalı
- 13 Bir sınıfı geçmeyen ötekine devam edememeli
- 14 Yeniliğe açık olmalı
- 15 Derslere devam mecburiyeti kaldırılmalı, ortam teşvik edici olmalı
- 16 Mesleki derslere daha fazla önem verilmeli
- 17 Eğitim için (saz-şan) metodlar yazılmalı
- 18 Sınav sistemi düzenlenmeli
- 19 Yetenekli ve müzisyen olabilecek öğrenciler az ve öz olarak seçilmeli
- 20 Piyano yardımcı saz olarak konulmalı
- 21 Müziğin her alanında komple bir eğitim
- 22 Özel sınıflarda olmalı. Eski meşk sistemine yer verilmeli

**Sıra
No**

- 23 Bilinçli ve disiplinli
- 24 Araştırmaya yönelik
- 25 Eleman, araç-gereç ve mekân iyi seçilmeli
- 26 -
- 27 Daha ciddi olmalı
- 28 Saz derslerinin saatleri arttırılmalı. Repertuar dersleri uygulamalı olmalı, yabancı dile ağırlık verilmeli
- 29 Piyano öğretilmeli
- 30 Branşlaşma olmalı
- 31 Öğretim sisteminde çağdaş düşünülmesi
- 32 Uygun bina yapılmalı (ses yalıtımlı)
- 33 Hoca-öğrenci diyalogu güçlü olmalı
- 34 Çok titizlikle seçilen öğretim kadrosu
- 35 İyi bir binada, seçme öğretmen ve öğretmenlerle
- 36 YÖK ile kısıtlanmamalı. Başlıbaşına bir eğitim kurumu olmalı. Saygın ve gerçekten işi bilen bir yönetim kadrosu oluşturulmalı
- 37 Konservatuara ve öğrenciye yarar sağlayacak dersler olmalı
- 38 Uygulamaya yönelik olmalı
- 39 -
- 40 Müzik ağırlıklı olmalı
- 41 Disiplinli ve destekli olmalı
- 42 Disiplinli, doyurucu ve gelecek vaad eden şekilde olmalı
- 43 Çağdaş ve evrensel düşünce içinde olmalı
- 44 İyi planlanmış bir sınavla az ve kabiliyetli öğrenci ile
- 45 Müziğin her türünde komple bir eğitim
- 46 Branşlaşma erken olmalı
- 47 İlk okuldaki sonra başlamalı

**Sıra
No**

- 48 Müzik laboratuvarları olmalı, piyano eğitimi olmalı
- 49 -
- 50 Sistemli, programlı, sanatsal ağırlıklı olmalı
- 51 Uygulamalı ve özendirici
- 52 Uygulamalı ve müzik ağırlıklı
- 53 Piyano eğitimi ve nitelikli öğretim elemanları ile
- 54 Günün şartlarına uygun olmalı
- 55 Giriş sınavları büyük titizlikle yapılmalı
- 56 Piyano öğretilmeli, öğrenci sayısı az olmalı
- 57 Piyano öğretilmeli
- 58 Yetenekleri ortaya çıkaracak imkânlar tanınmalı
- 59 Branslaşma erken olmalı
- 60 Uygulamalı ve bilimsel
- 61 Giriş sınavları sağlam temellere oturtulmalı
- 62 Enstrümanlar yeterli olmalı ve sınıflar kalabalık olmamalı
- 63 -
- 64 Enstrümanlar yeterli olmalı
- 65 Müzik ağırlıklı ve yeterli enstrümanlar olmalı
- 66 Mesleki dersler yoğun olmalı
- 67 İyi bir ortamda, daha geniş kapsamlı
- 68 Enstrümanlar yeterli olmalı
- 69 Pedagojik formasyonu olan hocalarla
- 70 Dersler iyi seçilmeli
- 71 Enstrümanlarda tek metod olmalı (Her enstrüman için) .
Düzenli bir müfredat programı olmalı
- 72 Modern, çağdaş ve aydın sanatçılar yetiştirmeli

**Sıra
No**

- 73 Özgür ve disiplinli olmalıdır.
- 74 Müzik ağırlıklı
- 75 Araştırmacı, yenilikçi atılımcı olmalı
- 76 Düzenli ve destekleyici olmalı
- 77 Müzik ağırlıklı, uygulamalı, özendirici
- 78 -
- 79 İyi seçilmiş mekanlarda verilmeli
- 80 Ciddi ve verimli
- 81 Enstrüman dersleri çoğaltılmalı
- 82 Çok sayıda sınıf ve enstrüman olmalı
- 83 Müzik ağırlıklı ve imkânları bol
- 84 Müzik ağırlıklı ve uygulamalı
- 85 Çağdaş ve disiplinli
- 86 Not sisteminden uzak olmalı
- 87 Giriş sınavları titizlikle yapılmalı. Az öğrenci ile
- 88 Doğru zamanlama ile titizlikle seçilen dersler olmalı
- 89 Ciddi ve yönlendirici
- 90 Müzik ağırlıklı ve uygulamalı
- 91 Çağdaş olmalı
- 92 Geliştirici ve özendirici imkânlar sağlamalı
- 93 Geliştirici ve özendirici imkânlar sağlamalı
- 94 Müzik ağırlıklı ve pedagojik formasyonu veren
- 95 Giriş sınavları titizlikle yapılmalı, az öğrenci ile
- 96 Müzik ağırlıklı ve uygulamalı
- 97 Sanatsal bir ortam sağlamalı
- 98 Titiz seçimle öğrenci alınmalı, az öğrenci ile

**Sıra
No**

- 99 Öğretici iyi seçilmeli
- 100 Uygulamalı olmalı. Staj getirilmelidir.
- 101 Müzik ağırlıklı ve teşvik edici
- 102 Teşvik edici ve özendirici
- 103 Gerekli araç ve arşivle donatılmış
- 104 Müzik ağırlıklı ve destekli
- 105 Müzik ağırlıklı ve düzenli
- 106 Disiplinli
- 107 Uygun bir ortamda ve az sayıda öğrenci ile
- 108 Düzenli ve disiplinli
- 109 Uygulamalı ve müzik ağırlıklı
- 110 Sistemli ve yoğun bir program
- 111 Az sayıda öğrenci ile uygun mekânlarda
- 112 Müzik ağırlıklı ve uygulamalı
- 113 Kaliteli müzisyen yetiştirecek şekilde
- 114 Az sayıda öğrenci ve destekleyici
- 115 Ciddi ve mesleki yönde
- 116 Az sayıda öğrenci ile uygun mekânlarda
- 117 Müzik ağırlıklı
- 118 Çeşitli öğretim elemanları ve yetenekli öğrencileriyle
- 119 Amaca yönelik ve ekonomik koşullara uygun
- 120 Bağımsız ve meslek ağırlıklı
- 121 Çeşitli ve bir çatı altında
- 122 Müzik ağırlıklı
- 123 Uygun mekanlar, iyi bir arşiv ve kaliteli elemanlar
- 124 Araştırmacı, ilgi ve destek verici

Sıra No	
125	Bağımsız ve denetleyici yöntemler
126	Az sayıda öğrenci ile
127	Giriş sınavının titizlikle yapılması ve uygun ortam
128	Çağdaş, akılcı ve staj imkânı veren
129	Nitelikli öğrenci ve eğitici seçimi
130	Çağdaş ve geliştiren
131	Öğrenci sayısı az ve uygulamalı
132	Evrensellik ilkesine uygun
133	Bilinçli, çağdaş ve bağımsız
134	Ciddi ve öğretici
135	Verimli bir ortam ve mesleki ağırlıklı
136	Eğitici eleman ve uygun ortam
137	Müzik ağırlıklı ve uygulamalı
138	Az sayıda öğrenci, yoğun mesleki program
139	Ortak müfredat ve uygulama
140	Titiz seçim ve üretme imkânı
141	Müzik ağırlıklı ve programlı
142	Müzik ağırlıklı
143	Az sayıda öğrenci ve vizesiz
144	-
145	Uygulamalı
146	-
147	Az sayıda öğrenci ve laboratuvar eğitimi
148	Amacına yönelik
149	Müzik ağırlıklı
150	Kaliteli ve mesleğe uygun bir eğitim

**Sıra
No**

- 151 Tesvik edici ve amaca uygun müfredat
- 152 Uygun ve özendirici ortam
- 153 Çağdaş ve destekleyici
- 154 Seçkin bir eğitim
- 155 Uygun ve özgür bir ortam ve sistem
- 156 Uygulamalı ve özel
- 157 Teknik imkânlarla haiz ve özgürce, yetenekler doğrultusunda hayata hazırlayan
- 158 Az sayıda öğrenci, yabancı dil eğitimi
- 159 Düzenli ve amaca yönelik
- 160 Uygun ve kaliteli bir ortam
- 161 Uygun bir ortam ve müzik ağırlıklı
- 162 Ciddi, bilimsel ve uygulamalı
- 163 Amaca uygun ve düzenli
- 164 Uygulamalı ve mesleki ağırlıklı
- 165 Öğretime uygun ortamda
- 166 Az sayıda öğrenci
- 167 Düzenli ve programlı bir şekilde
- 168 Destekleyici ve teşvik edici
- 169 Uygun bir ortam ve amaca yönelik müfredat
- 170 Aşamalı olarak nitelik ve beceriler doğrultusunda
- 171 Yönlendirici ve uygulamalı
- 172 -
- 173 Uygun bir ortam
- 174 Teşvik edici ve değiştirilmeyen hocalar
- 175 Düzenli ve özendirici hoca-öğrenci ilişkileri
- 176 Seçici ve amaca uygun

Sıra**No**

- 177 Sistemli
- 178 Hazırlayıcı ve yönlendirici
- 179 Eğitici nitelikte öğretim elemanları
- 180 Az sayıda öğrenci ve branşlara göre eğitim
- 181 Düzenli ve disiplinli
- 182 Eksiksiz yetiştiren
- 183 Her tür müzik hakkında bilgi sağlayan
- 184 Müzik ağırlıklı
- 185 -
- 186 Düz nli, bilinçli ve piyanolu
- 187 Evrensel, teşvik edici ve uygulamalı
- 188 Uygun ortam ve iyi bir eğitici kadro
- 189 Uygun bir ortam ve planlı bir eğitim
- 190 Mesleki ağırlıklı ve araştırmacı
- 191 Nota bağlı olmayan ve sistematik
- 192 Disiplinli
- 193 Temel unsurlar göz önüne alınarak
- 194 Bilimsel
- 195 -
- 196 -
- 197 Az sayıda öğrenci ve amaca yönelik
- 198 -
- 199 Bilinçli ve yönlendirici
- 200 İstek ve ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte ve düzeyli
- 201 Devlet destekli ve sevgiye yönelik
- 202 Uygun ortam eğitim sistemlerini iyi bilenlere

Sıra No	
203	Amacına yönelik ve üst düzeyde
204	Tesvik edici ve yetenek geliştirici
205	Uygulamalı ve destekli
206	Mesleki ağırlıklı ve seçici
207	Uygun bir ortam ve amaca yönelik şartlar
208	-
209	Çağdaş ve medeni
210	Uygun bir ortam, amaca uygun imkanlar
211	Ciddi ve yetiştirici
212	Çağdaş ve nitelikli
213	İyi seçilmiş eğitim ve öğretim kadrosu
214	Disiplinli ve piyano eğitimi
215	Uygun bir ortam ve yeterli enstriman
216	Sorumluluk aşılayan ve yönlendiren
217	Ders programlarında uyum ve düzen
218	Uygulamalı ve imkan sağlayan
219	Evrensel ve geliştirici
220	Yeterli çalışma imkanları olan sınıflar
221	Sevdirici ve özendirici
222	Dikkatli öğrenci seçimi
223	Bilimsel
224	Bilimsel metodlara dayalı
225	Az sayıda öğrenci ve uygulama
226	Disiplinli ve uygulamalı
227	Sağlam ve amaca yönelik
228	Az sayıda öğrenci ve düzenli müfredat programı
229	Geliştirici ve amaca yönelik

**Sıra
No**

- 230 İlgi çekici ve öğretici
- 231 Öğretici
- 232 Geleceğe yönelik
- 233 Öğretici
- 234 Araştırmacı
- 235 Araştırmacı ve ortak sonuçlara dayalı
- 236 -
- 237 Bağımsız ve üretken
- 238 Bilimsel temellere dayalı
- 239 -
- 240 Uygulamalı ve imkân sağlayıcı
- 241 Az sayıda öğrenci ile amaca yönelik eğitim
- 242 Uygulamalı ve araştırmacı
- 243 Uygun bir ortam, imkân sağlayıcı mekânlar
- 244 Bağımsız ve seçkin kişilerle
- 245 Uygun bir ortam ve seçmeli dersler
- 246 Bağımsız ve not kavramından uzak
- 247 Bağımsız ve uygulamalı
- 248 Uygun bir ortam, yeterli araç gereç ve uygulamadır
- 249 Yeniliklere açık ve çağdaş
- 250 Branşında gerçekten iyi olan hocalar olmalı

KAYNAKLAR

- (1) BERKER - Ercümen; İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Açış Konuşması, İstanbul, 3.Mart, 1976
- (2) BİNBAŞIOĞLU, Cavit; Eğitim Düşüncesi Tarihi, Kadıoğlu Matbaası, Ankara 1982.
- (3) GAZİMİHAL, R. Mahmut; Musiki Sözlüğü, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1961
- (4) GENEL MUSİKİ TARİHİ; Ders Notları, İ.T.M.D.Konservatuvarı, İstanbul, 1976.
- (5) GREBENE, Bekir; Müzikle Tedavi, Güven Kitabevi, Ankara, 1978.
- (6) İLAL KOPTAGEL, G. KAZANCIGİL, Aykut; Bildiriler, 1.Uluslararası Türk İslam Bilim ve Teknoloji Tarih Kongresi C.II.
- (7) MİMAROĞLU, K. İlhan; Musiki Tarihi, Varlık Yayınları, İstanbul 1987.
- (8) ÖZALP, N.M.; Türk Musikisi Tarihi, Derleme Cilt I, T.R.T. Müzik Dairesi Başkanlığı Yayını, Ankara, 1986.
- (9) ÖZTUNA, Yılmaz; Türk Musikisi Ansiklopedisi, Cilt II. 2. Kısım, Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul 1974.
- (10) SÖZER, Vural; Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi, Cilt M-Z. Remzi Kitabevi, İstanbul 1986.
- (11) TALAY, Feyha; Musiki Tarihi, Orhan Mete ve Ortağı Koll.Şti., İstanbul 1959.
- (12) TONGUR, Hilmet; İstanbul Belediye Konservatuvarı Orkestra Dergisi yayınları
- (13) TURA, Yalçın; Türk Musikisinin Meseleleri, Pan Yayıncılık, İstanbul 1988.
- (14) YİĞİTBAŞ, Sadık; Musiki ile Tedavi Yelken Matbaası, İstanbul 1972.

GÖRÜŞME VE DÖKÜMAN 1992

- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
- İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
- Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı
- Gaziantep Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı

ÖZGEÇMİŞ

15.7.1966 yılında Balıkeris ili, Edremit ilçesinde doğdu. İlk, Orta ve Lise tahsilini Edremit'te tamamladıktan sonra 1983 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet konservatuvarı, Temel Bilimler Bölümüne girdi ve 1987 yılında buradan mezun oldu. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, İcra Heyeti'nde Kanun Sanatçısı olarak göreve başladı.

1988 yılında İstanbul teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Ana Sanat Dalı, Türk Sanat Müziği Alanı'nda Yüksek Lisans Eğitimine başladı.

1991 yılında T.R.T. İstanbul Radyosu'nun açmış olduğu Akıdli Saz Sanatçısı sınavını kazanarak Kanun Sanatçısı olarak göreve başladı.

Halen İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, İcra Heyetinde ve T.R.T. İstanbul Radyosu'ndaki görevlerini sürdürmektedir.

Çeşitli korolardaki faaliyetlerinin yanısıra , AYANGİL Türk Müziği Orkestra ve Korosu ile İ.T.Ü. Türk Sanat Müziği Korosunda Kanun Sanatçısı olarak çalışmaktadır.